• SAVAITINIS LAIKRAŠTIS •
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina Metams:
Suvienytose Valstijose - - $2.00
Europoje ir kitose šalyse - $3.00
APSIELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO

Su visokiais reikalais reikia kreipties šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

• LITHUANIAN WEEKLY •
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States - - - $2.00
Foreign Countries - - - $3.00
ADVERTISING RATES ON APLICATION
All Communications and Money Orders must be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS | LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNUJŲ BLAIVININKŲ SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE IR "LIETUVOS VYČIŲ

Metai | Vol. | VII. CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS 11 D. VASARIO (FEBRUARY) 1915 M. No. 7

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

TAUTOS TARYBAI PIRMĄ SYKĮ SUSIRINKUS.

10 vasario 1915 metų Chicagoje Great Northern viešbutyje pirmą sykį susirenka pirmoji Lietuvių Tautos Taryba. Jon ineina ligšiol 7 žmonės: Kun. J. Misius ir p. Juoz. Vasiliauskas (nuo S. L. R. K. Federacijos); p. D-ras A. K. Rutkauskas ir kun. J.J. Jakaitis (nuo Pilnųjų Bl. Susiv.); p. Adv. A. Šlakis (nuo L. Vyčių). kun. F. Kemėšis ir p. V. Lukoševičius (nuo Susiv. Liet. R. K. A.).

Tie liūdni laikai, kuriuose gyvename, suteikė mums ir tą gerą, kad davė progą mūsų tautai geriau susiorganizuoti. Jeigu ne ši baisioji karė ir jos iššauktieji mūsų seimai — gal mes dar ilgus metus būtume laukę Tautos Tarybos susiorganizuojant.

Daugelis gal klaus, ar tie 7 žmonės turės teisę kalbėti vardu Lietuvių Tautos? Juk jie tik Tautos dalį, kad ir nemažą, kad ir suorganizuotą atstovaus.

Tiesa, kad juos rinko tik lietuviai išeiviai, kurie sudaro gal tik šeštą tautos dalį.

Tiesa, kad juos rinko tik katalikiškoji visuomenė, kitų gi srovių atstovų jų tarpe nėra.

Tiesa, kad pusė Amerikos lietuvių — lietuvės moterys — neturi ten savo atstovės. Bet ir tai tiesa, kad atsidurs Tėvynei baisiame padėjime, jos akys su viltimi ir pasitikėjimu atkreiptos į išeivius, kuriems čia niekas netrukdo pildyti savo priedermes Tėvynei ir kovoti už jos laisvę. Taigi amerikiečių Tautos Taryba, kol Tėvynė pati negali susiorganizucti, be abejonės turės pasitikėjimą ir Lietuvos visuomenės.

Tiesa ir tai, kad tie 7 Tautos Tarybos nariai galės kalbėti bent vardu milžiniškos didžiumos Amerikiečių Lietuvių, nes ar šiaip ar taip didelė didžiuma lietuvių yra geri katalikai, ištikimi Katalikų Bažnyčiai. Be to, sulyg Chicagos seimo nutarimo ir kitoms lietuvių srovėms Tautos Tarybos durys bus visuomet atviros ir mes neabejojame, kad ankščiau ar vėliau kitos srovės prisidės šiame svarbiame darbe prie katalikiškos visuomenės.

Pagaliaus ir tai tiesa, jog gal ir netrukus susilauksime Tautos Taryboje ir mūsų moterų atstovių, nes vos tik nesenai jų inkurtoji A. Liet. R. K. Moterų Sąjunga nepaprastai greitai auga ir gražiai plėtojasi.

Tiesa, tie 7 žmonės buvo visiems žinomi mūsų visuomenėje ir, tartum, nieko jiems nepribuvo, kad galėtų jie pasiųsti ant pečių tokį svarbų uždavinį — svarstymą svarbiausių visos Tautos reikalų.

Bet vis delto vieną naują dalyką jie ingijo, kurio neturėjo ligšiol: tai pasitikėjimą ir ingaliojimą plačiosios visuomenės — svarstyti ir rišti Tautos reikalus. Ir tas pasitikėjimas priduos jų dvasiai sparnų, jų išmintiai sumanumo, jų gi širdims prakilnaus pasiryžimo tarnauti Tėvynei jos svarbiose ir sunkiose valandose.

ATSIŠAUKIMAS.

Jau artinas Lietuvių Diena 4 kovo, kurią paskyrė "Amerikos Lietuvių Politiškas Seimas" (rugs. 21-22 d., 1914 m., Chicagoje).

Tai yra pirmutinė mūsų laikų "Tautiškoji Šventė". Mūsų tauta per amžius slėgiama, persekiojama ir varguose paskendusi, pasiskyrė sau 'Tautiškąją Šventę" Šv. Kazimiero dienoje. liūdnos gavėnios metu, idant mūsų viešas pasirodymas būtų rimtas, blaivus ir romus. Mumiems, prieš amžinas savos tautos skriaudas pakeliantiems teisybės balsą, nepridera trukšmingai apvaikščioti savo pirmutinę "Tautiškąją Šventę".

Baisiausios karės siutimas Lietuvoje, priverčia mus su nuliūdimu ir tvirtu pasiryžimu pasirodyti visam pasauliui, kad mes priderančiai rūpinamės savo tautos reikalais.

Mumiems, lietuviams, būtų gėda ir nuodėmė rengti Šv. Kazimiero Dienoje vakarus su svaiginamaisiais gėrimais, arba smuklėse 'linksmintis".

Pirmučiausiai reikalinga, kad mūsų krikščioniškos draugijos pasirūpintų surengti vakarus su programais "Lietuvių Dienoje", kovo 4 dieną, "Tautos Fondo" naudai. Kur negalima švęsti kovo 4 dieną, lai savo pasišventimo darbą atideda lig sekančiam (kovo 7 d.) nedėldieniui, ar tokiam laikui, kuomet bus galima naudingai Lietuvos sušelpimui padirbėti ir pelną pasiųsti Tautos Fondo iždininkui, B. Vaišnorui, Pittsburgh, Paper Tautos Fondo raštininką, Adv. A. A. Šlakį, 3255 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Visos S. L. R. K. A. kuopos ir visos Vyčių, Pilnųjų Blaivininkų ir Moterų Sąjungos kuopos, būtinai turėtų atsižymėti savu veikimu Lietuvių Dienoje (kovo 4), Tautos Fondo naudai. Visos krikščioniškos draugijos ,turėtų išvieno eiti su S. L. R. K. A. kuopomis ir parodyti lietuvių katalikų sutartiną veikimą. Tautos reikaluose reikia visoms krikščioniškoms draugijoms eiti išvieno — tarytum talkauti Tėvynei Lietuvai ir parodyti visam pasauliui, kas Lietuvos reikalais sąžiniškiausiai rūpinasi, ar mūsų atskilėliai laisvamaniai, ar katalikai — Dievą ir Tėvynę mylintieji lietuviai. Su Dievo pagelba mes įgysime Lietuvai laisvę! Pasauliui žinoma, kad Lietuva yra katalikiška šalis, todel katalikams pridera pirmenybė visuose tautiškuose reikaluose. Po visą Lietuvą kryžiai užėmę šventas vietas. Kas eina prieš kryžių, prieš religiją, tasai eina prieš mūsų tautos idėją. Juk katalikystė, su šv. Tėvo užtarimu, išgelbsti Lietuvą nuo pravoslavų popų ir nuo liuterionių pastorių intekmės. Liuteronai vyskupai yra po Vokietijos valdžios intekme, viską pakreipia Berlino linkon, o pravoslavai — rusifikacijon. Romos, arba Italijos intekmė ant Lietuvos, iš kultūros ir politikos atžvilgių, yra išganinga mūsų tautai! Su katalikyste Lietuva bus nepergalima! Jos negalės — kaip kieto riešuto — nei Vokietijos valdžia, nei Rusija perkąsti. Su katalikyste lietuviai jausis galingais, nes turės užuojautą viso pasaulio, per Švento Tėvo užtarimą.

Mūsų tautos tvirkintojai — bedieviai — patys be vilties būdami — neinkvėps aukštųjų idealų saviems suklaidintiems, ir jie visi klaidžios suvymeilybės šešėlyje. Gaila mūsų suklydusiųjų, bet jeigu jie eina ištautėjimo pražūtin, lai bent Dievą garbinantieji lietuviai neseka paskui bevilčių "vadovų".

Tiktai vaiskūs širdyse ir kilti dvasioje moka pasišvęsti savos Tėvynės labui, , bet ne silpnadvasiai. Visokis labas paeina iš pasišventimo, ne iš savmylybės. Lai gi visi katalikai lietuviai būna ne savmyliais, ypač Lietuvių Dienoje, kovo 4, ir kas kaip savo prakilnybę atjaučia, lai ją parodo labdaringuoju darbu. Lai visi paaukoja Tautos Fondui bent vienos dienos uždarbį, arba dvasiškai darbuojasi Lietuvos garbės pakėlimui.

(Visose Chicagos dalyse Lietuvių Dienoje, kovo 4, bus nuo praeivių ant gatvių renkamos aukos nukentėjusių nuo karės sušelpimui Lietuvoje. Mūsų gabiausios lietuvaitės, pasišvęs tą dieną Lietuvos sušelpimui, melzdamos praeivių sušelpti Lietuvos kankinius ir badaujančius našlaičius. Lai visi priderančiai pagerbia mūsų sesutes — aukų rinkėjas. Vasario 28 d., Šv. Jurgio svetainėje — Auburn ave. ir 32 place, Chicagoje, visos aukų rinkėjos bus nufotografuotos, ir toji fotografija, bus nusiųsta Lietuvių Mokslo Draugijos archivan, Vilniuje visų-gi lietuviškų parapijų svetainėse, Chicagoje po vieną tokią fotografiją, bus rėmuose ant sienos laikoma tų rinkėjų pagerbimui. Po velykų-gi lietuvaitės "Tag Day" rinkusios aukas, susilauks jųjų pagerbimui parengto vakaro su jų pagerbimu, parūpintoms kalboms etc) aukų rinkėjos privalo turėti tam tikras dėžutes (skryneles) su aiškiu ant jų ir ant prisegamųjų ženklelių lietuvišku ir (ant kitos pusės) angliškų parašu "For War Sufferers in Lithuania". "Thanks". (Nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Ačiū).

Kiekviena lietuviška kolonija privalo pati pasirūpinti iš vietinių miestų valdybų leidimą aukas rinkti savose parapijose. Privalėtų pasirūpinti prisegamuosius ženklelius bei aukoms tinkamas dėžutes, ir Lietuvių Dienos programą, arba tvarką.

Lietuvių Dienoje priderėtų būti tokia pat tvarka, kokia buvo pereitą metą Padėkos Dienoje, — tai yra: (1) Mišios šv. ir maldos lietuviškose bažnyčiose už sielas paguldžiusiųjų galvas šioje baisioje karėje; (2) tam tyčia pritaikinti tai dienai pamokslai bažnyčiose; (3) aukų rinkimai bažnyčiose, po *specijališkam pamokslui*. (4) Aukojimas bent vienos dienos uždarbio Tautos Fondan, — idant sušelpti badaujančius našlaičius Lietuvoje. Visos vietinės krikščioniškos draugijos privalo savas jėgas neskaldyti, visą darbą ir pelną paaukoti Lietuvos šelpimui per Tautos Fondo Valdybą. Tokiu būdu bus užtikrinta, kad katalikų lietuvių aukos bus tinkamai sunaudotos. Suprazdami savus reikalus ir sutartino veikimo galybę — visi krikščionys lietuviai — eikite su krikščioniškaja inteligentija išvieno — prie nuoseklaus tautiško veikimo.

Kam mielas, garbingas Lietuvos vardas, tasai neraginamas nevien gražiai užsilaikys Lietuvių Dienoje, bet atras būdą, idant kaip nors, darbu ar skatiku, prisidėti prie Lietuvos Garbės auklėjimo.

Visas mūsų veikimo pasisekimas priklauso nuo mūsų sesučių pasišventimo. Jeigu mūsų jaunos moterys ir merginos, neparodys didžio patrijotizmo, tai mūsų plenai bus nenaudingi..., bet jeigu mūsų prakilnios merginos ir moterys, pasiaukos Lietuvos garbės pakėlimui ir vienkart medžiagiškam mūsų tautos parėmimui, tai mes kaipo tauta, šimteriopai greičiau užimsime tarp kitų tautų sau priderančią vietą. Moterys patrijotės — tauta nepergalima; Moterys apsileidėlės, — tauta be ateities!

Mes tikimės, kad mūsų lietuvaitės išduos sau prielankų paliūdijimą... Dabar mūsų moterys turi išduoti iš savo patrijotiškumo labai svarbius kvotimus.

Moterys ir merginos! apdengkite mūsų tautą garbe!

Mūsų moteryse ir merginose tūna mūsų tautos viltis ir garbingoji ateitis. Lietuvaitės į talką!!

Tautos Fondo Valdyba.

LIETUVIŲ ŠVETIMO FONDO 100—100.000 AMERIKOS KOMITETAS.
Nuominuotas gerb. ku n. M. Gustaičio, prieš išvažiuosi ant jam į Lietuvą.
(Iš kairės pusė p. S. Tananevičius, toliau kun. F. B. Serafinis, p. Ant. Nausėdienė, p. Pov. Mažeika ir kun. F. Kemėšis.)

LIETUVIS KUNIGAS UŽMUŠTAS.

New Britain, Conn. Vasario 9 d. klebonijoj atrastas negyvu kun. Juozas Žebrys, šv. Andriejaus lietuvių parapijos klebonas ir jo gaspadinė Jieva. Užmušti nakčia, bet pastebėta apie tai tik diena. Kas juos užmušė ligšiol nepaaiškėjo. Pirmiausiai pastebėjo p-ni A. Šnaiderienė, klebono kaimynė. Kun. Žebrys gyveno sutikime su savo parapijonais. Bet yra šnekama, kad prieš porą metų, jis buvo bauginamas laiškais, grumojančiais mirtini, jei neduos 5000 dolerių.

Kun. Žebrys rastas ant aslos prišakiname kambaryje, peršautas dviem šūviais per širdį ir surištas. Gaspadinė gulėjo ant viršaus priemenės laiptų. Ji buvo peršauta per burną ir taip-pat surišta.

Iš viso kambaryje matyti, kad būta aršios kovos.

RUSIJA PATENKINTA JUNG. VALSTIJŲ POLITIKA.
PORTUGALIJA PRADEDA KARIŠKUS ŽINGSNIUS.
RUSAMS SEKASI KARPATŲ KALNUOSE.

PRANCŪZIJOS KARĖS LAUKUOSE PERMAINŲ MAŽAI.

DARDANELIŲ TVIRTUMOS PASIDUODA.

JURĖSE ANGLAMS SEKASI.

PRŪSŲ LIETUVOJ KARŠTI SUSIRĖMIMAI.

VOKIETIJA PESKELBĖ BLOKADĄ VISAM PASAULIUI.

PREKINIAMS LAIVAMS GRESIA PAVOJUS.

NEUTRALĖS VALSTIJOS KARŠTAI PROTESTUOJA.

AUSTRIJA SU RUMUNIJA SUSIKIVIRČINO.

JAPONIJA GRUMOJA KYNIJAI.

EUROPAI GRESIA BADAS.

TURKIJA PILNAI PERSIPRAŠĖ ITALIJĄ.

IŠ KARĖS.

Austrijiečiai atmušė rusus iš Karpatų. Austrijiečių kariuomenė atmušė rusus iš Karpatų kalnų ties Dukla. Rusų nuostoliai esą dideli. Taippat ir austrijiečių žuvo nemažai.

Turkai pilnai sumušti prie Suezo kanalo. Londone oficijaliai paskelbta ,kad anglų kariuomenei pasisekė pilnai sumušti turkus prie Suezo kanalo. Turku kareivių užmuštų priskaitoma daugiau 1000, sužeistų apie 500 ir pakliuvusių nelaisvėn 630.

Kazokai siaučia Rytprūsuose. Vokiečių kariuomenės padėjimas Prūsų Lietuvoj visai apverktinas. Rusų kazokų pulkai siaučia Rytprūsuose viską naikindami. Vokiečių kariuomenė negali sulaikyti kazokų siautimo ir kariškoji valdžia siunčia naujus kareivių pulkus kovon su kazokais.

Pamaldos už taiką Vatikane. 8 dieną vasario Popiežius Benediktas XV laikė iškilmingas pamaldas Vatikano koplyčioje, melsdamas taikos įvykinimo tarp kariaujančių valstijų. 60,000 žmonių dalyvavo tose pamaldose. 400 Romos bažnyčių varpai gaudė laike pamaldų, šaukdami pasaulį prie taikos.

Austrijos pinigyno ministeris atsistatydino. Finansų ministeris Bilinskis, vienas iš gabiausių Austrjos ministerijos valdininkų del nežinomų priežasčių atsistatydino. Jo vietą užimsiąs būvusis ministerijos pirmininkas dr. Koerberis.

Čekijoj suirutės. Iš Pragos praneša Hagon. kad Čekijoj sukilo baisios suirutės. Suareštuota daug studentų ir laikraštininkų. Buvo padaryti keli pasikėsinimai su bombomis ant augštesniųjų valdininkų.

Dardanelių tvirtumos paimtos. Plačiai pasklydo žinios, kad keturi pirmieji Dardanelių fortai, kurie gynė siaurumą, yra sunaikinta prancūzų ir anglų laivynų. Tie fortai vadinasi Saddel-Bar ir Helles-Burnu iš Europėjiškos pusės ir fortai Kum-Kale ir She-Hir iš Azijatiškos.

Kada, žinios apie puolimą Dardanelių tvirtumų gauta Konstantinopolyj, ten užviešpatavo tikra panika. Prisakyta moterims tuojaus apleisti miestą, dauguma turtingesniųjų gyventojų išvažiavo Azijos gilumon. Dar labiau sujudo miesto gyventojai, kada atėjo žinios apie turkų pralaimėjimus ant Kaukazo ir Persijoj, kur rusams pasisekė užimti Tabrizą. Turkai skubiai rengiasi prie gynimo Konstantinopolio, iš Adrijanopolio atvežta daug sunkiųjų armotų.

Iš mūšių vandenynuose.

LONDONAS. Čia praneša, iš Vokietijos, kad vokiškoji spauda atvirai patalpino vokiečių kariškos vyriausybės nutarimus, kas link tolesnio veikimo jūrėse. Ypatingai vokiečių kariškasis laivynas stengsis užpuldinėti anglų transportinius ir prekinius laivus, nes kitokiuo būdu negalią Anglijai pakenkti.

ROTERDAMAS. Čionykštė spauda skelbia apie didelį skaičių vokiečių žuvusių paskutiniame ant jurių mūšyje. Be žuvusio kreiserio "Bluechero" sunkiai nukentėjo dar vokiečių kreiseris "Syedlitz".

Vokiečių povandeninis laivelis mėgino užtorpeduoti anglų laivą "Asturias", ant kurio yra intaisyta sužeistiems kareiviams ligoninės. Laivui pasisekė pabėgti.

STOCKHOLMAS. Praneša čia, kad rusų povandeninis laivelis nuskandino vokiečių laivą ir sunkiai sugadino vokiečių kreiserį Baltijos jūrėse.

Rusams pasisekė sumušti pričšus. **Petrograde paskelbta, kad rusams pasisekė atmušti vokiečius nuo Varšavos ir nustumti austrijiečius nuo jų pozicijų Karpatuose.**

Šiauryje nuo upės Vistulos, kur rusų armija stengiasi prasimušti prie Thorno, keletas pulkų rusų kazokų užpuolė ant vokiečių priešakinių sargybių ir smarkiai jas sumušę, privertė vokiečius pasitraukti atgal. Vokiečių kariuomenės mėginimai atmušti rusus ties Lipno išilgai šiaurinį Vistulos upės krantą, buvo sulaikyta rusų artilerijos.

Karpatuose vienas batalijonas vokiečių pėstininkų sunaikintas, tas atsitikimas paliūdija, jog vokiečiai stengiasi pasiųsti Galicijon austrijiečiams į pagelbą naujus pulkus savo kariuomenės, kad sulaikius rusų veržimasi Vengrijon.

Talkininkai atmuša vokiečių užpuolimus. Paryžiūje oficijaliai išleido aplinkraštį karės ministerija, kuriame pranešama, kad prancūzai vienos tik dienos laike atmušė keturias vokiečių atakas.

Champagne vokiečių užpuolimai atmušti į vakarus nuo Perthes, šiauryj prie Mesnil-les-Hurlus ir ties Massiges.

Argonijoj vokiečiai mėgino prancūzus užpulti ties Bagatelle, bet jų mėginimas pasibaigė del jų labai prastai.

Tarp Lyso ir Oise ties Nouvette sektoru prancūzų batarėjos privertė vokiečius pasitraukti.

Turkai atakuoja Suezo kanalą. **Cairo išleistas sekantis anglų oficijalis pranešimas. Turkai mėgino pereiti Suezo kanalą netoli Toussoumo, kuris guli 35 myliose šiauryje nuo Suezo. Anglų kariuomenė pastebėjusi vokiečių norą prasibrukti anapus kanalo, leido jiems sutaisyti tiltus visus reikalaujamus daiktus, ir kada turkai karščiausia buvo užsiėmę savo darbu užpuolė ant jų. Palikę visas prietaisas, turkai didžiausiame sumišime pasileido bėgti.**

Turkai muša rusus. **Berline gauta žinių iš Konstantinopolio, kad turkams pasisekė sumušti rusų kariuomenę ant Kaukazo. Kurioj vietoj ir kada tas atsitiko nepaaiškinama.**

Portugalija bus 11 kariaujantiji viešpatija. Londone gauta iš Berlino žinių, kad Portugalija siunčia savo kariuomenę į Afriką ir neužilgo žada pradėti kariškus žingsnius. Tokiuo būdu susilauksime vienuoliktos viešpatijos kariaujančių valstijų tarpe.

Italijos riaušės del duonos. Del duonos kainų pašokimo kai-kuriuose Italijos miestuos kilo tarpe žmonių riaušės. Minios žmonių vaikštinėja gatvėmis ir net krautuves drasko. Sassari mieste pašaukta daugiau kariuomenės riaušininkus numalšinti.

Rusija giria Amerikos politiką. Petrogrado laikraščiai gyvai apkalba apie Amerikos padėjimą ir jos politiką laike dabartinės karės. Dauguma laikraščių įžanginiuose straipsniuose po užvardyjimu "Jungtinių Valstijų padėjimas kariaujančių valstijų link" giria Jungt. Valstijų taktiką ir pasielgimus. "Novoje Vremia" rašo: "Nėra tokių tiesų nei Amerikoj nei kur kitur, kad pašaliečiams būtų ginama išvežti ginklus ir amuniciją. Iš kitos pusės, Jungtinių Valstijų valdžia nėra verčiama apginti amerikoniškus transportinius laivus prieš anglų kreizerius".

Italijos parlamentas išriš klausimą. Paryžiaus laikraštis "Petit Parisien" gavo telegramą iš Romos, kurioje pranešama, kad Italijos parlamentas atidarys savo posėdį 18 d. vasario ir tada galutinai bus nuspręsta, kokios politikos laikysis italai dabartinėje karėje.

Rumunija gal ir pradės karę. Belgijos deputatas Lorand, kuris buvo Rumunijoj, atvykęs į Paryžių praneša, kad Rumunijos valdžia nutarė palaikyti talkininkų pusę ir neužilgo pradėsianti karę. Nepamainys ji savo pažiūrų, net ir Italijai užėmus kitas pozicijas.

Sako Graikija ginkluojasi. "Berliner Tugeblatt" praneša, jog turkai atydžiai tėmyja graikų žingsnius, ir rengiasi, pasitaikius progai, tinkamai juos sutikti. Graikija skubiai mobilizuojasi ir tvirtina savo pozicijas parubežiuose.

Vokietijos kaizerio sumanymai. Berline kalbama, kad kaizeriui apsilankius Wilhelmshafene, tuojaus prasidės mūšiai jurėse ir vokiečių kariuomenė stengsis dasigauti Anglijos žemių. Wilhelmshafeno uoste dabartiniu laiku spiečiasi vokiečių armija ir visi ten stovintieji laivai rengiasi kelionėn. Vokiečiai mano užpulti anglų laivyną La Manche kanale ir per ilgesnį laiką ją ten užlaikyti. Tuo tarpu garlaiviais rengiamos pervežti į vakarinę Angliją ir Škotiją kelius desėtkus tūkstančių geriausios kariuomenės, kuriai be didelio vargo pasiseksią užimti Angliją. Sumanymas vokiečių kaip matyti labai puikus, tiktai jie užmiršo vieną dalyką, būtent: anglų laivynui pasisekus sumušti vokiečius, pasitaikytų gera proga išsodinti savo kariuomenę Wilhelmshafene ir iš ten nebesunku pasiekti ir Berlinas. Turbūt kaizeris užmiršo, kad ir Paryžiun jam nepasisekė nukeliauti, nors ir gera proga buvo pasitaikiusi.

Nesutikimai tarp Vokietijos socijalistų. Atsakydami d-ro K. Liebknechto pasielgimams, kuriais jis buvo paniekinęs valdžios politiką vokiečių socijalistai-atstovai parlamente, formališkai Liebknechtą pašalino iš partijos, pagarsindami jo visas rezoliucijas nesąmoningomis.

Šveicarijai gręsia karės šmėkla. Naujasis šveicarų pasiuntinis Italijoj M. de Planta paskelbė, kad ir maža Šveicarijos respublika gali pasijusti karės sukuryj, jeigu tik jos neutralei pozicijai grąstų pavojus. Pasiuntinis pažymėjo, kad Šveicarija iš visų galių stengsis užlaikyti neutralę poziciją. Jeigu-gi kitos valstijos panorės Italiją badu marinti, sulaikydamos valgomųjų daiktų pristatymą, Italijos valdžia turės su kardu iškovoti savo pavaldiniams duoną.

Iš mūsių Afrikoj. Iš priežasties užėmimo vokiečiais Portugalijos kolonijų vakarinėj Afrikoj, ypač dalies Angolos krašto, Portugalija atvirai stoja prieš vokiečius ir siunčia savo kareivius Afrikon.

BELGŲ NUOSTOLIAI.

Anglų dienraštis "Tablet" apskaitliuoja nuostolius Belgijos, kuriuos ji panešė nuo to laiko ,kada vokiečiai įsibruko į Belgijos viešpatystę. "Tablet" sekančiai nurodo Belgijos skriaudas padarytas vokiečių:

Liege ir jo apielinkėse: sudaužyta namai, tvirtumos, — 173,000,000 frankų.

Louvain: universitetas, namai, pramonės. įstaigos—186,000,000 frankų.

Tierlemond — 28,000,000 fr.

Malinnes — 38,000,000 fr.

Ermoix — 6,000,000 frank.

Namour — viešos įstaigos, tvirtumos 120,000,000 frankų.

Dinant — jo rūmai, palociai — 79,000,000 frankų.

Charleroy — 515,000,000 fr.

Monce — 3,000,000 frankų.

Teremond — 21,000,000 fr.

Priskaičius dar sunaikintus sodžius, viensėdijas, geležinkelius, javus, Belgija turės milžiniškų nuostolių, nes tik paviršum rokuojant jos vokiečiais padarytas skriaudas siekia 5,400,000,000 frankų. Ir tai mažai viešpatijai reikės daug laiko, pakol jinai galės savo skriaudas sulyginti.

ŽYDAI ANGLŲ ARMIJOJ.

"Times" Londono laikraštis praneša, kad šiomis dienomis įvyko Londone didelis žydų susirinkimas sušauktas kapitono Vebero. Ant susirinkimo žydai svarstė apie suorganizavimą anglų kariuomenėj savo pulkų, nes jau kitos tautos stengiasi visur inkurti savo atskirus pulkus.

Daktaras Eder pranešė susirinkimui, kad valdžia nesutinka leisti žydams organizuoti atskirus pulkus, bet jeigu jie nori, tai atsiradus nemažiau kelių šimtų žydų liuosanorių, pasistengs juos priskirti prie vieno batalijono.

ANGLŲ KAREIVIŲ RIMTUMAS.

Ant vienos Prancūzijos stoties atvyko traukinis, vežantis anglus kareivius prancūzams į pagelbą. Sustojus traukiniui, išlipo iš vagono du anglu kareiviu ir priėję prie stoties viršininko klausia kiek laiko stovės traukinis.

"Penkias minutas".

Anglų kareiviai gavę atsakymą išsineša savo ryšelius ir išėmę iš jų barzdos skutimo prietaisas rimčiausiai pradeda skusties. Vienas iš valdininkų pribėga prie jų ir šaukia:

"Tamstos pasivėlysit, traukinis tuojaus išeina".

"Kaip ilgai jau mes čia stovime?" klausia kareiviai.

"Tris minutas".

"Na tai dar laiko užtektinai" ,ir ramiai baigia skustis.

Prabėgus dviem minutoms, kareiviai jau vagone ir stovėdami ties langu atsisveikina su stoties viršininkais.

KARĖS APŽVALGA.

Nors karės laukuose neįvyko didesnių permainų ,tečiau pasaulis pradėjo daugiau atkreipti atydos į karę, nes paskutinė karės savaitė iškėlė aikštėn keletą tokių dalykų, kurie turės didelę intekmę į karės bėgį.

Valgomieji produktai dabar rūpi visiems, ne vien tiktai kariaujančioms valstijoms, bet ir neutralėms. Dvikova tarp Anglijos ir Vokietijos del duonos bus atkakli, žiūrint iš Vokietijos pusės žadamų pasielgimų. Jinai paskelbė, kad Anglijos vandenynus skaitysianti nuo šio laiko karės arena ir visus laivus ten užkliuvusius skandins, priskaitant ir transportinius ir prekinius ir neutralių valstijų prekinius laivus. Vokietijos užbriežtieji plenai nesutinka su tarptautiniais įstatais, bet matyti jinai nebemano daugiau skaityties su jais ir elgsis savotiškai.

Žinoma, Anglija tinkamai patiks vokiečių naujus plenus ir ačiū savo puikiam laivynui galės juos suardyti, bet tas dalykas labai pasunkins karės vedinų. Visose kariaujančiose valstijose jaučiasi didelis nedateklis valgomuose produktuose ir net ateina žinios, kad didelis skaičius gyventojų badauja; net miršta iš bado. Jeigu dar pasijus naujos sunkenybės duonos pristatyme, galima tikrai sulaukti Europoje baisaus bado ir iš jo sekančių baisių atsitikimų.

Kariškame žygyj Prancūzijoj prabėgusi savaitė ir vėl nieko naujo nesuteikė. Smarkiausi susirėmimai buvo įvykę prie La Basse ir šiaurinėje nuo Nieuporto Argonos miškuose, kur smarkiai kariavo abiejų pusių artilerija. Prie La Basse prancūzams rodos pasisekė padaryti šiokias-tokias pažangas; Argonos miškuose vokiečiai užėmė prancūzų keletą tranšėjų netoli St. Mennenhould'o. Šie laimėjimai, kaip prancūzams taip ir vokiečiams didelės svarbos neturi.

Kaip visados, taip ir dabar pastebėtina daugiau veiklumo Lenkijoj ir Prūsų Lietuvoj. Rusijos armija jau spėjo pereiti Angerapo upę Rytprūsuose ir randasi 30 mylių nuo Thorno, šiaurėje nuo upės Vistulos. Galicijoj rusai atmušė austrijiečius nuo Tarnavos ir nustumė juos gana toli, dabar rusų kariuomenė turi praskintą kelią prie Krakovos. Rusams pasisekė ir Karpatų kalnuose užimti perėjimus ir rengiasi išpildyti savo plenus įsiveržimo į Vengriją. Vienamę iš mūšių ties Beskido Karpatų kalnuose austrijiečiai, matydami, kad Vengrijai gresia pavojus nuo rusų, taip smarkiai spyrės ir kovojo, kad rusai turėjo pasitraukti, panešdami didelius nuostolius.

Vokiečių veržimasis prie Varšavos nesiliauja. Neatsižvelgdami, kad jų kariuomenė tirpte-tirpsta, jie su didžiausiu inirtimu stengiasi prasimušti per rusų kariuomenės linijas. Labai kruvini ir pražutingi mūšiai eina bepaliovos ties Borlimovu ir Gumine, rytuose nuo upės Bzurcš, ten taip sakant, pats centras mūšių ir nuostoliai iš tų mūšių rusams ir vokiečiams milžiniški.

Ant Kaukazo tęsiasi kova rusų su turkais, bet kokios tos kovos pasekmės sunku pasakyti, nes iš ten labai retai ir labai mažai gaunama žinių.

Turkai atakavo Suezo kanalą, atakos pasibaigė nelaimingai, kelios dešimts turkų kareivių paklojo ten savo galvas.

Rumunija perka ginklus ir amuniciją iš Italijos ir daugumą spėja, kad ir tos dvi valstiji prisidės greit prie karės

Tulas žymus rašytojas, pasirašęs ExDiplomatu laikraštyje Chicago Hereld, gruodžio 28 d. pr. metais rašė jog didžioji Europos karė nepasibaigs angščiau rugsėjo mėnesio šių metų. Bet Vokietija ir Austro Vengrija aplinkybių priverstos pradės kalbėti apie santaiką ateinantį gegužės mėnesį.

Karei pasibaigus ir Vokiečiams bei Austrijiečiams pralaimėjus persikeis Europos rubežiai. Jei Rumunija gaus Transylvanija, Serbija Serbijos ir Kroatijos provincijas, Rusija žemėsį rytus nuo Karpatų, tai Austro Vengrija sumažės per pusę.

Edvardas Grey sako kad tik vienas uostas paliks Austrijai.

Albanija beveik pranyks, Italija paėmus į savo rankas Adrijatiko šalis paliks didelė spėka tuo laiku kada Austrija susilpnės. Turkiją turės iš Europos pasitraukti; Britanija galprašudyti teritorijas Arabijoj ir Persijos užtakoj. Prie savo aprašymo Ex-Diplomatas paduota žemlapį, kurį čia mes nukopijojame. žemlapis įdomus tuo, kad jame narodome Lietuva su Latvija kaipo atskira nuo kitų tautų. Tai pas Anglus diplomatus labai retai tepasitaiko. — Geriau žemlapiu prisižiūrėję pamatysime, kad lietuvių ir latvių tauta nėra taip jau maža sulyginus su kitomis Europos tautomis.

ITALIJOS IR RUMUNIJOS SIEKIAI.

Anglijos, Rusijos ir Prancūzijos diplomatai apreiškia vis daugiau ir daugiau nepasitenkinimo Italijos ir Rumunijos lukeriuojimo politika. Nuo pat pradžių buvo pranašaujama ,kad Italija ir Rumunija greitu laiku paims dalyvumą karėje, palaikydamos Anglijos, Rusijos ir Prancūzijos pusę.

Prabėgo jau nuo pradžios karės nemažai laiko, įvyko šiokios tokios permainos karės laukuose, bet Italija su Rumunija, nors ir atydžiai tėmyja kiekvieną kariaujančių viešpatijų žingsnį, nemano dar tarti paskutinio žodžio ir ko tai laukia.

Rumunija nuo karės pradžios rengėsi prie karės, jos politikai tvirtino ir dabar tvirtina, kad jinai negalės pasilikti nuošalyj ir turės ar ankščiau ar vėliau pradėti karę, bet kada tas bus, niekas iš jų nepasako.

Rumunijos diplomatai, nurodydami valdžios politikos teisingumą, tvirtina, jog niekas negali nuo Rumunijos reikalauti tokių pastangų, kaip kad parodo belgai ir serbai, su tikru pasišventimu kovodami už savo teises. Nei Serbija, nei Belgija nenorėjo karės ir jos neieškojo jos užgrobimo tikslu, tiktai buvo aplinkybių priverstos prie veikimo.

Rumunijos padėjimas griežtai skiriasi. Rumunija, kaip ir Prancūzija yra padėjusi savo tikslu praplatinti savo teritorijas, atsiimant seniaus jai prigulinčias provincijas. Rumunija už daug dalykų yra dėkinga Rusijai. Rumunai neužmiršta savo galingos prietelkos, bet prieteliškumo ryšiai šiek tiek sumažėjo, kada iš po jos valdžios buvo atitraukta Besarabija, ir to visai nemėgina Rumunija paslėpti.

Išnaudojo Rumuniją Austrija ir Vokietija, pritariant joms karaliui Karoliui. Jinai priversta buvo padaryti su Austrija karišką sutartį, pagal kurią neturėjo tiesos nieko veikti be Austrijos leidimo. Toks padėjimas Rumunijai buvo per daug pažeminantis ir Balkanų karei įvykus, tas užsibaigė. 1914 metais Rumunijos su Austrija kariškoji sutartis nustojo gyvavus.

Nuo šio laiko Rumunija savystoviai vedė savo politiką. Rusijos diplomatijos dabartiniu laiku uždavinys labai sunkus. Jinai turi taip atsargiai vesti politiką, kad neužgauti Rumunijos garbės ir negali statyti jokių reikalavimų, kurie atrodytų būk Rumunija priklauso nuo Rusijos.

Pradžioje dabartinės karės viskas sekėsi kuopuikiausiai, susiartinimas tarp Rusijos ir Rumunijos kas-kart didėjo. Rumunijos valdžia, rodosi, visai pamiršo apie Besarabiją, labiaus indomavo kitomis provincijomis ir bepaliovos rengėsi karėn, partraukdama ginklus iš Kruppo dirbtuvės, tas dalykas Rusijai nedavė ramumo, bet Rumunija negalėjo ankščiau pertraukti su Vokietija ryšių, pakol nepritraukė užtektinai ginklų.

Paskiaus paaiškėjo, kad Rusijos nerimastis buvo bereikalinga, nes Rumunija nei nemanė prisidėti prie Vokietijos ir jeigu jai prisieis kariauti, tai karians prieš austrijiečius ir vokiečius, bet kada tas galės įvykti, dar niekas nežino.

Kiekvienas Rusijos pamėginimas greičiau iššaukti Rumunijos veikimą, gali labai blogai atsiliepti į santykius tų dviejų viešpatijų, gerai tai žino Rusija ir nors nekantrauja, visgi laukia.

Rumunai nesiskubino, nes jie gerai žino, kad karė gali dar ilgai užsitraukti, o Rumunija negali pakelti ant savo pečių ilgos karės jungo: ginklus jinai gali gabenti vien tiktai iš Austrijos ir Vokietijos, pradėjus-gi karę, nebegalėtų iš ten jų gauti, antras dalykas, kuris suturi Rumuniją nuo karės tai finansinis padėjimas. Jeigu didžiosios valstijos galėtų karę vesti kokiu du metu, tai Rumunija iš viršui nurodytų priežaščių turėtų užbaigti ją greičiau.

Nežiūrint kiek tas viskas teisinga, Rumunija paims dalyvumą karėje, jai užsibaigiant, kada paaiškės, kad jinai galės pelnyti. Jos veikimas atsilieps ir į Italiją, nes tos dvi valstiji pilnai pritaria viena kitos politikai.

Italijos ministerijos pirmininkas dar aiškiau pabriežė savo politiką, kada savo deklaracijoj parlamente paskaitytoj pažymėjo, jog Italija turi būti galinga ne tik karėje, bet ir po karės, reiškia, kad Italija privalo laukti tokio momento, kuris jai pasiūlytų vien tik naudą, o tokiuo momentu gali būti tik karės užbaiga.

Rumunija ir Italija pilnai tikisi, kad joms pasiseks atgauti savo provincijas ir nesikišant į karę, vien tik už neutralės pozicijos užlaikymą. Vokietija ir Austrija joms siūlo labai pelningas išlygas už jų pasilaikymą nuošalyj. Rusija, Prancūzija ir Anglija gązdina, kad joms už tai nieko nebūsią.

Gal Rumunija su Italija ir nelabai tiki Vokietijos pažadėjimams, bet ikišiol neparodo to ir pilnai užlaiko neutralę poziciją.

Kaip greit pasibaigs toji lukuriojimo politika, prigulės nuo abelno karės krypsnio. Galima spėti, kad Italija ir Rumunija pasinaudos tinkamai šios karės pasekmėmis.

IŠ AMERIKOS.

Neteko darbo. Dirbtuvės "The American Car and Faundry Co." randančiosios New Yorko valstijos mieste Depew, uždarytos neaprubežiuotam laikui. Ten darydavo prekinius vagonus New York Central geležinkeliui. Keli šimtai darbininkų pasijuto be darbo.

Pūgos vidurinėse valstijose. Pradžioje vasario mėnesio sukilo smarkios pūgos vidurinėse valstijose. Sunaikinta telegrafų stulpų vielos ant šimto mylių, kai-kuriose vieto-

są audra net pačius stulpus išvertė ant geležinkelių, delto turėjo sustoti judėjimas geležinkelių.

Chicagoje daugybė žmonių susižeidė nupuldami ant slydžių šalygatvių.

Nuskendo laivas. Netoli Fenwick'o uolų ties New Yorku nuskendo prekinis laivas "Washingtonian", susimušus su amerikonišku laivu "Elizabeth Palmer". Žuvo tik vienas žmogus. 53 žmones išgelbėjo garlaivis "Hamilton" iš Norfolko. "Washingtonian" nuskendo laike 10 minutų.

Duona brangsta. Chicagos duonkepių organizacija pakelia kainas ant duonos. Bakanėlis duonos už kurį pirmiaus mokėdavo 5 centus, dabar kainuos 6 centus. Dešimts-centiniai bakanėliai kainuosią 12 centų.

Nelaimingi atsitikimai ant geležinkelių. Praėjusiais metais nelaiminguose atsitikimuose ant geležinkelių Jungtinėse Valstijose žuvo 10,302 ypatos. Be to 192,662 ypatos buvo sužeistos. Kitose karėse nežūdavo tiek daug žmonių, kiek randa sau mirtį ant geležinkelių, ačiū neapsižiūrėjimui ir netikusiai tvarkai.

Svarbus nuosprendis augščiausiojo teismo. Augščiausis Jungtinėse Valstijose teismas nusprendė, kad tiesos baudžiančios savininką, kada jis reikalauja nuo darbininko, kad pastarasis nepriguletų prie unijos, eina prieš konstituciją.

Jeigu unijistui darbininkui valia pamesti darbą, kada jo darbdavis neprisilaiko unijos reikalavimų, tai ir darbdavis turi tiesą priimdamas darbininkus reikalauti nuo jo parašo, kad jis ne stos į unijas.

Tas dalykas dasigavo Augščiausį . Jungtinių Valst. teismą po to, kaip Kansas valstijoj buvo suareštuotas geležinkelio valdininkas už reikalavimą nuo darbininkų pasižadėjimo nepriguleti į unijas. Teismas pripažino jį kaltu pagal valstijos tiesų. Atsidurus augščiausiame teisme Washingtone, paaiškėjo, kad darbininkams turint tiesas taip elgtis, negalima to užginti ir darbdaviams.

Meksiko diktatorius Villa pašautas. Revoliucijonierių vadas generolas Francisco Villa, įvykus tarp jo ir jo draugo pulkininko Rudolfo Fierro ginčui, pastarojo lengvai šūviu iš revolverio sužeistas. Tas atsitiko Aguas Calientes.

Kariški užsakymai. Pennsylvanijos valstijos Warren miesto chemiškoji dirbtuvė gavo nuo Anglijos užsakymą bovelnos, vartojamos šaudymui. Darbininkai dirba dienomis ir naktimis, kad tik greičiau išpildyti užsakymą. Paskalos eina, kad ir Rusija toje pačioje dirbtuvėje užsakius bovelnos už 250,000 dolerių.

Bevėlis telefonas per Atlantiką. Peter Coper Hewitt, išradėjas bevėlio telefono tvirtina ,kad pasisekus pirmiems mėginimams su jo išradimu, jis mėgins dar šiais metais užvesti susinešimus bevėliu telefonu per Atlantiką.

Belgijos karalius dėkoja amerikiečiams. New Yorko laikraštis "The New York World" patalpino Belgijos karaliaus laišką, kuriame jis dėkoja amerikiečiams už aukas sudėtas Belgijos gyventojams nukentėjusiems nuo karės.

Burnetto bilius žlugo. Nepagelbėjo Burnetto biliaus šalininkų visos pastangos, kokias jie dėjo, kad tik ateivius suvaržantis bilius gautų būti priimtas atstovų rūme. Bilius nepraėjo, dauguma atstovų balsavo prieš jį. Po ilgų ginčų, kuriuose buvo plačiai apkalbėta daug dalykų, kaip už bilių taip ir prieš bilių, nurodant kokių galima laukti pasekmių. Amerikos atstovai pripažino ateiviams tiesą be jokių suvaržymų pasiekti laisvosios šalies kranto, pripažino, kad nemokėjimas skaityti ir rašyti ne yra toki baisi nuodėmė, kad galėtų jinai sutepti amerikiečius. Juk dauguma ateivių gal ir patys norėtų būti pamokintais, bet nebuvo kur ir kaip išmokti.

Kaip ten nebūtų, visgi galima pasidžiaugti, kad Amerika atmesdama panašios rūšies bilių, parodė dar sykį, jog jai rūpi nesuvaržomoji laisvė.

Teisingai vienas iš atstovų Gallagher ginčų laike patėmijo, kad jis daug metų gyvenąs bemaž vien ateiviais apgyventoje Chicagos dalyje ir tenai tiek pat yra mokyklų, bankų ir kitokių viešų įstaigų kaip ir kitose miesto dalyse.

"Lenkų Dienos" Amerikoje iš Chicago miesto davė Lenkijos nukentėjusiems nuo karės 22,679 dolerius aukų. Tai tik vienos Chicagos aukos. Spėjama, kad iš visos Amerikos suplauks nemažiau 100,000.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

UTĖNA, Ukmergės apskr. Sekmadienį po mišparų įvyko liaudies namuose ūkio ratelio narių ir šiaip žmonių susirinkimas, kuris buvo gana skaitlingas. Atvažiavęs instruktorius pasakojo apie linų pirkimą. Kadangi instruktorius kalbėjo rusiškai, tai kun. Pakalnis paaiškino jo kalbą lietuviškai Pasak jo, linai dabar atpigę todel, kad karei prasidėjus nebegalima esą jų išvežti į kitas valstijas, o Rusijos dirbtuvės ir taip turinčios linų perdaug. Kad perkupčiai žydai nepirkinėtų linų pusvelčiui ir tokiuo būdu nenaudotų žmonių, vyresnybė skirianti 50,000,000 rublių paskolos ūkio draugijoms, kurios paimtų linų supirkimą į savo rankas. Draugijos mokėsiančios ūkininkams tikrą kainą, o užstojus geresniems laikams parduosiančios linus ir iš gautų pinigų užmokėsiančios vyresnybei skolą.

MUSNINKAI, Vilniaus ap. Musninkų dvaro savininkas, p. Sasickas, pasižymi save gailestingumu: jis aprūpina visu kuo vaikus ir pačias kumiečių, kurie tapo pašaukti karėn. Greta yra kitas dvaras, p. Kačinskio. Tas savo kumiečių šeimynomis visai nesirūpina. P. Sesickas matydamas jų vargingą padėjimą, paėmė kumiečių šeimynas savo globon ir rūpinasi jais taip-pat, kaip savo kumiečiais. Tokie darbai rodo jo prakilnią dvasią.

Lietuvių draugijos nukentėjusiems del karės šelpti komitetas paskyrė jau kelias didesnes sumas šelpimo reikalams. 3,500 rub. nukentėjusiems del karės žydams ir 2,050 rub. "Saulės" mokiniams.

ŠIAULIAI. Čia nuo Tauragės vežama kai-kurį laiką didžiais būriais prūsų, kurie iš Šiaulių vežami į Rusijos gilumą. Vietiniai žmonės labai užjaučia jų nelaimei ir šelpia, ypač moterys kuomi kuri galėdamos, tai valgiu, tai pinigais.

VILNIUS. A. Bulota atsisakė nuo pirmininkavimo Vilniaus komitete. Iš tikrų šaltinių skelbiama, kad A. Bulota inteikęs šiomis dienomis Vilniaus "Komitetams pabėgėliams globoti" raštą ,kuriuo jis atsisakąs būti toliaus to komiteto pirmininku. Iš "Vilniaus Komiteto pabėgėliams globoti" išstojo taip-pat ir p. Valerija Hryncevičiutė, kuri vedė ligšiol Antakalnyj to komiteto įsteigtąją pabėgėlių prieglaudę.

JUODAIČIAI, Kauno aps. Šiuo laiku pas mus yra visiškai ramu, net perdaug. Karės baisumo užtikti žmonės, išskyrus kai-kuriuos bailius,pasilko ant vietos, nors mūšis ties Seredžium buvo labai įbauginęs. Žmonių dauguma apie degtinę dabar mažai tesirūpina ir, tur-būt, ne be džiaugsmo mato veidrodyj, kad jų pirma raudonai - mėlynos nosys pamažu darosi baltos ir ingyja prigimtą spalvą.

Tik kai-kuriems rūpi, kad dabar vestuvėse ar šiaip kokiame susirinkime būsią nesmagu, nes be degtinės žmogus esąs surištas ir liežuvis neliuosas, nors ištiesų, tokių nusiminėlių nedaug. Kaip girdėti, daugelis degtinės mylėtojų jau krypsta blaivybės pusėn ir nesigaili "skystimėliui", pranykus.

VILNIUS. Gruodžio 17 d. buvo visuotinas susirinkimas miesto globėjų pašauktųjų karėn šeimynų globoti. Susirinkimas išrinko tam tikrą biūrą, kuris turėtų vesti sąrašus kandidatų į globėjus. Į tą biūrą buvo išrinkti: pris. adv. Baginskis, pris, adv. Sleževičius, Kaleckis, A. J. Luckevičius, N. J. Mochovas. *Lietuvių draugijos* nukentėjusiems del karės šelpti komiteto narys inž. J. Mašiotas atsisakęs toliaus būti kalbamajame komitete.

MARIJAMPOLĖ. Visos septynios ūkininkų draugijos "Žagrės" sankrovos vokiečių liko apiplėštos. Nuostoliai skaitomi dešimtimis tūkstančių rublių. Prasidėjus karei vyriausybė mažindama išlaidas, pertraukė pašalpas ūkio draugijoms ir "Žagrei" visai buvo atsakyta pašalpa. Bet rūpinantis Suvalkijos atstovui kun. Laukaičiui ta pašalpa vėl sugrąžinta.

1,000 darbininkų išsiųsta gruodžio 10 d. taisyti kareivių kapų Kibartų apielinkėje.

Marijampolės miesto galva Suvalkų gubernatorius paskyrė M. Krukonį, lietuvį.

Reikalaujama 3,000 darbininkų iš Marijampolės apskr. apkasų darbams Kazlų Rudos apielinkėje. Darbas gerai apmokamas.

SINTAUTAI, Suvalkų gub. Vienas vaikas, radęs armotos šovį, norėjo pažiūrėti kas jame yra, ir ėmė kirviu mušti. Šūvis sprogo ir užmušė berniuką, o du toliaus sužeidė.

PAŠVINTINYS. Vietinis komitetas šelpti šeimynoms išėjusių į karę ligšiol yra surinkę apie 200 rublių. Tarp savęs žmonės ir gi gerokai padeda vieni kitiems ir pinigais ir darbu. Vartotojų draugija paskyrė Raudonajam Kryžiui ir šeimynų šelpimui 50 r. Pašvintiniečiai paaukavo kariuomenei nemažai milo ir kitokių šiltų rūbų.

UTĖNA, Ukmergės apskr. Utėnos miestelyj yra keturių klesių augštoji pradinė mokykla. Mokiniai beveik visi lietuviai, išskyrus keletą rusų ir žydų. Mokinių tėvai buvo inteikę prašymą Kauno liaudies mokyklų direktoriui, kad leistų išguldinėti lietuvių kalbą Utėnos keturklesėj mokykloj. Direktorius atmetė tą prašymą be jokio pasiaiškinimo ir pamatavimo. Kadangi Rusijos valstijos teisės leidžia išguldinėti mokyklose lietuvių kalbą, tėvai nepasitenkino direktoriaus atsakymu ir ruošiasi klabinti augščiau.

Daugelis utėniškių dejavo, kad nesulaukią laiškų nuo savo giminių iš veikiančios armijos. Kiti manė, kad jie užmušti ir ruošėsi laikyti už juos gedulingas pamaldas. Pa sirodė, kad daugelio sielvartas buvęs be reikalo: po kelių mėnesių tylėjimo atrašė kareiviai, kad esą gyvi, kiti, kad sužeisti, treti, kad esą paimti nelaisvėn. Iš nelaisvės atrašė apie keliolika.

12 d. vasario mėnesio yra gimimo diena garsaus buvusio Amerikos prezidento Lincolno. Paveiksle matome Linkolną, žemiau jo namelius, kuriuose jis gime, o viršuje rengiamą jam paminklą Washingone.

NAUJOJI ŽAGARĖ, Šiaulių apskr. Pas mus jau daug sodžių vienkiemiais išsiskirstė: Stungiai, Keršiai, Žučiai, Damieliai. Gražaičiai, Minčaičiai, Juškaičiai ir kiti tarėsi, bet sunku jiems: mat jų laukuose yra rėžiai Nariškino, kurs parduoti nenori, o žemę nori gauti patogiausioje sau vietoje, su kuo, žinoma, sodiečiai negali sutikti, nes tai jiems skriauda.

Karei prasidėjus dažnai tenka čionykščiams žmonėms važiuoti į stuikas į Šiaulius ir ten savaitę, kartais ir ilgiau išbūti.. Kitiems iš Šiaulių ir toliaus tenka važiuoti. Iš Žagarės į Šiaulius bus apie 7 mylios. Dabar kai-kurie turės išvažiuoti ir prabūti Šiauliuose per Kalėdų šventę.

MOSĖDIS, Telšių apskr. Galop ir mes mosėdiškiai galime pasidžiaugti numetę nuo savo sparno sunkųjį girtybės jungą, kuris dar prieš keletą mėnesių taip negailestingai mus spaudė. Daugiau mūsų jis nebevargins. Mat "Blaivybės" draugijai rūpinantis, valsčiaus vyrijos nutarimu, nuo sausio 1 d. 1915 metų nustojo gyvavimo teisės visos miestelio aludės ir smuklės. Kadangi degtinės monopoliaus nebebus caro įsakymu, o visos kitos girtybės įstaigos valsčiaus nutarimu panaikintos, tad girtybės dievaitis ir karei pasibaigus savo garbintojų Mosėdyje vargiai besuras.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

LAIŠKAI I ŠLIETUVOS .

Iš Suvalkų gub., Seinų pav., Joveišių kaimo Simonas Kulėščius rašo savo broliui Jonui į Athol, Mass.

Dabar parašysiu jums apie karę. Kaip užėjo pas mus prūsai, manėme gyvi nebeliksmie, dvi savaiti išbuvo mūsų apielinkėse, viską sunaikino, — nebeturime ką valgyti.

Pas mus stovėjo per penkias dienas 95 arkliai, tai galite suprasti, kad po jų iškeliavimo visur tuščia kluonyje, nieko nebeliko. Tepaliko mums du arkliu ir dvi karvi, lašinius visus pasiėmė, kiaules paskerdė, avis papiovė, vištas išmušė — visas mūsų turtas dingo. Aš mažai būnų namie. Dvi savaiti dirbau Gardine, keturias savaites dirbau prie geležinkelio netoli Suvalkų, buvau ir į Prūsus nuvažiavęs. Apsilankiau namie vos tik Kalėdose.

Seniau būdavo parvažiuoji namo, apspinta vaikai ir prašo saldainių bei cukrainių, dabar, nespėjau į stubą ineiti, jau vaikai verkdami prašo duonos.

Išpustijo viską vokiečiai, daugelyje vietų žmonės vargą ir badą kenčia, sunkūs laikai užėjo... Simonas.

Iš Kauno gub., Telšių pav., Varnių miestelio Kazimieras Gricius rašo savo vaikams Jonui, Motiejui ir Emilijai į Philadelphia, Pa.

Laimingi jus ėsate, kad gyvenat Amerikoj, smagiau mums jus turėti Amerikoj negut karėje. Begalo esame dėkingi už jumis prisiunčiamus pinigus, jie mums labai reikalingi tokiose vargo dienose.

Mes netikėjome, kad karės laiku mes galėtume gauti iš Amerikos pinigų, bet dabar pasirodo pinigai pasiekia mus be jokio vargo.

Advento laiku važiavau pasiviešėti į Liepojų pas Tamošių, tiktai ant mano nelaimės pakliuvau čia tokiame laike, kada "prūsokai" apsupę miestą, bombardavo jį labai smarkiai. Buvo paleista apie 700 šūvių. Alyvos dirbtuvę sudegino, geležinkelius suardė, stotis irgi nukentėjo. Elektros dirbtuvės labai panaikintos, taip ir gatvėkariai. Žmonių sužeidė ir užmušė daug. Gyventojai Liepojaus išvydę tokį nepaprastą reginį, bėgo iš miesto kur galėdami. Paskiau prūsams apleidus Liepoją sugrįžo atgal, dauguma iš jų neberado savo turto, nes atsirado tuomi laiku daug visokių plėšikų, kurie, pasinaudodami proga, pasipelnijo. Buvo atsitikimų, kad kai-kurie iš baimės nustojo proto. Valdžia mus gerokai nuskriaudė: gyvulius suėmė, taip-pat ir žmones, bile tik ne raiši, tai ir išsivežė. Daug ir jūsų draugų išvežta...

Sudiev.

Iš Suvalkų gub., Bartininkų miest. tėvai rašo Marei Vaitukevičiutei į Waterbury, Conn.

Perlėkė per mūsų galvas daug audrų, viso matėme, kad sunku ir aprašyti. Pasistengsime nors paviršiomis apibudinti mūsų krašto prietikius. Po šv. Onos rodosi antradienį atjojo pirmutiniai kareiviai į Bartininkus, o ketverge buvo mobilizacija, subatoj arklius suėmė, nedėlios naktį prasidėjo karė.

Kariuomenės dideli pulkai su armotomis grudosi visais kraštais. Už dviejų savaičių pribuvo daugiau kareivių į Bartininkus, pasirodė priešas ir prasidėjo šaudymasis. Pirmą sykį mums teko pamatyti kazokus mušantis su prūsais. Mus su padvadomis varė kasdieną parvežti kariuomenei reikalingus padargus.

Bartininkuose buvo pilna armotų. Ūžimas, trenksmas baisus, čia žiūrėk armotos groja, ten kulkasvaidžiai beria kulipkas it žirnius, granatos cypdamos trūksta. Žmonės bėgo nuo tų baisenybių kur kas išmanė, paliko savo namus, turtą. Ištisi kaimai degė, dangus nuo gaisrų raudonas, rodosi dega. Rusai pradėjo trauktis, jų vieton plaukė begalybės prūsų kariuomenės, automobiliai važiavo ištisi dvi dieni. Ūkininkai palydėjo savo arklius, nes viską suėmė kariautojai. Po trijų savaičių pradėjo vokiečiai trauktis atgal, o paskui juos mūsų kareivija ir vėl baisūs mūšiai, susirėmimai, o jų pasekmė: sodžių griuvėsiai, miestelių sunaikinti namai. Vokiečiai apsistojo ir penkias savaites, dieną ir naktį drebėjo žemė nuo armotų gaudimo.

Nueidavome ant kalno pasižiūrėti ir baugu darydavosi matant, kaip šrapneliai truksta ore, o granatos puldamos ant žemės išmuša duobes devynių pėdų gilumo. Naktimis daugiausiai prožektoriais šviestė einant susirėmimams. Apie nuostolius ką ir bekalbėti. Netękome šiaudų, šieno, bulves nuo lauko patys nusikasė, tvoras ir medžius sudegino. Paskiaus buvo atvažiavęs vaitas, raštininkas ir šaltyšius su liūdytojais ir visas padarytąsias skriaudas surašė.

Alvito bažnyčia kai degė, tai tą dieną buvo baisus mūšis ties Alvitu. Nuo kulipkų žuvo Aleksų Jonas ir jo žmona, Bražaitis Jurgis, Kilkavičienė, Čičkų Brožienė ir daug kitų. Kiekvienas šių apielinkių kaimas priskaito po kelius sudegusius ūkininkų trobėsius. Sunaikinta nemažai ir dvarų...

Iš Suvalkų gub. Naumiesčio apskr., Svirgalų sodž. B. Puidokienė rašo savo broliui T. J. J. į Brighton, Mass.

Mylimas broleli: — Delko mums nieko nerašai. Jums tris laiškus pasiunčiau, o nuo jūsų jokios žinios.

Naujienos pas mus sekančios. Praėjusi vasara buvo labai šilta, lietaus mažai. Javai nekaip užderėjo.

Liudna pas mus, mano vyrą paėmė į kariuomenę, dabar jis randasi Kauno tvirtovėje. Didelę karę pergyvenome. Nebegalėjome pasilikti savo tėviškėje, turėjau su vaikais kraustytis į užnemunį...

Sudiev B. Puidokienė.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE.

ROCKFORD, ILL.

Lietuvių čia gal būt apskaitomą apie 140 šeimynų ir paprastas nuošimtis pavienių. Čionykščiai lietuviai myli šiek-tiek švairiai išsitaisyti ir užlaikyti savo būtus, taipgi daugumas turi nuosavius namus. bet del blogų bedarbės metų, daugumas turi vargiai gyventi. Peštynės tarp lietuvių retai atsitinka.

Apie 3 mėnesiai čia gyvuoja lietuviška kooperacija, kurioje priguli įvairių pakraipų ypatų ir draugijų. Kai-kurie vyrai joje daug darbuojasi. Bet kaip paprastai kitur, taip ir mūsų kooperacijoj nėra gero sutikimo. Del partyviškumų darbininkai yra mainomi ir pakeliami į augštesnes vietas. Jeigu tas toliaus tęsis, tas kenks kooperacijos gerovei ir gali privaryti kooperaciją prie blogo galo.

Mūsų lietuviai ir lietuviškos draugijos yra darbštūs. Ir daug gero darbo būtų nuveikta, kad mums nekenktų kai-kurie iš vardo lietuvių biznio delei leidžiami laikraščiai: Ir čia paduosiu vieną pavyzdį.

19 gruodžio kone visos vietos lietuviškos draugijos vaidino bendromis spėkomis veikalą. "Jono Vaikai", už kurį pelnas buvo paskyrtas šelpimui šių laikų nelaimingiems mūsų viengenčiams Lietuvoj. Veikalas nėra nei kiek socijalizmą užgaunantis, tečiaus, mat kad buvo lietuviškas, atsirado daugelis tokių, kurie iš kalno veikalą peikė, agitavo nesilankyti. Ir ištiesų atitraukė tūlą skaičių žmonių, korie klausė plepalų, o po laikui graudinosi. Bet į tai nežiūrint vaidinimas nusisekė labai puikiai: publikos buvo daug, stebėtasi, kad darbininkai žmonės taip puikiai gali vaidinti. Net ir patys cicilikai nedrįso vakaro peikti, nors ir nesisarmatijo "Laisvėje" aktorius išniekinti, neva už netikusį vaidinimą. Lyg rodos tik tokį padrąsinimą mes turime duoti mūsų jaunimui už jo dide-

(Seka ant 8 pusl.)

REDAKCIJOS PASTABOS

IŠVESKIME MŪSŲ POLITIKĄ IŠ SALIŪNO.

Gal nei vienoje srityje Amerikiečiai lietuviai taip nesvyruoja, kaip nustatyme savo politikos link šio krašto tvarkymosi ir valdymosi. Mes po šiai dienai nežinome, kuriai iš dviejų didžiųjų Amerikos politiškų partijų simpatizuoti: republikonams, ar demokratams. Mūsų spauda ligšiol neįstengė sudaryti tame klausime vienos ir pastovios opinijos, nes mūsų redakcijų simpatijas labai dažnai nusverdavo ta aplinkybė, iš kur daugiau buvo gaunama gerai apmokamų skelbimų rinkimų laiku. Tiesą pasakius nelengva yra ir orjentuoties, kuri partija lietuviams daugiau gali žadėti ateityje: ir vienų ir kitų platformos yra gražios; ir vieni ir kiti neskundžia gausių pažadėjimų.

Gyvenime gi pasirodo dažniausiai, kad svarbu ne tiek partijos su jų platformomis, kiek žmonės, kiek kandidato asmuo, taigi, kad ir rinkimų laiku ne tiek reikėtų atsižiūrėti į partijų platformas, kiek į siulomų kandidatų privalumus.

Mums lietuviams bene sveikiausioji politika šiuo laiku turėtų būti tokia: mes turėtume remti tokius kandidatus, kurie apsiims balsuoti Suvien. Val. nusausinimui. Šiandieną didžiausis visų ateivių geradaris bus tas atstovas, kurs paduos savo balsą už panaikinimą saliūnų. Amerikos lietuviai kas met išleidžia apie 40 milijonų dolerių svaiginamiemsiems gėrimams. Tu rėsime išsigąsti, atsiminę, kad tas aukso kalnas išleidžiamas nuodijimui dvasios ir kūno mažutės ir silpnutės tautos, kad už tuos pinigus mes žudome save, savo šeimynas ir visą savo tautą.

Kas paliuosuos mums nuo tos baudžiavos, vis vien, ar jis bus republikonas, ar demokratas —bus mūsų geriausias prietelis ir geradaris. Prablaivėję, sustiprėję protu ir kūnu, pakilę dvasia ir širdimi, mes netruksime pataisyti įvairius kitus gyvenimo blogumus. Darbininkas turės laiko ir pajėgų šviesties ir organizuoties į rimtą kovą su jo darbo išnaudotojais, inteligentas negaišins pajėgų, pataikaudams savo silpnumams ir daugiau dirbs savo vargstantiems broliams — ir visas mūsų gyvenimas pataps gražesniu ir turiningesniu. O ir mūsų Tėvynė susilauks nebe invalidų, su tuščia kišene grįžtančių namon, bet sveikų dvasia ir kūnų, šviesių ir naudingų pasiturinčių Lietuvos piliečių.

Štai kame, sakytume, yra mūsų sveikos politikos branduolis.

Ir nereikėtų bijoti to, kad keli tūkstančiai mūsų saliūnininkų paneštų nuostolį, uždarydami savo girtąjį biznį. Jie savo apsukrumą galės sunaudoti geresniems tikslams. Juk tas pats žmogus nevien nuodus gali pardavinėti, bet ir sveikus ir naudingus dalykus. Atsiminkime, kad uždarius saliūnams, turės pakilti visi kiti bizniai. Lietuviai gerian valgys, gražiau nešios, brangiau už butus mokės, daugiau į bankus nuneš, nes nebereikės atiduoti kasmet nuo galvos po 100.00 iki 200.-00 į saliūną.

Štai, pavyzdžiui, artinasi rinkimai į Chicagos miesto majorus ir kitas valdiškas vietas. Illinojaus valstija išleido įstatymus, kad nedėldieniais turi būti uždaryti saliūnai, kad nevalia jų laikyti atvirų per naktis. Bet kai miesto tėvai ir galvos nežiūri tų įstatymų išpildymo, tai jie naudingi tik policijai. Mūsų gi darbininkai girdomi ir nuodijami ir šventadieniais, ir per ištisas naktis. Miesto majoras p. Harrisonas tuo žvilgsniu nieko nepagerino. Dabar, jisai vėl stato savo kandidatūrą ir, kaip laikraščiai praneša, $200,000.00 skiriąs rinkimų išlaidoms padeng ti. Aišku, kad doras pilietis neprivalo atiduoti tokiam savo balso. Juk p. Harrisonas, paklojęs rinkimams tokią sumą, turėtų paskui atsigriebti.

Mažne visi Chicagos saliūnininkai (apie 90%) yra demokratų pusėje ir atiduos savo balsus jų kandidatams.

Išimtį padaro gal tik lietuviai saliūnininkai. Sie, vieno savo gudraus vado vedami, remia republikonų kandidatą. Mat lietuvių opinija šiandien yra pakrypusi republikonų pusėn. Virtus republikonų valdžiai, lietuviai tikisi ssuilauktigere snių uždarbių. Tuo remdamies mūsų saliūnininkai ir perša republikonų kandidatą. Bet kas iš to? Iš dviejų kondidatų—p. Olson'o ir p. Thompson'o jie pasirinko sau tą, kuris jiems žada pilną laisvę veikimo. Tai p. Thompson'as. Perskaitę jo visus pažadėjimus, (jų labai daug ir labai gražių) mes neradome nei vieno žodelio pažadėjimo, kad būtų pildomi valstijos įstatymai apie saliūnus, kad būtų uždaromi paleistuvybės urvai prie saliūnų (t. v. Family entrance). Tuo tarpu gal nei vienas Chicagos saliūnininkas nerems antro republikonų kandidato p. Olson'o kurs jau senai čia pasižymėjęs, kaipo doras, teisingas, gabus ir labai darbštus žmogus. Mat jie žino, kad p. Olson'as, palikęs miesto majoru, nemažai varžytų jų patvirkusį biznį, kad įvykintų į gyvenimą visus gerus įstatymus, o gal ir prisidėtų prie greitesnio prohibicijos įvedimo.

Užtat p. Thomson'ą jie vežiuojasi po savo svetaines ir varo didelę agitaciją. Yra didelė viltis, kad republikonų partija nominuos į miesto majorus p. Olson'ą, kurs yra žinomas plačiai ne tik Chicagoje, bet ir visoje Amerikoje, kaipo vienas iš gabiausių ir rimčiausių amerikiečių. Nepagelbės turbūt p. Thompson'ui nei mūsų saliūnininkų agitacija.

Gali būti, kad antruose rinkimuose demokratų kandidatas (p. Harrison'as, arba p. Sweitzer'is) ims viršų ir bus išrinktas. Ten jau nemažai galės nusverti ir saliūnininkai, nes mažne 7000 Chicagos saliūnininkų atiduos savo balsus demokratų kandidatui. O juk kiekvienas nusives bent 10 savo gerų "kostumerių". Vis delto, ankščiau ar vėliau ir Chicagoje, ir visoje Amerikoje visuomenė turės nusikratyti nuo girtojo kapitalo intekmės. Netrukdykime to, bet savo balsais prisidėkime ir pa tys prie to. Išveskime mūsų politiką iš saliūno.

PIRMEIVIAI BOIKOTUOJA DRAUGIJĄ ŠELPIMUI NUKENTĖJUSIŲ NUO KARĖS.

Kaip žinome, sumanius visų 4 Dūmų atstovams, Vilniūje buvo įsteigta Draugija šelpimui lietuvių nukentėjusių nuo karės. Draugija žada veikti visose keturiose Lietuvos gubernijose: Vilniaus, Kauno, Suvalkų ir Gardino. Į tos draugijos valdybą pateko didžiuma atstovų katalikiškos visuomenės. Tuomet pirmeiviai pareikalavo, kad valdyba būtų dapildyta dar atstovais nuo pirmeivių. Buvo sušauktas antras visuotinas Draugijos susirinkimas, kurs dviejų trečdalių balsų didžiuma nepripažino reikalingu dapildyti valdybą pirmeivių atstovais. Po to du valdybos nariu, nuo pirmeivių: p. Mašiotas ir p. Janulaitis pasitraukė iš valdybos, jų gi vieton inėjo du kandidatu: d-ras J. Basanavičius (L. Mokslo Draugijos pirmininkas) ir mokyt. Balčikonis. Pirmeiviai "L. Žiniose" ir "L. Ūk." paskelbė boikotą Draugijai ir ragino steigti kitą — pirmeivišką organizaciją šelpti nukentėjusiems nuo karės. Pirmeivių rašytoja Žemaitė atsiuntė į Amerikos "Naujienas" neperdauk kultūringą laišką, kur išveda tą pačią boikoto mintį.

Nežiūrint tų visų boikotų "Lietuvos Draugija šelpti nukentėjusiems nuo karės" naudingai darbuojasi, daro dažnai savo posėdžius ir jau daugeliui pavargėlių nušluostė ašaras. Jos veiklusis pirmininkas — atstovas Martynas Yčas jau apie 10,000 r. yra išgavęs iš rusų visuomenės tai draugijai pašalpos. Šelpią ją uoliai ir Lietuvos visuomenė.

Mūsų tautos Fondas per kun. M. Gustaitį nusiuntė tai draugijai 4,608 rublius, kaipo pirmąją amerikiečių dovanelę. Tautininkų nusiųsti L. Mokslo Draugijai 2.000 rub. taip-pat turbūt bus atiduoti tai". pačiai Draugijai, nes L. Mokslo Draugija šelpimu nukentėjusių nuo karės neužsiima.

Indomu, ką darys toliaus tautininkų ir socijalistų Fondų valdybos. Tautininkų nuomonės persiskyrė. "Lietuva" pritaria Lietuvos pirmeiviams ir nepataria siųsti įsikurusiai Vilniūje Draugijai, bet liepia laukti, kol pirmeiviai įsteigs savo organizaciją. "Vienybė Liet." pataria neardyti vienybės ir siųsti pinigus, kad ir nevisai patinkamai draugijai. "Tėvynė" savo nuomonės dar nepasakė, tik padėjo p. Leono laišką, rašytą d-rui Šliupui, kuriame jisai pataria visiems siųsti pinigus įsikūrusiai Draugijai. Kas ta darugija nepasitikįs, lai siunčia, kam jisai nori, tik, sako, rinkite ir siųskite kuodaugiausiai.

Šis paskutinis patarimas truputį pavojingas, nes pradėjus jį vykinti atsidarytų platus laukas įvairioms suktybėms ir išnaudojimams.

Panašiai patarė ir socijalistams p. V. Kapsukas ("Kovoje"); girdi, nesiųskite pinigų L. Mokslo Draugijai, nes joje sėdį buržujai; siųskite, esąs, sau žinomiems žmonėms. Jei šis patarimas būtų pildomas — tuomet ta visuomenė. kuri pasitikėjo L. Šelpimo Fondu — būtų skaudžiai užvilta. Kaip kas išmano, lai taip save ir gano. Mes visiškai pasitikime Lietuvoje įsisteigusia Draugija, kaipo vienintine legališka tuo tikslu organizacija, kuri be abejonės turės pasitikėjimą milžiniškos didžiumos mūsų tautos.

Mes manome, kad ir Tautos Fondas savo surinktus pinigus siųs ne kur kitur, kaip tai Draugijai. Tik mes nuo savęs išreiškiame mintį. jog bent amerikiečių lietuvių žymi dalis surinktų aukų turėtų būti paskirta šelpimui mūsų tautiečių iš Prūsų Lietuvos. Mažoji Lietuva daug labiau nukentėjo nuo karės, negu Didžioji. Joje ir dabar tebesitęsia didžiausi mūšiai tarp abiejų kariuomenių. Ji nei kiek nemažiau nukentėjo nuo karės, kaip Belgija ir Lenkija. Daugelis mūsų kraujo brolių iš Prūsų Lietuvos buvo rusų nugabenti į tolimus Rusijos miestus, kaipo nelaisviai. Taigi visi jie beabejonės bus reikalingi pašalpos.

Be to, juos šelpdami, mes geriausiai galėsime patraukti jų širdis prie visos Lietuvos ir gal tai nemaža prisidėtų pre abiejų sričių politiško suvienijimo ateityje.

BŪTINAI NORIMA SURASTI KLERIKALAI.

Tautiškosios partijos steigėjai būtinai turi atrasti klerikalus. Mat, klerikalų nesuradę, jie neturės po kojų pamato. Jeigu visi lietuviai katalikai ne jų, socijalistai, žinoma, taip-pat ne jų — tai kas gi jiems ir beliks! Užtat jie ir nori katalikus perskelti į šiaip jau katalikus ir katalikus klerikalus. Šiaip jau katalikus, (kad ir gerus, anot jų) jie norėtų pasisavinti sau ir juos paversti medžiaga savo būsimajai partijai. Bet pirma reikia juos atskirti nuo klerikalų. Visų-pirma gi reikia surasti klerikalai ir juos negeistinoje šviesoje parodyti. Klerikalus surasti liepia ir pati katalikiškoji spauda, kuri protestuoja prieš primetinėjimą klerikalų vardo katalikams.

Ant žūt ir būt surasti klerikalus apsiėmė "Lietuva" ir 6-me jos numeryje p. Tautininkas padarė svarbų išradimą, kad klerikalai esą visai netoli jos, ant Town of Lake, Chicagoje "Draugo" redakcijoje. Kunigas "Draugo" redaktorius esąs tikras ir typiškas klerikalas. Matote, pasak p. Tautininko iš "Lietuvos" — katalikas ne klerikalas esąs tas, kurs kataliku yra tik Bažnyčioje ir savo namie. Jeigu tik jisai savo katalikybę neša į visuomenės ir politikos gyvenimą — jisai jau tuomet yra klerikalas.

"Draugas" protestavo prieš Dr. Šliupo pakvietimą atstovauti Amerikiečius lietuvius Londono konferencijoje. Vadinasi "Draugas" savo tikybinius įsitikinimus stengiasi įnešti į tautos politiką. Taigi ar neaišku, kad "Draugas" su jo kunigu - redaktorium sudaro patį klerikalų lizdą. Jeigu nešimas krikščioniškai - katalikiškos dvasios į visuomenės ir politikos gyvenimą — būtų klerikalizmo kriterijus (žymė), tuomet sakytume, kad duok Dieve, idant visi lietuviai būtų klerikalai.

Bet ne, gerbiamieji! Suklydote. Su tokiu jūsų klerikalizmo aiškinimu mes kol gyvi nesutiksime; ir negalėtų sutikti nei vienas, kurs nenorėtų šito supratimo iškraipyti. Tik pagalvokime, kur toksai supratimas nuveda.

Pagal jo ne klerikalu gali būti tik atšalęs ir nenuoseklus katalikas. Kiekvienas gi geresnis katalikas bus visuomet klerikalas. Geras katalikas ne tas yra, kurs visą katalikystę mato tik tame, kad namie ir Bažnyčioje daug poteriauti, į viešus gi reikalus niekur Kristaus mokslo pagrindų nepiršti.

Katalikybė nėra tai tik šventadienių ir tai tik tam tikrose vietose dvasios pasismaginimas. Ne! Katalikybė — tai pilna ir aiški viso žmonių gyvenimo sistema, turinti persunkti Kristaus mokslo dvasia netik privatinį žmonių gyvenimą, bet ir viešąjį — visuomenės ir politikos.

Geras katalikas turi rūpinties, kad draugijų veikime nieko nebūtų tokio, kas priešintųsi jo tikybos principams, ir ne tik kad nebūtų nieko priešingo, bet kad sulig tų principų patsai veikimas būtų nustatomas.

Geras katalikas rūpinsis, kad Kristaus dvasia parsunktų ir valstijų leidžiamus įstatymus ir savytarpius santykius tarp valstijų ir tautų, ir visą tarptautinę politiką ir diplomatiją. Taip mes suprantame katalikybę ir tokiame supratime mes negalime įžiūrėti klerikalizmo. Jeigu visas viešas katalikų veikimas rūpintųsi tik kunigų luomo reikalais, arba jeigu jisai stengtųsi kunigams paduoti į rankas visus viešus reikalus vesti ir tvarkyti — tada galėtume matyti ten klerikalizmą. Bet mūsų "tautininkai", klerikalizmo investigatoriai, užmiršta tai, jog katalikybę nešti į viešąjį gyvenimą privalo netik kunigai, bet ir svietiškiai katalikai.

Ir jeigu katalikybės veikėjai (visviena svietiškiai ar dvasiškiai) stengsis taikinti visą viešąjį žmonių veikimą pagal mokslo Kristaus ir Jo įsteigtos Bažnyčios — tai jie anaiptol nebus dar klerikalai.

Tečiau pagal mūsų klerikalizmo inkvizitorių išeina taip: kadangi tu viešame gyvenime nori taikinti tą, ką skelbia Kristaus tarnai - kunigai, tai tu esi kunigų tarnas, kuniginis, klerikalas.

Jeigu gi nori būti tik kataliku, o ne klerikalu, tai sėdėk ramiai užpečkyje ir nei žodelio nevamptelk, kada tavo tikybos priešai ims į rankas šalies valdžią, steigs betikybines mokyklas, mėtys kryžius iš visų viešų vietų ir savotiškai ims tvarkyti visus santykius. Jeigu kantriai kentėsi visą tą veikimą — tai būsi geras katalikas. Kaip tik tu imsi nerimauti ir pats imsi šitą veikti — tu jau būsi klerikalas.

Na, valia jiems savaip aiškinti ir katalikybę ir klerikalizmą. Tik mums, katalikams, su tokiuo jų aiškinimu nereikėtų sutikti ir dar labiau reiktų spiesties po katalikybės vėliava. Lai savo būsimosios partijos narių jie ieško tarpe lietuvių laisvamanių, arba atšalėlių katalikų, nutolusių nuo Bažnyčios. Visi gi gerieji katalikai lai nesiduoda suklaidinti ir lai lieka ištikimi savo vėliavai.

"DOROS MOKYTOJAI".

Kad mūsų laikraštija nepildo tinkamai savo augšto uždavinio, kad ji neauklėja, kaip reikiant, doriškos ir estetiškos sąmonės — tai visi jaučiame ir matome.

Bet keista tai, kad į laikraštininkų mokytojus ir dorintojus peršasi tie žmonės, kurie patys save suspėjo jau labai negeistinoje šviesoje doros žvilgsniu parodyti.

Štai dar nesenai "Jaunosios Lietuvos" redaktorius pirmame savo suredaguotame numeryje, visai klaidingai nušvietė katalikų veikimą, iškreipdamas daugelį faktų, — šiandieną jis duoda lekciją teisingumo kitiems. ("Jaunoji Lietuva", sausis 1915)

Jo bendradarbis p. K. V. barasi ant laikraščių už prasivardžiavimus, o juk dar tik prieš porą savaičių bene tas pats mandagumo mokytojas savo vedamame laikraštyje prilygino vieną savo idėjinį priešą prie piemens, ir tai ne kur kitur, kaip redakcijos apžvalgoje.

Jisai liūstą, kad laikraštininkai pametę teisingumo nuovoką, — ir tame pačiame savo straipsnyje štai kaip šmeižia sau nepatinkamą laikraštį:

> Juk dar pernai "Draugas" siulė katalikams (Kristaus mokslo išpažintojams!) panaudoti fizišką spėką ten, kur žodžiai negali paimti viršaus!!.....

(Prie tos progos prašome p. K. V. ir "Jaunosios Lietuvos" redakciją, kad per dvi savaiti išrodytų, kur ir kada "Draugas" siulė pavartoti spėką, kur žodžiai negali paimti viršaus. Jeigu tai nebus per dvi savaiti padaryta — visuomenė turės teisę prilipinti ant kaktos tų "dorintojų" — melagių ir šmeižikų vardą). Savo pamokslą pasakęs p. K. V, užbaigia:

> Ir kas juokingiausia, — daugelis jų pasako, progai pasitaikius: "Aš nesikolioju ir neapkenčių anų, tų niekšų, benkartų ir peštukų, kurie koliojasi......" Kada gi išeisime iš to užburto rato?

Ištikrųjų, užburtas ratas. Šmeižikai mokina žmones padorumo, faktų kraipytojai — teisingumo. O išeisime iš to užburto rato tik tuomet, kada kiekvienas dorintojas ir mokytojas pradės nuo savęs dorinimo darbą. Ir p. K. V. ir "Jaun. Lietuvos" redakcijai už pamokslus padėkotume ir savo širdin įsidėtume tik tuomet, jeigu jie pasakytų: štai mes ir patys klydome, ir šmeižėme, ir melavome... ir daugiau to žadame nebedaryti. Stengkimės visi būti doresni ir mandagesni. Bet kol jie mato tik krislą akyje artimo, savo gi akyse ir rąsto neįžiūri, mes visuomet jiems pasakysime: Gydytojai! pagydykite pirma patys save.

J. Gabrys.

LIETUVOS IR LENKIJOS NEPRIGULMYBĖ.

AR GALI LIETUVA BŪTI DALIS NEPRIGULMINGOS LENKIJOS?

(Iš žurnalo "The British Review)

Didis kunigaikštis Mikalojus pradžioje šios karės prižadėjo panaikinti rubežius, kurie dalija į dalis ir sujungti tautą į vieną valstiją. Nėra abejonės, kad Lenkijai tinka turėti plati neprigulmybė. Prieš šimtą metų išdalinta jos kaimynų Prūsijos, Austrijos ir Rusijos toji nelaiminga šalis kenčia įvairius persekiėjimus. Bet sujudimai, kurie dabar iškilo Europoj leidžia mums manyti apie prisikėlimą netik Lenkijos, bet keletos kitų tautų, kurios buvo valdomos Austro-Vengrijos ir Rusijos.

Tečiau Lenkijos neprigulmybės klausimas yra daug labiau supainiotas, neg daugumos manoma. Mes dar turime žinoti, kokiai Lenkijai bus duota autonomija; ar ji bus istoriškoji lenkų tauta, kaip buvo lietuviškai - lenkiška valstija, kurios rubežiai traukės nuo Baltiko iki Juodųjų marių, ar tiktai tikroji Lenkija, t. y. šalis, kurios didesnė dalis gyventojų yra tikrieji lenkai. Kad atsakyti tą klausimą mes turime kreipties į turinį atsišaukimo, kurį išleido vyriausis Rusijos armijos vadas, kurioje *inter alia* sakoma, nieko daugiau nebus reikalauta nuo lenkų, kaip *gerbti tiesas tautų, kurios yra surištos su jais istorijos ryšiais.* Tas sakinys leidžia manyti, kad pradžioje karės Rusijos valdžia buvo pasirengus duoti neprigulmybę istoriškai Lenkijai, koki ji buvo prieš pirmąjį padalinimą 1772 m.

Ar yra galima atgaivinti istoriškąją Lenkiją? Pirm neg atsakyti į šį klausimą bus tinkama pažiūrėti, kas ji buvo ir delko ji negalėjo gyvuoti. Laike jos padalinimo Lenkija buvo dualė valstija, lietuviškai-lenkiška, lygiai kaip Austrija ir Vengrija: toje sąjungoje Lenkija užėmė vietą šiandieninės Austrijos, o Lietuva vietą Vengrijos. Sąryšiai tų dviejų tautų prasideda nuo tryliktojo šimtmečio, kada Lietuvos kareiviai užėmė ir išpūstijo Lenkiją, pasiimdami tūkstančius nelaisvių. Keturioliktame šimtmetyje Gedimino duktė Aldona tekėdama už Lenkijos karaliaus Kazimiero nusivedė su savimi 24,000 lenkų nelaisvių, kuriuos jos tėvas paliuosavo. Tai yra užtektinai, kad parodyti, jog Lietuva buvo baisus kaimynas kurį buvo pavojinga ignoruoti, ir nuo to laiko lenkai ieškojo progos su jais susidraugauti.

Laukiamoji proga pasitaikė apie 1386 m. Didžiam Lietuvos kunigaikščiui Jagailai vedant Jadvygą Lenkijos karalaitę. Lietuva, kuri tuo laiku valdė teritoriją tris kart didesnę už Lenkijos, padarė tik dinastijos susivienijimą, kuris buvo visai neapmąstytas žingsnis. Ant to pasiremdami lenkai nuėjo taip toli, kad uždėjo savo hegemoniją ir valdančią pajėgą Lietuvoje. Jie skaito priešais visus lietuvius, kurie būdami ištikimais savo gimtajai kalbai, plėtoja savo literatūrą ir gina savo tautystę, jie į tokius žiūri, kaipo sepėratistus ir baisiausius istoriškos tradicijos priešus.

Pasak lenkų manymo, susijungimas Lenkijos su Lietuva buvo toks gėras, kad geresnio istorijoj nerasi. Bet nepartyviai peržiūrint praeitį tarp lietuvių randame nuolatinę tendenciją atsiskirti nuo Lenkijos . Pirmasai separatistas buvo Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas, kuris buvo pasivadinęs karaliumi tos šalies ir tik vainiko laukė, kurį turėjo atsiųsti ciesorius Zigmuntas, kad apsivainikuoti. Tečiau lenkai sulaikė pasiuntinius, kurie vežė vainiką Vytautui, kuris trumpu laiku po to numirė. Susijungimas buvo pertraukiamas keletą kartų (1490, 1492 ir 1526), kada lietuviai išsirinkdavo sau valdininkus atskirai nuo lenkų. Septynioliktame šimtmetyje, kad abi tauti buvo užpulti žuvėdų ir rusų, Lietuvos didžiūnai kaip kunigaikštis Radvilas ir kiti, kad išgelbėti savo šalį, atsiskyrė nuo Lenkijos, prisidėdami prie Žuvėdijos. Lietuvių kunigaikštis Sapieha ir keletas jo pasekėjų buvo lenkų užmušti lapkričio 24, 1700 m. už bandymą nuo Lenkijos atsiskirti. Kiti garbingi Lietuvos didžiūnai, kap kunigaikštis Mykolas Koributas Visniovieckis, Lietuvos kariuomenės vadas, kunigaikštis Grigorius Oginskis, Žemaičių kareivijos vadas, J. Pacas, kunigaikštis Karolis Radvilas, kancleris Didžios Kunigaikštystės Lietuvos, kunigaikštis Mykolas Oginskis, finansų ministeris ir k., kad atsikratyti nuo lenkų atmetė visas jiems duotas privilegijas ir bandė sudaryti tautišką valdžią Lietuvoje, tokią, koki ji buvo prieš susuvienijimą.

Lietuvių atsiskyrimo judėjimas ėjo nuolatinai, nesustojo net laike sukilimo, kurį sukėlė Kosčiuška, nes lietuviai sudarė savo valdžią atskirą nuo Lenkijos. 1863 m. po paskutiniam Lenkijos sukilimui Lietuvos "diktatorius" Kahanovski paskelbė, kad Lietuvą turi rūpintis vien savo neprigulmybe, kaip Lenkija, bet turi visada būti neprigulminga nuo savo kaimyno. "Negalime daugiau" jis sakė "Lietuvos padėjimą pavesti į rankas jos krikšto motinos Varšavos".

Tie keli istorijos faktai, kurie gali būti padauginami be pabaigos, parodo, kad sąryšiai, tarp Lietuvos ir Lenkijos buvo, taip sakant, ant popieros. Leikai turėjo jį nuolatos atnaujinti. Krevos uniją (1385) sekė keletas kitų: Vilniaus unija (1401), Horodliaus unija (1413), Vilniaus unija (1432), Grodno unija (1501), Grodno unija (1512), Liublino unija (1569). Bresto unija (1569), Vilniaus unija (1812). Tos visos unijos parodo, kad lenkai visuomet stengės užlaikyti Lietuvą savo globoje.

Paskutinieji ryšiai tarp tų dviejų valstijų buvo perkirsti Rusijos, kuri pasiglemžė beveik visą Lietuvą ir didesnę dalį Lenkijos. Vėliau [illegible]

TĖVYNĖS AIDAS

KARĖS METU

VAIZDELIS IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO.

(Parašė P. A.)

(Pabaiga)

III AKTAS.

Ta pati ūkininko Žibinto grįčia, tik truputį ap-leista. Ant sienos, kaip kybojo, taip ir kybo kryžius. Ona ant suolo pasirėmus snaudžia. Žibintienė ant kelių meldžiasi. Po gerai va-landėlei pakelia galvą, apsidairo ir pradeda kalbėti.

Scena I.

Ž—NĖ. Kasžin koks laikas! gal jau tuojau pradės švisti! Štai jau trečia naktis bę miego, o jis vis negrįžta. Kad nors kokia žinelė pareitų apie jį. Dieve, iš kur man duodi tokią kantrybę. Sakė, neva, šalty-šiną, kad tėvą, kaip tik nuveš kareivių daiktus, tai tuojaus ir paleis, bet, matyt, nepaleido. O, tie vaikeliai! Mano vistiek jau neilgas gyvenimas, bet kas vaikus ap-rūpins? *(keliasi, eina prie Onos, budina ją)*. Onutė, nevargink save dukrelė, bėgk atsigulk — ką-gi padės abiem varg-ti!!

ONA: Mama aš neisiu gult, — gal tėvelis su-grįš ir parveš mums žinių apie tą baisiąją karę.

Ž—NĖ. Kokios gi, vaikeli, gali būti žinios iš karės lauko! Kraujas, ugnis, ligos, o mums badas ir ašaros. Aš jau vistiek ne-pergyvensiu šių sunkių valandų, kad tau dukrelė Dievas duotų išlikti gyvai ir svei-kai, tu užaugintum Mariute, nes ji ką-gi be priežiūros pradės. O! kaip man ju-dviejų gaila! *(Dairosi)*. Štai ir švisti tur-būt tuojau pradės... Ir taip mudvi jau ke-tintą naktį be miego praleidom. Gal šioji diena atneš linksmesnę žinelę.

ONA... Kasžin ar Petras, mano brolis, žino apie šitą baisią mūsų kraštui nelaimę. O, kad jis žinotų kaip mes nuvarginti likom.

ŽIBINTIENĖ. Jisai sakė atsiminsiąs mus, bet kaip jam duot žinią? O gal jis jau už-miršo apie savo tėvus, tėvynę, jau taip senai nieko nerašo. O, sūneli, mūs — at-simink tėvą, savo motinos vargą, pakol ta-ve užauginom — atsimink savo tėvų že-melę, karės suvargintą krauju ir ašaro-mis palaistytą...

ONA... Mama, aš jam rašysiu laišką — jeigu jis gyvas, tai vis-gi duos mums pagalbą... Nes kas gi mus pagelbės? — bet, sako, [illegible] nedėlioj nuėjus į [illegible] sužinoti.

Ž—NĖ. O! niekas mums nesugrąžins tas vi-sas skriaudas, ką kenčia mūsų žemelė! Ant laukų liko javai nepaimti, žiemken-čiai nesėti, gyvuliai paimti, vyrai karėje... O kad nors mums duonelės būtų...

ONA... Mums, mama Petrelis vis padės, kaip tik jis dasigirs apie mūsų nelaimes... *(klau so)*... Aš girdžiu, lyg ant kiemo balsą... *(bėga greit prie lango ir ilgai žiūri)* Ma-ma, turbūt tėvelis parvažiavo... bet su kuo jis ten kalba...

Ž—NĖ. Išklausė mano maldą Augščiausias! Vyras sugrįžo! Bėgk Onutė, padė-si jam nukinkyti arklius, o aš žiūrėsiu ką nors jam valgyti... *(Ona bando eit, bet tuo tarpu ineina Žibintas)*...

Scena II.

Ž—NTAS... *(ineina su botagu... apdulkėjęs ir t. t.)*. Nekokias jums parvežiau naujie-nas! Mūšis tarp rusų ir prūsų jau pra-sidėjo — Mūsų vyrai stovėjo pirmoje ug-nyje. Toliau išgirsite daugiau, o dabar prie reikalo. Turime jau ligonį ir mes. Pirmutinės aukos buvo lietuviai! Mūsų žentas nežinau kur nuvarytas, tik, sakė, kad teiposgi į pirmas eiles... Nesitikėki-me jojo gyvo matyt! Melskis motin, už savo vyriausios dukters vyrą!

Ž—NĖ. O, mūsų Vincelis... aš jį taip mylė-jau. Kągi dabar viena Magdutė pradės ir taip jiems buvo sunku gyventi... Džiau-giausi aprūpinus vieną dukterę, išleidau, išlydėjau... Onutė, laimingesnė likusi da pakol namieje... O Dieve, Dieve, mano.... Kam mus taip skaudžiai baudi...

Ž—NTAS. Kągi čion padės verksmas? Eikit į vežimą... ten sužeistą parvežiau Juodžių Joną... Dvi kulkos pervėrė jam kairiąją ranką, o trečia da ir dabar kojoj yra... Pilni ligonbučiai sužeistų, aš pasigailėjau jojo ir man apsiemus jį parvežti namon, gydytojai apžiūrėjo žaizdas ir paleido.

ONA... Mama, aš bėgu.

Ž—NTAS... Jis sveikas, tik be pagalbos ne-gali išlipti iš vežimo. Aš sakiau sužino-siu kas namieje ir jį tuojau nuvešiu pas motiną... Bet tiek to, ką čion naktį tran-kyties, rytoj nueis gal pats, o dabar eikit atvest jį į stubą... Pasiimk kedę, nes ki-taip neiškelsi. Geriau aš eisiu. *(bando eit)*.

Ž—NĖ. Na jau mudvi su Ona jį atsivesime... Juk ir taip esi pavargęs...

Ž—NTAS. Na žinokitės, o aš pasilsėsiu... *(už-[illegible] — abidvi išeina)*. O, tu galybė Dievo, kokia toj karėj baisybė! Ir tu man ten taip greit viskam pasidaryk! O tų ka-reivių tik knibždа kaip skruzdynuose skruzdėlių... o visi linksmi, kaip ir rodos į vestuves eitų... Gražios vestuvės, kuriose kraujas liejasi. Durtuvai ore blizga, ar-kliai žvengia, muzika griežia, ir mano se-nas kraujas užsidegė, eitum, rodos su vi-sais į karę ir gana! Nė taip labai man baisu atrodė, nė nieko!... Tik skaudu bu-vo atsisveikint su Vincu!... o jis nė tru-putį neverkė. "Tėveli, sako, važiuok na-mon... suramink Magdutę, tegul manim perdaug nesirūpina, tik karts nuo karto atsidūsta savo maldose prie Augščiausio-jo, kad jisai sugrąžintų gyvą namon — o jeigu išgirsite, kad galvą padėjau, sukal-bėkit nors "amžiną atilsį"... Čion jojo iš-siveržė didelė žibanti ašara ir nuriedė-jo per jaunus skruostus žemyn... ir tuo lyg susigėdęs, nusišluostė akis, nusišyp-sojo į mane ir apsisukęs lyg pagal kaman-dą nuėjo tvirtu žingsniu į paskirtą jam vietą... Žiūrėjau ilgai paskui jįjį, pakol neišnyko visai iš mano akių... Paguldys galvą nabagas, mąsčiau sau vienas, ir nu-ėjau sužinoti, kada mane paleis važiuot namon. Žus ir mano brolio vaikai... o toki vyrai, kaip ažuolai... laimingas mūsų Petrelis, iškeliavo pernai Amerikon — jis ir nuo karės būtų neišlikęs... o aš da py-kau, kaip jis ėjo... o dabar da gal mus atsimins!... O, kad jis žinotų mūsų baisų padėjimą! Kiečiausia vaiko širdis turėtų atjausti tėvų, tėvynės likimą... *(užsimąsto sunkiai... Ineina Ž—NĖ, Jonas prisilai-kydamas Onos)*. Tai jau ir atsivedat! Na, sodinkit jį čion ant suolo.

Scena III.

JONAS... Aš neesmi taip labai silpnas, tik be pagelbos negaliu vaikščioti.

Ž—NĖ. Šičion Jonuk, prie stalo — gal ką surasime ir valgyt... Ar labai skauda su-žeistos vietos?...

JONAS... Ne tiek skauda, kiek silpnas jau-čiuos nuo kraujo ištekėjimo... — gydyto-jas insakė tvirtai užlaikyti žaizdas, tai ir greit užgis... Laimingas esu, kad su ma-nim tik tiek atsitiko. Dievas duos pa-sveiksiu!..

Ž—NĖ... Ar nežinai, kas su Vincu?..

JONAS. Nieko negaliu pasakyti... tik tiek, kad jųjų pulkas pergreit puolėsi ant prūso, iš šalies visai netikėtai pradėjo į juos ple-škinti iš armotų ir beveik visus iššūdė...

Ž—NĖ... Tai jau jojo gyvo nėra...

JONAS... Nenusiminkime, mama! Visiems reikės mirti. Dievas atleis jam jojo kal-tes. O gal da gyvas Kraujas pralietas nepasiliks be vaisių! Šioji baisioji karė, kuri prarys tiek mūsų brolių nebus ir mums be naudos, gal suteiks ir mūsų tė-vynei šiokią tokią liuosybę. Turėkime viltį, jog kiekviena kančia negali būti ne-atlyginta — teisybė to reikalauja. Lietu-vos žemė aplaistyta josios sūnų krauju ir motinų ašaromis, turės pagimdyt mums naują gadynę... Pamokys mus sutikimo, meilės, vienybės, o tas suteiks mums ga-lybę!... Grįždamas dabar prie jūsų, lei-skite man atverti ir mano širdį... Aš no-riu ir jums dabar padėti, seni tėveliai. Paimkite mane už jūsų vaiką. Onutę aš myliu labai, ir ji mane. Palaiminkite šiandien mudviejų sutartį, o kada krau-jas nudžius nuo Lietuvos žemės, prašy-sime mūsų susirišimo palaiminimo.

Ž—NTAS... *(atsistojęs eina prie judviejų .... stovi kartu ir dėdamas rankas ant juodviejų pečių)*. Na, Dieve padėk, judviem vaikai — mylėkitės ir gyvenki-te... Mudviem jau laikas užleisti vietą ki-tiems...

UŽDANGA NUSILEIDŽIA.

DEŠIMTS METŲ SMUKLĖJE.

PENKIŲ AKTŲ DRAMA.

Paveikslai iš lietuvių gyvenimo Amerikoje.

Vertė *JONAS ŠIRVINTAS.*

ANTRA SCENA.

(Stotkaus viešbučio vidus).

STOTKUS *(už baro)*: Šiandien tiesa blo-gai einasi — nėra žmonių. Laikas jau būtų Skirsnukui ateiti. Vaikas turi pi-nigų — nuo tėvelio nusikaušia — o senis apie tai nieko nenumano. Sunkiai man prisiėjo juodu su Vyšnevskiu sutaikinti. Ištiesų tai užsivertęs vaikyštis tas Kaziu-kas, Bet pinigų užtektinai turi! Šimtą kartų jį buvo sunkiau perkalbėti, negu Vyšnevskį. *(Pamato Gintautą)*: Ana! Ateina čia tas žmogus ką viešėjo paş mus pereitą metą. *(Iš kairės ineina Gintau-tas)*: Labą dieną, tamsta! Jau metai pra-slinko nuo tamstos apsilankymo.

GINTAUTAS: Taip, apie tiek. Kaip sekasi pramonija? Ar taip, kaip tamsta tikė-jaisi?

STOTKUS: Truputį net geriau!

GINTAUTAS: Tai tamsta patenkintas?

STOTKUS: Senai žinojau, kad man seksis. Jokiu būdu negrįščiau į seną malūną, nors jį man kas veltui duotų.

GINTAUTAS: Kaip gi sekasi dabartiniam malūno savininkui?

STOTKUS: Nepasisekusiai! Nemokėjo ma-tyt, nei kaulėms pradų sumalti, tai tuoj pirmus tris mėnesius nustojo pusės ūki-ninkų. Nesugebėjo apsieiti su malūno pa-darais ir nulaužė girnų ašį. Taisė ją ki-tus tris mėnesius ir neteko paskutinių ūki-ninkų, karie pradėjo vežti maltų už upės. Sako, ten geriau mala. Vėliau iš nepasi-sekimo labai susigraužė ir apsirgo. Da-bar girdėjau, kad su dideliu nuostoliu malūną parduoda.

GINTAUTAS: Kas perka?

STOTKUS: Majoras Skirsna.

GINTAUTAS: Ką jis mano su juo veikti? Gal išnuomuos?

STOTKUS: Ne! Mano taisyti bravorą. Ji-sai žmogus gabus. Mato, kad geriau šia-me dalyke išeisiąs — rugiai mūsų kraš-te labai pigūs. Žmonės nesugeba iš rugių padaryti daugiau nieko, kaip tik duoną kepti. Dabar ūkininkai daugiau už rugius gaus ir jiems bus lengviaus pas mus ap-silankyti.

GINTAUTAS: Tamsta taip įsitikrinęs, kad aš nei nemanau prieštarauti. — Rodosi ma-joras Skirsna skaitomas turtingiausiu šio miesto piliečiu?

STOTKUS: Netik vieno miesto, bet ir visos apielinkės. Turi gerą galvą ir moka rei-kalus vesti.

GINTAUTAS: Kaip jo sūnus Kazimieras gyvuoja?

STOTKUS: Rodosi labai gerai...

GINTAUTAS: Kiek jis gali turėti metų?

STOTKUS: Apie dvidešimtį...

GINTAUTAS: Kritiškas laikas! Ar netiesa?

STOTKUS: Taip sakoma, bet aš nepatyriau.

GINTAUTAS: Tamstai reikėjo gal tuom lai-ku jau sunkiai dirbti?

STOTKUS: Taip. Būdamas Lietuvoj pas ūkininką tarnu, turėjau visą dieną įsirei-žęs dirbti.

GINTAUTAS: Kas žino kas šiandien su tam-sta būtų, jeigu to amžiaus laiką būtumėte leidę veltui.

STOTKUS: Nežinau. Bet gi neišmanau ką gali kliudyti tai jaunam Skirsnukui? Tu-ri gerus tėvus ir pats yra gana apsukrus, kad save apsisaugoti. Turi užtektinai pi-nigų ir kiekvienas jį gerbia.

VYŠNEVSKIS *(už kulisų)*: Šeimininke!

STOTKUS: Tai Vyšnevskis, mano geriausias svečias. Meldžiu man atleisti!

GINTAUTAS: Labai meldžiu. Vienok šian-dien labai esu nuvargęs ir, jeigu man tamsta parodysite kambarį, eisiu atsigul-tų.

STOTKUS: Mielai, meldžiu štai čia. *(išeina abudu po dešinei)*.

VYŠNEVSKIS *(ineidamas su Kazimieru iš kairės)*: Tai santaika tarp mūsų! Tiesa?

KAZIMIERAS: Taip, aš niekuomet nenoriu su kuo nors pyktis. Išsigersiva po vieną vardan santaikos. Vincuk! Ei, Vincuk! *(iš virtuvės ineina Katriutė)*: Po vienutį čia mums...

KATRIUTĖ: Vincuko nėra: aš jums patar-nausiu. Ką malonėtumėte?

VYŠNEVSKIS: Labą dieną, tamsta, Katriu-tė! Labai mums malonu. Degtiniukės išpradžių. *(Višnevskis ir Kazimieras sė-dasi už stalelio)*.

KAZIMIERAS: Žinai, Stanislovai, labai iš-troškau. Kaip manai, kiek mes keturies ištuštinome vakar šampano? Neatmint-tum! Lygiai du tuzinu kaip vyrai!

VYŠNEVSKIS: Negalimas daiktas! Bet at-sisėdote kaip vyrai. o kaip atsistojote? Cha!... cha!... cha!...

KAZIMIERAS: Tai tau pasisekė! Prisipa-žinsiu, kad pergiliai pradedu stiklialiuos-na žiūrėti. Reiktų nustoti. Manau įsira-šyti į blaivininkų susivienijimą. Vakar išgėręs penkias bonkas tvirtai prisižadė-jau daugiau nebegerti, bet neišlaikiau, šiandien tai jau išanksto atsisakau.

KATRIUTĖ *(atneša prie stalo stiklus)*: Mel-džiu, vaikinai!

KAZIMIERAS: Ar gera? Pirma pati paban-dyk!

KATRIUTĖ *(ragauja)*: Gera!

KAZIMIERAS *(ima stikliuką)*: Stanislovai, į Katriutės sveikatą!

VYŠNEVSKIS: Ką! Juk dabar tikką atsi-žadėjai!

KAZIMIERAS: Taip, šampano, bet ne deg-tinės.

VYŠNEVSKIS: Tai į sveikatą! *(į Katriutę)*: O, tai ugninė!

BARBORA *(ineidama iš virtuvės)*: Katriu-tė, dukrelė! Eikš šią! Tu neprivalai čia ineiti.

STOTKUS *(iš dešinės)*: Duok jai ramybę! Ar jai čia bloga? Tepalinksmina svečius; dažniau atsilankys ir ilgiau paviešės!

BARBORA: Vyre, niekuomet neleisiu, kad Katriutė užimtų viešbutyj vietą meškerės slieko. Ką žmonės į tai pasakys! Kat-riutė, eiva į virtuvę! Čia nevieta gerai mergaitei. Eiva! *(išeina abidvi virtuvėn. Vincas ineina iš kairės ir stojasi už baro)*.

STOTKUS *(į save)*: Tai kančia su ta mote-riške! Turbūt tas Taučius ją taip išmo-kino, kad sumažintų man pelną. Tegul jas velniai! *(išeina virtuvėn)*.

VYŠNEVSKIS *(į Vincą)*: Žinai ką, Vincuk! Puiki mergaitė ta tavo sesuo!

VINCAS: Žinoma!

VYŠNEVSKIS: Privalai jai rasti puikų vai-kiną... Gal ji mane pasidabotų?

VINCAS: Nežinau! Gali jos paklausti.

VYŠNEVSKIS: Pasiklausčiau, bet prisibijau motinos.

VINCAS: Kepti karveliai patys nelekia į burną!

VYŠNEVSKIS: Smarkus iš taves vaikinas. Nemaniau, kad toks būtum. Reikia pasa-kyt, kad tau nepaveiytų naktimis valkio-tis; tėvas privalo tave smarkiau daboti.

VINCAS: Nebijok! Sugebėsiu prasilenkti.

VYŠNEVSKIS: Matyt! Truputį dar perjau-nas! *(Kazimieras ir Vyšnevskis lošia to-liau kortomis)*.

GALIŪNAS *(ineina iš kairės)*: Ir vėl aš čia! Užmiršęs visus savo prižadus vėl inlindau į tą prakeiktą lindynę. Jau turbūt nėra man pagelbos. Kiekvienas gautas centas traukia mane čia, kur išmainau jį ant pra-keiktų nuodų, kurie užslopina manyje at-mintį mano vargingų namų, verkiančios pačios ir vargšo kūdikio. Klausyk, Vin-cuk! duok man degtinės. Te tau dešim-tuką. Paimk!

VINCAS: Tėvas man liepė jums daugiau ne-duoti, jeigu nebūsite ramus.

GALIŪNAS: Na, gerai, gerai — būsiu ramus. Duok! Netrukdysiu ten tiems gerbia-miems. Duok stikliuką. Atsisėsiu čia sau atskirai *(sėdasi nuošaliai už staliuko)*. Taip, taip. Tai visuomet taip esama! Te-parpuola kuomet kas, vis ta pati — kur, kada arba kaip — visi nusisuka ir, jeigu norėtų atsikelti, patys dar toliau pastu-mia ir sumindžioja. Visi jį niekina, net ir tie patys šunsnukiai smuklininkai, kuomet jau žmogus neturi prie savęs nei vieno cento. Vienas žodelis paguodos ir sąjau-smo gali ištraukti iš bedugnės nasrų, bet ne... ir girtuoklis gaišta kur nors patvo-ryj... Vakar pasitiko mane kunigas Tau-čius ir prašė manes pas jį užeiti taip gra-žiai, taip téviškai, ašgi nedėkingas jį už-gavau. Koks niekšas iš manes! Nusimi-nė vargšas ir pasakė, kad jis turįs viltį, kad aš vis kuomet pas jį ateisiu, ašgi jį išjuokiau! "Viešpatie, pasigailėk manes nusidėjėlio!" Vai aš nelaimingas!

VINCAS: Tamsta Kazimierai! Užmiršau pa-sakyti, kad taves čia nesenai ieškojo tėvas.

KAZIMIERAS: Taip! Tenesirūpina senis apie manę, moku užsilaikyti. Lošeme su tamsta, Vyšnevskiu vintą. Tik žinoma be suktybių.

GALIŪNAS: Be suktybių. Žinoma, kad taip; kitaip ir būti negali. Tiktai stiklelis vy-no ir kortų kaladė, bet tai dar ne užbaigė ir tavo tėvas tai gerai žino.

KAZIMIERAS: Gali būti. Jisai ne kartą mane persergėjo, kad neloščiau, bet jau galiu ir be jo apsieiti.

GALIŪNAS: Taip kitados ir aš maniau. Tu-ri visgi gerą tėvą; jisai pažįsta visas šios prakeiktos olos pagundas, nes pats daug prityrė.

KAZIMIERAS: Viskas galima; bet nema-nau, kad jam pakenkė. Kaip viskas išga-ravo, virto geru žmogum. Teleidžia ir man truputį pašvilpauti. Ištiesų, jeigu jį čia būčiau patikęs, būčiau pasakęs, kad save sergėtų, ne mane.

VYŠNEVSKIS: Narsus iš taves vaikinas, Ka-zink! Ir gerai jam būtum pasakęs. *(Vin-cas nueina po tiesiai, o iš ten ateina Stot-kus)*.

STOTKUS: Labą vakarą tamstos! Gražiai sau žaidžiate! Prieteliškai! *(pastebėjęs Galiūną:)* Juozai, kokis galas tave čia vėl atnešė, kad sudrumsti mūsų ramumą?

GALIŪNAS: Taip, taip. Aš žinau, kad esu nelaukiamu svečiu — neturiu pinigų. Pli-kas kaip tilvikas nepatinka praturtėju-siam malūnininkui —, labai žemai atsipra-šau — smuklės šeimininkui. "Baltutis" jau gėdisi savo senovės draugo.

STOTKUS: Lauk eik, Juozai! Nepavelysiu čia taip saves užgaulioti. Važiuok sau, aš nereikalauju tokių valkatų. Jeigu nemo-ki čia užsilaikyti mandagiai ir padoriai, tai verčiau neik!

GALIŪNAS: Kas? Tu? Tu pliauški apie pa-dorumą ir mandagumą? Smuklininko do-ra!.. mandagumas! Fariziejau! Tu kuo-met buvai geru žmogu ir geru malūnininku, bet jau keli metai atgal. Mandagu-gumas tavyje pranyko, kada puskartę bei maišą išmainei į stiklą ir bonką. Dora! Mandagumas! Tartum būtų mandagiau pardavinėti tą prakeiktą degtinę, negu ją maukti. Cha!.. cha!.. cha!...

STOTKUS: Užtenka! Eik lauk!

GALIŪNAS: Neisiu!

STOTKUS: Neisi? Tu šunsnuki, tai tave vel-nias išneš! *(meta į jį bonką)* Te tau! *(Ga-liūnas pasilenkia, bonka pralekia ir patai-ko kaip tik tuomsk į ineinančią Galiūno dukterį Viktutę; pastaroji inbėga su kru-vinu veidu ir puola ant smuklės grindų; visi sustoja)*.

VIKTUTĖ *(rėkia)*: Oi, oi tėveli, tėveli! Jie — mane — užmušė! *(alpsta)*.

BARBORA *(ineidama iš virtuvės)*: Tai Ga-liūnų Viktutė! Simonai, Simonai! Ar jau prie to priėjom? Kas ją užmušė!

GALIŪNAS: Kas? Tas latras Simonas Stot-kus! Žmogžudy! Tavo pramonė tuojau turi galą gauti! Čia prieš mano kūdikė-lio lavoną prisiekiu, kad žlugsi už šunį! *(Galiūnas, griebdamas kėdę, šoka Stot-kaus muštą; Vyšnevskis ir Kazimieras jį gelbsti)*.

UŽDANGA.

(Toliau bus.)

"Šis - tas" iš priežasties mirties a. a.

PILYPO FOTUNATOVO

vieno iš didžiausio lietuvybės mylėtojų — žinovų.

Spalių mėnesio 3 dieną, pa-simirė Rusijoje didelis lietu-vių prietelius dar prieš spau-dą atgavus, Petrogrado Mok-slo Akademijos narys a. a. P. Fortunatovas. Gimęs 1848 m. Vėlionis, baigęs Maskvos u-niversitetą, iškeliavo Lietuvon išmokti mūsų kalbos ir jos tarmių. Tas jam gražiai pa-sisekė, nesa sutikęs, būdavo, lietuvį moksleivį ir su juo lie-tuviškai prabilęs, jisai staiga pasakydavo, iš kokios tasai apylenkės paeina. Profeso-rius Fortunatovas buvo prie-tam dideliu žinovu mūsų dai-nų, išleidęs nemažą jų rinkinį. Kaipo Maskvos universiteto profesorius, jisai pirmutinis įvedė tenai lietuvių kalbos le-kcijas, išrodant jos giminy-stę su slavų ir lotynų kalbo-mis. Už savo įžymius filolo-gijos srityje darbus, vėlionis dar 1884 m. Kijevo ir Mask-vos universitetų "honoris causa" (pagarbos delei) buvo pakeltas į palyginamos filolo-gijos daktarus.

Ištarus galūtinai: tebūna jam lengva jo prigimtoji šiau-rių žemelė, negalima neišrei-kšti pageidavimo, kad atsi-rastų darbštus - gabus lietu-tuvis, kuris nepatingėtų pri-savinti mūsų neturtingai jau-nutei literatūrai rimtus vė-lionies darbus apie mūsų kal-bą, ir tuo-pat apie mūsų pra-eitį, paskendusią dar nežinios ūnksnyje.

Kad ir graudu, negalima čio-nai neprisipažinti, kad, ai-man, mūsų lietuviai noriai dar vengia rimtesnio sunkaus darbo, ar tai per prigimtąjį mums tingiųį - nerangumą, ar tai per stebėtiną įsimylėjimą į nuolatinius ginčus ir tuščias netikusias kritikas kitų atli-ktojo šiokio ar tokio darbo.

Tiesa, prisavyti savajai li-teratūrai, duokim kad ir vė-lionio Fortunatovo darbus, nelengvas būtų uždavinis, ir nemaža reikėtų kvoldų pri-trinti, tečiau, verčiant kitą la-pą — pačiam darbininkui bū-tų tai labai indomus užsiėmi-mas, o jau begalo naudingas mūsų nykstančios tautos pa-laikymui.

Nesenai esmi gavęs iš Ame-rikos, iš tūlo rimto lietuvio labai ir labai liūdną laišką. Kaipo žinovas Amerikos są-lygų, mano pažįstamas rašo, kad atsidūrusieji tenai lietu-viai būtinai turėsią dingti, kad ir delto, jōg savo apsi-leidimu jie, kaipo amžinieji tamsuoliai, neišlaiko konkuren cijos su kitomis Amerikos tau tomis — negu tik su italais...

Pragyvenusiam suvirš pu-santrų metų Ryme ir maž-daug pažinusiam italų typą ir būdą, man labai aišku, kad mano tėvynainiai, gali eiti lenktyn ištikrųjų negu tik su italu. Italas — tai antrasis lietuvis — savo išvaizda, bū-du, nerangumu, nešvarumu, kalba ir kitais dalykais. Im-kime išvaizdą. Italas savo iš-vaizda tai tikrų tikriausias lietuvis. Kad jų keletą atve-sti į Lietuvos atlaidus ar į jomarką, tai beabejo neatskir-tume jų nuo lietuvių ir lietu-viškai užkalbintume — taip jie panašūs į mūsų kaimo žmo nes. Imkime moteriškes. Ti-kras moters rymietės typas — *geltonplaukė mėlynakė,* taip-pat ir vyrai. Šisai ty-pas yra gan retas Ryme, tan-kesnis sodžiuose, sutinkamas senojo Rymo gyventojų tar-pe. Tikrų tikriausia yra tai liekanos senovės sabinų, ku-rių moteris užgriebė rymie-čiai. Italijos kaimietės — Rymo, Bolonijos ar Lombar-dijos plotų — tai mūsų lie-tuvės vienmarškinės su kikli-

Kun. Dr. V. Bartuška.

IŠ DOROS PASAULIO.

Atšipo žmonių sąžinės, priderystės, apie kurias buvo kalbėta praėjusiame traipsnyje, nustojo šventumo žmonių akyse. Nepildžius gi priderysčių ir neturint savo širdyse jų pajautimo, gyvenimas irsta, žmonių sątikiai rumbėja, valdžios autoritetas griuva ir, pagaliaus, žvėrėja žmonija, traukdama paskui savęs net savo atstovus-valdžią. Kaip jau mes priparodėm kaltei išvaizdą (formą) duoda žmogaus pažinimas iš vienos pusės ir liuosas panorėjimas iš kitos. Kur pažinimo ir noro nėra, ten nusidėjimas, nors jis ir būtų papildytas, t. y. apsireiškęs įvykdintu faktu, nebus formaline kalčia, bet bus medega nusidėjimui. Papildžius kaltę žmogaus norai gali ir neatsimainyti, tuomet jisai ingija habituališko kaltininko vardą. Galime nusidėti nepildydami įstatymų, bei juos aktualiniai peržengdami. Kai-kurios kaltės pasilieka žmogūje ir jos neapsireiškia eikštiniam pasaulyje, kitos-gi apsireiškia. Galime nusidėti prieš Dievą, prieš visuomenę ir patys prieš save. Įvykus sykį nusidėjimui bei kalčiai pasilieka blogų darbų blogos pesekmės, tos pasekmės griauna tvarką pasaulyje, ardo gyvenimą. Kad užbėgus už akių blogoms kaltės pasekmėms ir panaikinus pačiose šaknyse blogo įsivyravimą žmonija visuomet baudė kaltininkus. Bausmės nebuvo lygios! Amžiams slenkant jos švelnėjo, ir niekas negali tvirtinti, kad jos dar labiaus nesušvelnės. Senovėje, kada dar panašių šios dienos teismo įstaigų nebuvo, prasikaltėlius bausdavo patys nuskriaustieji, arba tie, ant kurių kaltės blogos pasekmės krito. Už užmuštą bei nuskriaustą asmenį stojo, kaip vienas vyras visa gentis, bendrija ir keršydavo nuožmiausiu būdu, nesakysiu kaltininkui, bet nepriteliui. Pralietas kraujas tegalėjo pasotinti keršto jausmą. Net žydų šventosios knygos pavelina išrauti dantį už dantį ir išplėšti akį už išplėštas akis. Puikiausį atvaizdinimą senovės laikų keršto ir reikalavimą kraujo praliejimo už nepritelianus pasikėsinimą ant by kokio klano nario, mes atrandame Homoro poezijoje. Parisas įžeidžia Menelajų, iš to kįla baisus dviejų ginčių susikivirčinimas ir kraujo praliejimas. Skaitant senovės arabų istoriją daug atrandame nuožmių karių, kurios kilo iš įžeidimo vieno asmens, priklausančio apribotai bendrijai. Kardas tuomet išrišdavo visus ginčus. Bet kardo bausmė begalo skyrėsi nuo paskutinių amžių kriminalinių kodėksų bausmės. Susidarius šiokioms — tokioms valstijoms, įvyksta didelis skirtumas pabaudime. Valstijų galvos jau negyvena su savo pavaldiniais tokiuose tampriuose sątikiuose, kaip kitados kad gyveno bendrijos vyresnysis galva bei vadas. Visų savo viešpatijos nuskriaustųjų tuom laiku negali jau sužinoti valdovas. Rašyti įstatymai išsyk negalį aprėpti įvairiausių žmonių prasikaltimų ir nustatyti tinkamas bausmes. Kas tebeliko daryti? Tame laiko tarpe viešpatavo daugiausia piniginės pabaudos už kaltes. Nuskriaustoji šeimyna reikalaudavo pabaudos už įžeidimą mažo mokesnio pavydale. Valdžiai-gi ypatingu būdu rūpėjo politiški prasikaltimai. Politiškus kaltininkus valdžia gelbėdama savo gyvybę bausdavo mirties bausme. Tokie prasikaltėliai valdžios akyse nustodavo visų savo teisių, kuriomis naudodavosi kiti piliečiai. Toji senovės mirties bausmė už politiškus prasikaltimus pasiliko iki šiai dienai kai-kuriose valstijose, kaip ve: Rusijoje ir Turkijoje.

Ištobulėjus valdžios mašinai susidarė įstatymų davėjai, įstatymų pildytojai ir bausmių pritaikintojai. Šių dienų nuskriaustieji ir skriaudikai turi savo advokatus, kurie juos gina prieš teismą. Skirtumas aiškus terpu senovės ir šių dienų pabaudimų. Senovėje keršydavo išsyk be teismų, šiandiena-gi dažnai atsibūna ilgiausios ceremonijos. Panašumas tas, kad kaip senovėje, taip ir paskutiniuose amžiuose pripažinta bausmės reikalingumas. Kas teisybė, būta ir yra priešingų nuomonių tik jų labai nedidelis skaičius. Prie tokių priklausė neseniai miręs rusų žemės didis rašėjas grafas L. Tolstojus. Jojo nuomonė žmonės iš prigimimo yra geri, nekalti avinėliai. Jisai sekė W. W. Rouseau. Žmones gadina įstatymai, valdžia ir tos visos pinklės, kuriomis suvaržo pavienius žmones valdžia. Tolstojaus norėta panaikinti visą šio pasaulio organizaciją, pradedant nuo valdžios galvų, teismo rūmų, bažnyčių, kariuomenės ir tt. Jo manyta, kad sugriovus visas tas pasaulio mašinas, pinkles ir tinklus panaikinus, žmonės savaimi pasitaisys ir negamįs blogų darbų, tuomet nebus reikalingos nei bausmės. Tolstojaus tikėta į žmogaus prigimtus gerus norus. Duokite, sakydavo jis, žmonėms visišką liuosybę, nevaržykite jųjų įstatymais, o greitu laiku algims žmonija ir karalystė dangaus už viešpataus ant žemės.

Ką tik išreikštas idėjas Tolstojus gvildena savo labai išplatintuose romanuose "Karė ir sutaika", iš numirusių prisikėlimas, "Anna Karenina" ir kai-kuriuose foliozofiniuose tvariniuose. Jo būta šalininko visiško nesipriešinimo blogui. Anot jo nuomonės nevalia žmogui gintis nuo užpuoliko ant gyvasties, nevalia blogo prievarta naikinti, nes prievarta yra nedoras įrankis. Tolstojus į vietą prievartos pataria vartoti privadžiojimus, intikrinimus bei patarimus. Už tai jį vienas francūzų galvočius pavadino pasivišku anarchistu. Tolstojaus klysta. Žmonės turi savyje, kaip pats gyvenimas pirmutinių amžių parodo, kada dar nebuvo valstijų ir tobulų valdžios mašinų gerus ir blogus palinkimus. Neapykanta turi savo lizdą šale meilės, kerštas šale atleidimo, pavydas šale gerų linkėjimų artymui. Negvildensiu čionai visų Tolstojaus prikišimų valdžiai ir organizacijoms, tai, atsitikus progai, padarysiu vėliau, tik paakinsiu šių raštų skaitytojus apie vieną Tolstojaus gana keistą tvirtinimą. Tolstojus sako, kad niekuomet nevalia blogo prašalinti prievarta. Tas yra tikra nesąmonė. Imkime tokį atsitikimą. Ant manęs užpuola piktadarys, norėdamas man atimti gyvastį. Mano draugas, matydamas neteisingą priešo užpuolimą sustabdo jo ranką, kuri taiko peilių į mane. Kas tame blogo, klausiu aš Tolstojaus? Jisai atsako, kad tai prievarta, kurios niekados nevalia vartoti, nes tai nedoras įrankis. Prisižiūrėkime arčiau tam nedoram būdui, anot Tolstojaus. Mano rankos dasilitėjimas svetimos priešo rankos nebus nedoras būdas. Atkreipimas peilio į kitą pusę niekam nekenkia, nei man nei užpuolikui. Užmušimas žmogaus yra blogas darbas. Nepavelinimas užmušti negali tad būti blogu daiktu. Nes priešas, jeigu jį sustabdo mano draugas arba džiaugiasi, kad neišsipildė jojo iniršusios širdies geismas ir tuomet jinai vardan principo volenti non fit injuria dar dėkos tam, kuris jį sustabdė, arba pyks, kad nepavyko jam nudaigoti savo aukos. Šiame paskutiniame atsitikime priešas turi blogą valią, jisai pasikesina ant kito žmogaus gyvasties, kuri kiekvienam yra didžiausia brangenybė. Gyvybės užlaikymas yra pirmutinis gamtos reikalavimas, jos naikinimas yra dideliausia piktadarybė. Neduoti arba pakenkti įsivyrauti blogui ant žemės yra šventa kiekvieno žmogaus priderystė. Tos nuomonės laikosi ir garbus Tolstojus. Pakenkdami priešui užmušti nekaltą žmogų, atliekame gerą darbą: visųpirmu nekaltai aukai, o antrą piktadariui, nes jisai pats gal su laiku savo neteisingų norų gailėsis. Man matos Tolstoją privedė prie tokių keistų tvirtinimų jo klaidinga pasaulėžvalga — ideoliogija. Tolstojus buvo gryniausio kraujo panteistas. Jo tikėta, kad gamtoje viešpatauja akla jėga (skaityk jo romaną Anna Karenina), kuri nežiūrint mūsų pastangų darosavo darbą ir stumia žmonija prie mums nežinomo tikslo. Jeigu taip tai ištikro mes galime pasipriešinimu piktui užk[illegible]ti panteistiškam Tolstojaus Dievui.

Kas nori plačiau susipažinti su Tolstojaus pažiūromis, lai skaito mano knygą "Filozofijiniai Tolstojaus doros mokslo pamatai" arba vokiečių kalboje to pat autoriaus knygą*). Gyvenime ir praktikoje Tolstojus nedaug teturi pasekėjų, nes jis pats nebuvo logiškas, jis pats priešinosi valdžiai, bažnyčiai, kurios, anot jo, buvo blogas daiktas. Jis rašė knygas, kad greičiau sugriauti tas nepakenčiamas jam institucijas. Tolstojų paskatino prie panasių tvirtinimų rusų valdžios žiaurumas piktadarius beteisiant. Jeigu klysta Tolstojus atmesdamas bausmės reikalingumą, tai ne mažiaus klysta ir tie, kurie mano kad bausmių didumas ir žiaurumas būtinai reikalingas daiktas. Buvo laikai, kad žmonių jausmai buvo neišlavinti, atšipę, tada gal ir turėjo šiokią tokią prasmę begaliniai kankinimai. Mūsų-gi amžyje panašios bausmės tik pasipiktinimą ir neapykantą sukelia žmonių širdyse. Šiandien mes negalime ramiai vaikščioti po Shilono kankynių vietas ant kranto Lemano ežero. Tos tamsios vietos, kur prasikaltėlius laikydavo, penėdami sausa duona ir gražiojo ežero vandenim, tos kartuvės, ant kurių tampydavo dažnai visai nekaltus kūnus, tie stulpai, prie kurių kaip gyvulius pririšdavo piktadarius, šiurpulius sukelia mūsų kūne.

*) Methaphysische Grundlage der moral Tolstoj's Fribourg. St. Paul.

Toliau bus.

---

kais mėgstančios dėvėti sijonus aiškiais plačiais spalvuotais dryžais, kaip kad Lietuvos nešenija anais laikais, kuomet ašen dar augau. Moteriškės labai nešvarios, tarsi mūsų dzūkės, o jau mergaitę, italę-kaimietę labai yra sunku įšnekinti — tokios nedrąsios, kaip mūsų kaimietės. Toliau Rymo apylenkėse vietinės mergaitės, kaip ir mūsų sesutės Lietuvoje, augina *rutą*, ir, stebėtinas dalykas, toji rūta turi tą patį vardą, kaip pas mus. Na, ar tai neindomu. Vyrai italai Ryme (tik reikia mokėti juos atskirti nuo kitų ateivių) tai tikri lietuviai. Sėdi, sakysime, jisai ant savo vežimo, kaip miesto vežikas, ar kaipo atvažiavusis iš kaimo ant savo dviračių paprastas žmogelis, tai užtenka mesti akį ant jo išvaizdos, aprėdalo ir būdo laikytis, kad nenoromis nepasakytumei: ana koks Lietuvos "dėdė", ar Lieutvos "raulas", kaip tankiai atsitinka.

Italo būdas — tai lietuvio būdas. Italas, kaip ir lietuvis, nerangus, sutingęs, apsileidęs, tankiausiai nenusiprausęs, nenusiskutęs, nesusišukavęs, o jo batai ir drapanos, tai regis nuo pat užgimimo šepetuko nematė. Iš šito atžvilgio lietuvis turi vis delto italą pralenkti. Lietuvoje šalta, reikia pasirūpinti žiemai ir kūro, ir apdangalo, ir maisto, ko italui jo šiltoje tėvynėje nereikia. Italai darbininkai labai mėgsta lankyties "traktieruose", kame maukte maukia savo pigųjį vynelį, lošia kortomis, o inkaušę badosi peiliais. Ačiū panašiam jų palinkimui į peštynes, Italijoje smarkiai uždrausta nešioti su savimi peilį ar revolverį ir kiekvienas tame sugautas drūčiai yra bandžiamas. Iš kitos vėl pusės kad ir norai gerdami, italai kur kas [illegible] stovi už lietuvius. [illegible] kaip kaimuose, bet Ryme per [illegible] metų man [illegible] nei 10 girtų ypatų sutikti gatvėse. Girtų moterų ar merginų čionai nėsama, kaip kad pas mus Lietuvoje, kame, gyvenant Kaune, man nekartą prisiėjo matyti, kaip Aleksoto tilto linkon žydukų lydimos grįždavo namon, po mišparų girtos Suvalkijos moters ir merginos.

Apskritai imant italai, ypatingai su svetimtaučiais yra labai švelnūs ir mandagūs, bet kad pasinaudoti jo pinigais ar turtu. Apsigyvenusiam čionai, pirkinėti šiokį ar tokį dalyką būtinai reikia vienoje ir toje pačioje krautuvėje — tuomet neprigaus; italai geriau supranta savo biznį ir godoja savo ėmėjus, kad jų nenustoti. Dargi kad ir suvis kitoj šalyje miesto sutikęs savo ėmėją, italas visuomet pasisveikins, pasiūlys laiką, o nelaimei, reikalui, ar kad ir peštynėms atsitikus jisai visados užtos savo klijentą.

Mūsų lietuvio nerangumas geriausiai apsireiškia mūsų tarmėje "Kaip Dievas duos", tarsi Dievas privalo viską už lietuvį nuveikti. Panašus į mūsiškį tingusis italas turi savotišką priežodį: "Iddio e buono" (Dievas yra geras). Ko tik italas nepridirbtų, ar tai per tinginį, per apsileidimą, ar per ištvirkimą, jisai visuomet teisinasi tarme "Iddio e buono", — Dievas, mat, viską jam dovanos: Jisai toks geras, kad Jo ir prašyti nereikia.

Dar kas link kalbos. Pradžioje mūsų tautiškojo iš miego kilimo, dauguma mūsų brolių "amžinų brolių", antai panašūs naminiai lenkų filologai, kaip tūli Zahorskiai, Korvin-Milewskiai, visokie Obstai ir kiti, šokte-šoko niekinti mūsų kalbą iš to atžvilgio, kad jinai turi daug "tarmių", kad kiekvienoje parapijoje kitaip kalbama, kad lietuvis kits-kito nesupranta ir tt. Šisai faktas, anot tų filologėlių, būk tai rodė mūsų kalbos neturtingumą. Tuo tarpu niekur gal pasaulyje nėsama tiek tarmių, kiek jų randama Italijoje, bet gi delto jokis rimtas filologas ir nemąstė primetinėti italams jų kalbos neturtingumo, nesa laugybė tarmių kaip tik nurodo kalbos turtingumą, ko mūsų Lietuvos "filologučiai", ir sapnuoti, regis, nesapnavo. Milano ar Venecijos darbininkas kits kitą jau vargiai supranta, Bolonijos gyventojas turi savo tarmę, Florencijos savo; Rymietis nesupranta Neapolitiečio, o indomiausia, kad pačiam Ryme yra savotiška tarmė "romanesco" vadinama, kurią čionai vartoja senojo Rymo gyventojai, turėdami Ryme toje tarmėje leidžiamą laikraštį.

Kartą prisiėjo man būti taip vadinamoje "Katekizmo Akademijoje" (mokslo metų užbaigime) — kame berniokai ir mergaitės sakė eiles ir dijalogus tarmėje "romanesco"; skamba labai gražiai, tik ašen, nors ir moku italų kalbą, maža ką tesupratau. Tūloje krautuvėje, kame užėjęs šį-tą nusipirkti, prabylau itališkai, gavau atsakymą, kad pardavėjas persiprašo, nesa kaip Venecijos gyvento- [illegible] jisai dar nesupranta Rymo tarmės. Nieko panašaus pas mus Lietuvoje nesutikti, negu tik lenkų-endekų laikraščiuose.

Kad vėlionis Fortunatovas, kaip tikras mokslo vyras gerai matė ir suprato giminystę lietuvių kalbos su lotyniškaja, tas yra aišku visiems lotynų kalbos žinovams. To nesupranta tik lenkų "filologai" lenkiškųjų Vilniaus laikraščių sandarbininkai.

Negvildenant suvis apie lotynų kalbą, kurią daugelis [illegible] reikalinga būtinai patėmyti, kad šiandieną [illegible] literatūros kalba, ku[illegible] lietuvių kaip ir nepažįsta [illegible] daug [illegible] lietuviškų žodžių. Tas tai geriausiai ir [illegible] giminingumą su senovės lotynais. Šit keletas panašių žodžių:

pestare — grūsti — mes turime žodį *piesta* (kruštinę grūsti. Suv. gub.)
[illegible] — mūsų nugara
velluto — Veltas, suveltas
spento (rus. potuchšij) — spinksta (žvakė, lempa ar senovės balana)
appostare — pastoti kelią
acciuffare (skaityk: ačiufare) — sučiupti
caro (skait. karo) — karas
pergolato — perguli (tas kas ant ko užklotas, antai uždangalas)
zitto (skaityk cyto) — cit (tylėk)
argine (skait. ardžinė) — daržinė
ugola — uoga
briglia (skait. brilja) — brizgilas
ninnare — nyniuoti (supant vaiką, patylomis dainuoti)
crocco (skait. kroko) — kriukis
garbare — gerbti
stoviglie (skait. stovylė) — stovinti virtuvėje puodai
gnaulio (skait. njiaulio) — kniaukti (katė kniaukia)
cieppo (skait. čiepo) — čiepas.

Šitie žodžiai yra tai tik mažas jurose lašelis, parodąs giminystę mūsų kalbos su itališkąja. Pridėjus prie viso, ką sakiau, p. Gabrio raštus "Draugijoje", p. Šerno surinktuosius "Lietuvos Eneidoje" padavimus, na ir pažvelgas į profesoriaus Fortunatovo mokslo darbus, mes geriau pažintume savo kalbos vertę, nesigėdėtume jos išvažiavę svetur, na ir neištautėtume taip greit, kaip kad nūnai atsitinka. Reikia tik, kad mūsų darbininkai norėtų pasidarbuoti savo žmonių gerovei.

Štai, pavyzdžiui, kad ir visiems gerai žinomas tautos darbininkas kun. J. Tumas, mėginęs taip aštriai sukritikuoti mano išleistąjį veikalą "Lenkų apaštalavimas Lietuvoje" "Bažnytinėje Apžvalgoje N. 12". Argi negalėtume jam patarti, kad užuot pataikaujant lenkams ir lenkberniams, kritikuoti ne tiek mano veikalą, kaip mano asmenį, ar a la rusų Tredjakowski, statant save ant juoko ir prisirašant į "futuristus" rašyti eiles į "Vairą" (N 14 — 1914 "Karo slibinas") jisai vely užsiimtų naudingesniu darbu, sakysime, kad ir Lietuvos praeitimi ir tokiuo būdu žadintų jaunesniąją kartą, tirinėjant mūsų dirvonus, labiau pamylėti Lietuvą tėvynę, nesa, kad ką pamylėti, būtinai reikia tą ir pažinti.

Kun. K. Prapuolenis.
Ryme 23-10-14.

KO MUMS TRŪKSTA?

(Prakalba sakyta "Lietuvių Dienoje" Pittsburgho apielinkėse).

Kas tyrinėjo lietuvių išeivių gyvenimą, tas be abejonės įsitikino, kad mums Amerikos lietuviams daug ko trūksta, kad mes daug ko neturime, ką kitos tautos senai jau turi. Mūsų gyvenime yra daug bloga, daug taisytina. Visųpirma mums lietuviams stinga apšvietimo, kultūringumo... Negaliu sakyti, kad lietuviai būtų tamsiausiais žmonėmis, kad nebūtų tamsesnių, tečiau prie tikrai kultūringų apšviestų tautų lietuvių negalima priskirti. Pasitaiko, kad atskiri asmenys pakyla apšvietoje labai augštai, susilygina su kitataučiais, pralenkia net juos, bet imant abelnai, imant visą išeiviją, reikia ją priskirti prie labai žemai stovinčių apšvietoje ir kultūroje tautų. Kas daro tautą šviesia, kultūringa? Tautą vadiname kultūringa, šviesia tuomet, kuomet toji tauta turi užtektinai įrankių, kuriais naudodamos tampa šviesi, kultūringa. Tais įrankiais kultūrinančiais visą tautą, visą kokią šalį yra gerai sutvarkytos mokyklos, išsiplėtojusi spauda, sutvirtėjęs organizacijinis tautos gyvenimas, tautos dailė, vaizba, pramonė... Tai yra syltys, kurios įsisunkę tautos organizman, daro ją šviesia, kultūringa ir žmoniška. Juokais yra sakoma, kad toji šalis yra kultūringiausia, kur daugiausiai suvartojama muilo ir popierio. Keistas neva pasakymas, turi tečiau gilią reikšmę. Aišku, kur daug suvartojama muilo, ten švariai gyvenama, ten dažnai grįčios valomos, lentynos mazgojamos, ten nesiveisia bakterijos ir nepatina ligų, žodžiu — ten švariai kultūringai gyvenama. Lietuvių moterelėms nieko nekenktų pakeisti "powder'į" muilu, švariai užlaikyti stubą, dažnai prausti savo vaikučius, dažnai keisti baltinius, nes švara, tai tikrų-tikriausia kultūringo šviesaus žmogaus žymė. Švarumo mums lietuviams kartais labai trūksta.

Aišku, kur daug suvartojama popierio, ten žmonės moka skaityti ir rašyti ir tuo mokėjimu naudojasi. Idant mokėti skaityti ir rašyti, reikia turėti užtektinai gerų mokyklų, ko mums lietuviams ypatingai trūksta. Pusė milijono lietuvių per penkiasdešimt metų sugebėjome įsikurti vos keliolika parapijinių mokyklų ir nei vienos augštesnės mokslainės. Pagaliau ir tų keliolikos mokyklų inkurimo istorija aiškių-aiškiausiai liudija apie lietuvių nerangumą ir nepatrijotiškumą. Pirmi mokyklų inkurėjai ir užmanytojai kiek turėjo privargti, kiek kliūčių pergalėti, iki atsistojo šioki-toki mokykla. Rasime šiandieną ne vieną milžinišką lietuvių koloniją Amerikoje, neturinčią savos lietuviškos mokyklos. Turbūt pamirštama, kad mokykla lošia be galo svarbią rolę tautos kultūriniame gyvenime. Ne veltu yra sakoma, kad už vieną mokytą duoda dešimt nemokytų... Šviesios kultūringos tautos užlaikymui mokyklų skiria didelį nuošimtį savo valstijinių ineigų, įveda priverstiną mokyklos lankymą, puikiai apmoka mokytojams ir tt. Kur valstija to nedaro, nesirūpina gerai sutvarkyti mokyklų, ten liaudis lieka tamsi ir visa šalis ingija vardą nekultūringos, barbariškos šalies. Mes gyvename kultūringoj šalyj, puikiai įrengtą mokyklą čia rasime mažiausiame miestelyj, mokslas yra priverstinas. Tečiau mes lietuviai, norintieji nešioti tautos vardą, norintieji gyventi savystoviu gyvenimu, kaipo atskira tauta, neprivalome pasitenkinti viešomis amerikiečių mokyklomis, bet turime kuodaugiausiai įsisteigti savų mokslainių, kur jaunoji karta būtų lavinama tautiškai krikščioniškoj dvasioj. Atsiranda lietuvių tarpe žmonių, kurie viešai peikia lietuviškas parapijines mokyklas, giria viešąsias amerikiečių mokyklas ir josna savo vaikučius siunčia. Didelę klaidą daro tie tėvai, kurie siunčia savo veikus į svetimtaučių moky-

klas, galėdami siųsti į
Kam mes statome savo
nyčias, kam kuriame sa
laikraščius ir draugijas? L
kykime airių bažnyčias, s
tykime anglų laikraščius,
kimės svetimtaučių draugi
na, o už keliolikos metų ni
ir nežinos, kad kokie ten
tuviai gyveno ant žemės
tulio. Tečiau ir didžiau
lietuviškų mokyklų priešas
norėtų manding matyti li
vių tautą dingusią, pasker
sią svetimtaučių bangose,
trokšta, kad mūsų tauta
tų, jos sąmonė stiprėtų i
pagaliau atsistotų kitų
tūringų tautų eilėse. Jei
tai reikia tą mūsų tautą t
padaryti. Kiekviena tauta
sideda iš atskirų asmenų,
nes, taves ir kito tokio.
kie tie atskiri asmenys
toki bus visa tauta. Bet
vo, mano ir kito tokio v
veikiai užims kiti, užims
noji karta, koki toji karta
toki bus visa mūsų tauta.
gi kas auklėja jaunąją k
tautiškai krikščioniškoj
sioj, tas stato tautos rūmą
tvirtų pamatų, kurių j
persekiojimai neįveiks. N
lima jaunosios kartos auk
tautiškai krikščioniškoj
sioj, neturint savo moky
kurių mums labai ir labai
ksta. Mūsų nerangumas
patrijotizmo stoka yra to
vų mokyklų trukumo v
svarbiausiųjų priežasčių...

Svarbiu kultūros įranki
patrijotizmo žadintoju yra
rai sutvarkyta spauda.
spaudos galybę nieks šian
ną neabejoja. Kultūri
tautos turi tūkstančius lai
ščių, kas met paleidžia į
nes tūkstančius tomų įva
knygų. Kai-kurie laikraš
turi milijonus skaitytojų.
lietuviai ir iš to atžvilgio
turime kuo labai pasidžiau
Tiesa, turime bene tri
šimts laikraščių, einančių
Amerikoje, bet kas iš to,
kai-kurie jųjų varo ne ku
rinimo darbą, bet atkultū
mo, sėja anarchijos dv
mūsų tarpe. Mūsų tautiš
atgimimas eitų daug spar
ir tikresniu keliu, kad m
spaudos neterštų tokie ne
tūriški laikraščiai, kurie
siai stabdo mūsų tautos v
mą, pastaraisiais metais
sparčiai pradėjusį bėgti
tūros keliu, tai tikri pag
kaišiojami tautos vežimo t
ratin. Kįlant tautiškai k
ščioniškai tautos sąmonei,
laikraštukai, del biznio lei
mi, savaimi turės išn
Mums reikia idėjos laikra
o ne gešefto. Tokių idėj
laikraščių mes mažai tet
me, jų mums trūksta,
mūsų visuomenė
dar skaityti gerų laik
Iš pusės milijono lietu
Amerikoje, tik maža d
skaito laikraščius, kiti
to jokio laikraščio. T
faktas, nors labai
nas. Gana žymi lietu

"Pažanga"
Literaturos, Mokslo, Politikos ir Visuomenes Menesinis Žurnalas
Pradės eiti šių metų Kovo mėnesį Chicagoje.
"PAŽANGA" eis tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.
"PAŽANGĄ" leis "Draugo" Bendrovė.
"PAŽANGĄ" ves tie patys redaktoriai, kurie redaguoja savaitraštį "Draugą"
"Pažangos" Kaina
Metams $3.00, pusei metų $1.50
Atskiri numeriai po 25 c.
Adr.
Draugas Pub. Co.
1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.

...to pašvarius laikraštius ir tik koks 15 - 20 tūkstantis skaito idėjos laikraščius, kurie deda visas pastangas, kad tik sužadinti lietuvių tautišką krikščionišką sąmonę. Meilės skaitymo gerų laikraščių ir knygų mums labai truksta. Turėtume mokintis nuo amerikiečių, kaip skaityti laikraščius. Amerikietis eina į darbą su laikraščiu, grįžta iš darbo su laikraščiu, gula ir kelia su laikraščiu nepersiskiria su juo nei prie valgio. Vietoj prisisavinti amerikiečių blogus papročius, prieš kuriuos patys išmintingesni amerikiečiai kovoja, prisisavinkime geriau gerus jų papročius. Pamėgdžiokime kitataučius švarume, mandagume, blaivume ir skaityme laikraščių, o ne kramtyti gumos ir tabakos... Ankščiau ar vėliau lietuviai turės išmokti skaityti gerus laikraščius ir knygas ir jais puošti savo namus, nes negi galime mes iki teismo dienos vilkties užpakalyje kitų tautų ir amžinai būti kitų pastumdėliais...

Prasiplatinus geriems laikraščiams, mūsų spaudai sustiprėjus , ir mūsų draugijinis gyvenimas kitaip susitvarkytų ir atsistotų ant tvirtų pamatų. Šiandieną visi suprato vienybės galybę, kas gyvas spiečiasi draugijosna, tik mums trūksta supratimo, kad kaip du stos, visados daugiau padarys. Vienijasi ir organizuojasi šiandieną visi, tveriasi įvairios sąjungos ir susivienijimai, tik mūsų lietuvių dauguma nepriguli jokion draugijon. Yra tai faktas, kad pusė Amerikos lietuvių gyvena palaidi, neįstoję jokion organizacijon. Beje, užsiminus apie draugijas, turiu pastebėti, kad lietuviai čia Amerikoje turi perdaug draugyščių, kurios visos esti silpnos ir menkutės, viena į kitą yra panašios, kaip lašas vandens į lašą, skiriasi tik savo vardu. Yra tai klaida tverti kuodaugiausiai draugijų. Mums nereikia devynių galybių draugyščių, mums reikia milžiniškų organizacijų, kurios skaitytų savo narius ne dešimtimis, bet tūkstančiais. Amerikoje gyvuoja Susivienijimas lietuvių katalikų. Jis turėtų skaityti savo narius šimtais tūkstančių, ne dešimtimis, kaip dabar. Amerikoje gyvuoja lietuvių Katalikų Federacija. Jos tikslas yra sujungti po savo sparnais visas draugijas, sąjungas ir susivienijimus. Koki didelė galybė mes pasidarytume, jei visos gyvuojančios draugijos susispiestų po Federacijos iškelta vėliava. Kokia milžiniška taptume jėga, su kuria kiekvienas būtų priverstas skaitytis. Ankščiau ar vėliau turės tas įvykti, jei norėsime susilyginti su kitomis tautomis ir savo reikalus tinkamai aprūpinti. Vietoje tverti vis naujas ir naujas draugijas, vietoje didinti pirmininkų, sekretorių, kasininkų skaičių ,kad pačiam turbūt vienu jųjų likus, geriau glauskimės prie katalikų Susivienijimo ir Federacijos. Vienybėje - galybė. Tečiau paskutinių dienų nuotikiai, du politišku seimu, trys fondai, įvairūs kivirčiai aiškiai liudija ,kad mums, Amerikos lietuviams labai ir labai trūksta netik vienybės, bet ir kultūringumo, kaip pradžioj minėjau. Kuomet mūsų tėvynė Lietuva yra teriojama nuožmaus priešo, dega kaimai ir miestai, verkia našlės ir našlaičiai, badas žiūri mūsų viengenčių akysna, mes čia Amerikoje mokame tik barties ir kas tas aukas laikys, kas jas rinks, kad tik tų aukų būtų kuodaugiausia surankiota ir kad tos aukos būtų tinkamai suvartotos, kad jomis būtų [illegible] Lietuvoje, o ne kanuolės (armatos) [illegible]. [illegible] dabar Amerikoj laikai, daug aukoti neišsigalime, tad aukokime tiek, kiek galime, aukokime našlės skatiką. Turime puikią progą nors siek-tiek atsilyginti savo tėvynei, kurią nuskriaudėme bėgdami iš jos, išnešdami savo spėkas svetiman kraštan. Remdami Tautos Fondą" išpildysime savo švenčiausią pareigą ir tų trukumų bei nedateklių mumyse bus nors kiek mažiau.

Lygumų Jonas.

(Pradžia ant 4 pusl.)

škumas buvo atsitikimų sunaikintas ir laikomas be vertės lietuvių, kurie niekados negailėjos unijos, kuri jiems atnešė daug nemalonumų. Nes Lenkija niekados nebuvo tikras draugas. Ji netik neišlaikė prižadėjimų apsigynime nuo priešų, bet nusilpnina Lietuvą, pasėdama neapykantos sėklą įvairiuose šalies sluogsniuose ir pasisavindama turtingiausias jos provincijas, Padoliją, Volyniją ir Kijavą. Aišku, kad toki sudėtinė valstija, susidėjus iš dviejų tautų, iš kurių viena (Lenkija) stengės sunaikinti antrą (Lietuvą) negalėjo užsilaikyti ir buvo priversti atsiskirti nuolatiniais vidujais nesutikimais dviejų tautų. Ir bandyti atgaivinti Lenkiją ant tų pačių istoriškų pamatų būtų tai padaryti tas pačias klaidas ir sulaukti tų pačių pasekmių.

Peržiūrėję senesnius santikius lietuvių su lenkais, lieka paimti dabar esančius. Lenkai tebežiūri į Lietuvą kaipo dalį Lenkijos — ko ištikro nebuvo net laike susijungimo ir lenkų nacijonalistai nenuilstančiai darbuojas, kad pririšti juos prie saves. Jie varo gyvą propagandą per spaudą, mokyklas ir labiausiai per kunigus, kurie geidžia primesti lietuviams lenkų kalbą tikėjimo apeigose, kad kiek galima greičiau šalį sulenkinti.

Lenkiškoji ypatybė bažnyčios, kaipo politiškos institucijos pasirodė ypatingai žymi po puolimo lietuviškai lenkiškos valstijos. Lenkai neturėjo kito kelio lietuvius lenkinti kaip Bažnyčia, ir jie gavo didelę paramą iš katalikų kunigų. Vilniaus decezija, vedama sulenkėjusios kapitulos yra ypatingai energinga jų patarnavimams ir veiklesnė lenkinime lietuvių, negu jų mokinime krikščioniškojo tikėjimo ir doros. Jie naudojas visais jiems galimais būdais ir pamokslinyčia ir konfesijonalas yra verčiami į lenkų kalbos mokyklas. Per kai-kurį laiką Vilniaus lenkai vyskupai vedė įpatingą politiką kunigų skirstyme, siųsdami į lietuvių parapijas žmones, kurie šneka vien lenkiškai. Vietoj, kad pasistengti išmokti šalies kalbą, tie kunigai mokino lenkiškai savo parapijiečius.

Nuo 1864 iki 1904 tas bažnytinis lenkinimas buvo remiamas Rusijos valdžios užginimu spaudinti lietuviams savo knygas lotynų raidėmis. Lietuviai buvo verčiami vartoti lenkiškas maldų knygas. Po 1904 metų, leidus spausdinti lietuviškas knygas, daugybė laikraščių pradėjo eiti iš Vilniaus, Kauno ir Seinų, pakilo tautinis žmonių susipratimas ir žmonės pradėjo reikalauti kunigų vartoti lietuvišką kalbą pamaldose. Tai buvo priežastimi daugelio nesutikimų. Lenkų kunigai bandė užlaikyti *status quo* ir atsisakė leisti lietuvių kalbą į bažnyčias. Po keletos metų reikalavimo keliose vietose lenkų užsispirimas liko sulaužytas ir net Vilniuje liko pavirta bažnyčia vien tik lietuviams.

Lenkų nacijonalistai tuos teisingus nusileidimus skaito smūgiu savo partijai. Jie nusprendė neveizint kiek tai atsieitų atsiimti atimtas nuo jų pozicijas ir neinleisti lietuviškos kalbos į jokią decezijos parapiją. Tuo tikslu jie pradėjo vesti karštą propagandą, kuri nenustoja net aktualiuose susirėmimuose.

Kruvinos muštinės atsitiko lietuvių bažnyčiose ir fanatikai liejo kraują iš silpnų moterų prasikaltusių už giedojimą giesmių gimtoje kalboje, kaip tai atsitiko keletoj Vilniaus decezijos parapijose — Asavoj, Rodunoj, Joniškyje, Kurvelavoje ir k.

Lietuviai buvo priversti kreipties į Apaštališką sostą ir pasiuntė Memorandą apie padėjimą lietuvių katalikų Vilniaus decezijoj. Išdėstę nenormalį Katalikų Bažnyčios padėjimą Lietuvoje, pasirašusieji Jo Šventenybės reikalavo:

1. Pripažinti Katalikų Bažnyčių Lietuvoje neprigulmingą nuo Lenkijos, jas abi atskiriant, nes lietuviai ir lenkai yra dvi labai skirtingi tauti.

2. Sudaryti lietuvių arkivyskupiją susidedančią iš vyskupų Vilniaus, Žemaičių ir Seinų su arkivyskupų Vilniuje, senovės lietuvių sostapylėj.

3. Paskirti vyskupus ir Lietuvos arkivyskupą iš lietuvių, kurie supranta ir yra prisirišę prie Lietuvos žmonių ir kalbos.

4. Siųsti visus Apaštališkojo sosto laiškus, bulas, evangelijos laiškus ir tt. tiesiai Lietuvos vyskupams, nesiunčiant jų pirma Lenkijos vyskupams; ir vadinti Lietuvą atskirai nuo Lenkijos skaitant katalikiškas šalis.

5. Paliuosuoti nuo pareigų lenkinančius vyskupus Lietuvoje ir jų vieton paskirti lietuvius vyskupus.

6. Panaikinti lenkinančią kapitulą Vilniaus decezijas, kaipo šaltinį anarchijos ir nesutikimų toje decezijoj ir ją sudaryti išrenkant naujus narius.

Toliau pasirašiusieji reikalavo Apaštališkojo sosto pasiųsti komisiją iš nepartyvių dvasiškių ištirti Katalikiškos Bažnyčios padėjimą Lietuvoje. Ligšiol tečiau Vatikanas ant nelaimės klauso šmeižtų, neištirdamas pats faktų, kurie yra jo ypatingoje galėje. Ir taip ilgai pakol lenkų nacijonalistai taip žiauriai elgsis, kaip viršui minėta, nebus jokios vilties lietuviams sutartyje su jais gyventi.

Toks tai padėjimas tikėjimo srityje, vienatinėje srityje, kurioje lenkai užlaikė savo intekmę. Aišku, kad jei lenkų kunigai gautų dar padėjimą laisvos Lenkijos, ryšiai tarp abiejų pusių ištempti dabar jau lig trūkimo, būtų visai sutraukyti su pasekmėmis, gal būti labiausiai pavojingomis Katalikystei. Imant tai visą į domą ar yra galima laukti nuo lenkų "gerbti tiesas tautų, kurios yra surištos su jais istorijos ryšiais", kaip Didysai Kunigaikštis Nikalojus pataria savo prižadėjime?

Tas trumpas pranešimas parodo, kad santykiai Lenkijos su Lietuva nebuvo taip artimi kaip lenkai norėtų turėti. Nebuvo nieko daugiau kaip paprastai dinastijos ryšys, apsiginimo ir užpuolimo, susivienijimas, kuris vėliau buvo paverstas į politikos uniją. Toji unija buvo atsitikimų sunaikinta, kada Lietuviškai-Lenkiška valstija buvo išskirstyta jos kaimynų ir, iš to sprendžiant, negali būti pamatu dabartiniams lenkų reikalavimams Lietuvoj. Šiandieniniame padėjime lietuviai neturi jokios priežasties girties savo santikiais su lenkais, kurių pasielgimai neduoda vilties sutikimui. Lenkai geidžia uždėti savo globą, savo kalbą ir savo politikos idėjas Lietuvai,, remdami savo reikalavimus istoriškomis tradicijomis, kurias jie išaiškina tinkamai jų pačių interesams. Tose aplinkybėse, atgaivinimas laisvos Lenkijos rubežiuose senos Lietuviškai - Lenkiškos Valstijos yra negalimu (unthinkable).

Toks atgaivinimas sunaikintų pirmiausiai tautiškumą netik Lietuvos, bet taip-pat ir Latvijos žmonių ir Baltijos ir Ukrainos. Neapsistojant ant tų trijų paskutiniųjų tautų, tarpe kurių tautinis atgimimas pradeda eiti spėriu žingsniu, aš manau užtektinai aiškiai parodžiau dalykų stovį tarp lenkų ir lietuvių. Jei Lietuva bus prijungta laisvai Lenkijos valstijai, toji valstija liks geriausia vieta augimui anarchijos ir nesutikimų kaip tai buvo prieš padalinimą 1772 m. Ji turėtų suirti, kaip suiro seneji Lietuviška valstija vietoj būti taikos ir ramybės faktorium Europoje, ji būtų priežastimi naujų karių. Jei Europa nori užtikrinti tvirtą ramybę, ji turi nelaužyti tautiškumo principo, bet priešingai turėti jį kaip vadą perdirbant savo mapą.

Paremta tuo principu, Lenkija, Lietuva ir visos kitos tautos, turinčios savo tautinį jausmą, turėtų gauti pilną neprigulmybę ant rasinio pamato, kad patenkinti jų troškimus. Autonomiškoji Lenkija turtėtų būti pastatyta iš devinių rusiškos Lenkijos gubernijų: Suvalkų gubernija, kuri yra grynai lietuviška, buvo neteisingai prijungta prie Lenkijos Vienos kongrese, 1815 m., turėtų būti atskirta ir sugrąžinta neprigulmingai Lietuvai. Ir Lietuva, jei pastatyta ant socijalių pamatų, turėtų turėti gubernijas Suvalkų, Kauno, Vilniaus ir Gardino, Latviai-gi ir Baltijos gubernijos surištos su Lietuva bendrai tautiniais ir ekonominiais ryšiais, galėtų sudaryti kokią nors su jais federaciją.

Iš "British Review"
Londone.

OFICIJALIS PAAIŠKINIMAS PAREIGŲ BAŽNYTINIŲ KOMITETŲ CHICAGOS ARCHIDIOCEZIJOJ.

Skyriuje 20, paragrafuose 264 ir 265 paskutiniame Synode, buvo išdėstytos sekančios taisyklės del Bažnytinių Komitetų paskyrimo, tarnavimo ilgumo ir pareigų:

"264. Imdami atydon Baltimorės Trečios Tarybos patarimą 284, kad parapijonų komitetai būtų sutverti kiekvienoje parapijoje, ydant padėjus ir patarus gerb. klebonui laikinių parapijos reikalų vedime, mes šiuo paliepiame, kad kiekvienoje parapijoje, kurios turtai yra mūsų jurisdikcijijoje, būtų įsteigta Komitetas iš svietiškių globėjų (trustees), arba užveizdėtojų (kuratorių), arba patarėjų (Councilmen), kurie vadintusi "Bažnytiniu Komitetu," ir mes norime, kad šis Bažnytinis Komitetas susidėtų iš dviejų žmonių.

Todel kiekvienos parapijos gerb. Klebonas privalo kas metai prieš sausio penkioliktą dieną pasiulyti mums iš savo parapijos penkius vyrus, turinčius Baltimorės Trečios Tarybos reikalaujamasias kvalifikacijas. Iš šių penkių mes parinksime du, kurie tarnaus vieniems metams kaipo parapijos Bažnytinis Komitetas, sau pasiliekame teisę prašalinti juos iš vietos.

"Gerb. Parapijos Klebonas privalo būti ex-officio Bažnytinio Komiteto susirinkimų prezidentu, ir be jo sutikimo jokių reikalų neprivaloma atlikinėti nei bandyti juos atlikinėti

"Gerb. Klebonas privalo pasitarti su Bažnytiniu Komitetu, kuomet išlaidos, viršijančios du šimtu dolerių, yra reikalingos Parapijos reikaluose.

"265 Bažnytinis Komitetas privalo turėti už pareigą pasirašyti savo pavardes po Parapijos raportu, kurį gerb. Klebonas, kaipo Iždininkas turi išduoti kasmet Diocezijos Perdėtiniui (Ordinary of the Diocese) per gerb. Kanclerį (Chancellor), ir taipogi po spausdintu finansų raportu, kuris sulyg paliepimo platintinas kasmet Bažnyčioje Parapijos žmonių peržiūrėjimui.

"Mes norime, kad Globėjų arba Patarėjų Komisijos arba Bažnytiniai Komitetai, kurie šiose Archidiocezijose jau įsteigti ir veikia, būtų nepertraukti, bet kad toliaus darbuotųsi be permainos kaip narių, taip ir paskyrimo būdo. Šiuo tečiaus reikalaujame, kad šias komisijas (Komitetus) sudarančiųjų vyrų pavardės drauge su jųjų užsiėmimais ir namų antrašais būtų pasiųsta mums kasmet prieš sausio penkioliktą dieną (kaip kad sutvarkyta įstatuose delei naujai sutvertų Bažnytinių Komitetų). Metiniai raportai, paruošti Diocezijos Perdėtiniui ir Parapijos žmonėms, privalo būti gerb. Klebono suteikti jiems ir turi būti bent dviejų iš jų parašai".

Bažnytinio komiteto pareigos yra arba aiškiai išdėstytos šiuose įstatuose, arba gali būti be sunkumo iš jų išvestos. Iškilus nesutarimui tarp gerb. Klebono ir Bažnytinio Komiteto del šių įstatų aiškinimo arba del išlaukinių Parapijos reikalų, dalykas turi būti pavestas Perdėtiniui (Ordinary), kurio nutarimas yra galutinas.

Pirmame Bažnytinio Komiteto susirinkime kokių nors reikalų atlikimui, pirmininkaujant gerb. Klebonui, turi būti iš Komiteto skaičiaus išrinktas sekretorius susirinkimų protokolams vesti. Šią protokolų knygą turi teisę peržiūrinėti Diocezijos Perdėtinis.

James Edward Quigley,
Chicagos Archivyskupas.

Chicago, sausio 11 d. 1915 m.
Gerbiamasai Kunige: —

Pasiulydami iš savo kongregacijos penkių vyrų vardus bažnytiniam komitetui, paskirtinam sulyg Statuto (įstatų), priimto paskutiniame Synode, meldžiamaši, vadovaukitės sekančiais patarimais Baltimorės III Komiteto, No. 287:

"Pakelti vienodumą disciplinos, kuri viešpatauja daugelyje mūsų provincijų, mes patariame prisilaikyti sekančių taisyklių tiek, kiek civiliški įstatai leidžia, ydant patys geriausi ir ištikimiausi vyrai būtų gauti kaipo globėjai, arba bažnytiniai komitetai, arba kuratoriai arba patarėjai:

"1-ma — Vien tik Vyskupas gali spręsti apie reikalingumą šių pagelbininkų prie gerb. Klebonų ir kaipogi jų skaičių ir jų parinkimo būdą.

"2-ra — Kuomet Vyskupas manys jog gerai yra, kad šie padėjėjai būtų parapijos renkami, jie gali būti išrinkti tiktai iš tų, kurių pavardės bažnyčios Klebonas yra pasiulęs šiam tikslui.

"3-čia — Bažnyčios komitetas arba globėjai, nežiūrint, kokiu būdu jie išrinkti, privalo, pirm užimant tarnystę, turėti Vyskupo rašytą patvirtinimą. Juos Vyskupas turi teisę prašalinti nuo tarnystės.

"4-ta — Renkant gerb. Klebonui pagelbon vyrus kaipo bažnytinio komiteto narius arba globėjus, aktyvį dalyvumą, arba, sulyg aplinkybių, pasyvį balsą gali turėti tiktai tie kongregacijos vyrai, kurie yra pasiekę dviedešimt vienų metų amžiaus. Ir,

"(a(Jie privalo būti atlikę Velykinę išpažintį; (b) jie privalo turėti nusisamdę bent vieną sėdynę savo bažnyčioje laike paskutinių pasibaigusių metų ir už tai užsimokėję, arba jie turi būti mokesčių davėjais kokiu nors kitokiu būdu sulyg papročio gerb. Klebono įsteigto bažnyčiai palaikyti; (c) jie turi leisti savo vaikus į Katalikiškas mokyklas mokinties, kaip kad nustatyta Tit VI. c. 1, c. 1; (d) jie privalo nebūti jokios slaptos ar uždraustos draugijos nariais."

Vardai vyrų, kuriuos jūs malonėsite patarti savo parapijos komitetan 1915 metams, su jų užsiėmimais ir namų adresais turi būti pasiųsta gerb. Kancleriui prieš sekančio mėnesio penkioliktą dieną. Gerb. Klebonas turi valią pasiūlyti dabartinio bažnytinio komiteto vardus naujam paskyrimui.

Linkėdamas jums, gerb. Tėve, ir jūsų kongregacijai pasekmingų Naujų Metų, pasilieku
Jūsų tikrai Kristuje,
James Edward Quigley,
Chicagos Archivyskupas.

Dėkite Sutaupytus pinigus

į saugią banką, kuri jums tikrai apsaugos. Jei jums nepatinka banka, su kuria dabar turi reikalus, dabar yra geriausis laikas ją permainyti. Jei turi savo pinigus bankoje, apie kurios saugumą abejoji, viskas ką turi daryti, tai atnešti mums savo taupymo knygutę ir mes išimsime pinigus be jokių jums iškaščių.

MES MOKAME 3 NUOŠIMTĮ ant padėtų pinigų.
SIŲSK SAVO PINIGUS Į LIETUVĄ PER SENĄ GERAI ŽINOMĄ

PEOPLES STOCK YARDS
STATE BANK
Ashland Ave. Kampas 47tos gatv.
Chicago, Ill.

Seniausia, didžiausia ir stipriausia banka vakaruose nuo Stock Yardų.

S. L. R. K. A. REIKALAI.

S. L. R. K. A. IR S. L. A. EMIGRANTŲ KOMISIJOS IŠ PUSĖS METŲ VEIKIMO RAPORTAS IR ATSKAITA.

Komisijos susitvarkė ir pradėjo veikti 20 d. liepos 1914 m. Stojus komisijai į darbą, iškilo Europos karė ir delto komisija turėjo reikalą bėgyje pusės metų, tiktai su 10 ypatų ateivių. Tie ateiviai buvo rugpiūčio ir rugsėjo mėnesiuose, vėliaus nei vienas ateivis nepasirodė ir jokio patarnavimo nuo komisijos nebuvo reikalauta, išėmus kelias merginas, kurios yra sulaikytos ir slavokų nama atiduotos ant tarnystos New Yorko mieste, kurioms laikas nuo laiko reikėjo ir dabar dar reikia vesti korespondencijos su jų giminėmis, pas kurinos Ellis Island'o valdžia neleidžia važinoti.

Finansų atskaita.

Ineigos:

Pas kasierių V. Ambrozevičių buvo prisiųsta iš S. L. R. K. A. iždo $75.00
iš S. L. A. iždo. 75.00

Viso $150.00.

Išlaidos:

Rugpiūčio ir rugsėjo mėnesių 1914 m.
Slavokų namams randos $50.00
Atstovui ir komisijos sekretoriui K. Strumskiui už sugaištą laiką emigrantų reikale 16.50
Karai, telefonai, telegramai ir krasos ženkleliai 4.23
Knyga protokolams 1.35

Viso $72.08

Spalio, lapkr. ir gruodžio mėn.
Slavokų namams 75.00
Viso išleista $147.08.

Pas kasininką buvo .. 150.00
Išleista 147.08

Pas kasininką lieka .... $2.92.

Komisijos Sekretorius,
K. Strumskis.

MŪSŲ JAUNIMAS.

PRANEŠIMAS.

Lietuvos Visuomenės Žiniai:

Šiuomi liudijame ir ingaliojame Antaną A. Šlakį, L. L. D., atstovauti Lietuvos Vyčių Draugiją, pirmoje Tautos Taryboje, nutarimu Lietuvos Vyčių Draugijos Centrališkos Valdybos susirinkimo, kuris įvyko gruodžio 27 d. 1914 metuse.

Centro pirmsėdis **M. A. Norkūnas.**
Centro raštininkas **Al. M. Račkus.**

SOUTH MANCHESTER, CONN.

27d. sausio pas mus susidarė nauja L. Vyčių kuopa.

Prisirašė 12 narių. Išrinkta valdyba, į kurią inėjo šie asmenys: Zuzana Jakaičiutė — pirmininku, Kazimieras Seniunas — pirm. pag., Ona Alenškutė — prot raš., Marcelė Salavieckiutė — fin. rašt., Jonas Sukštas — iždininkas, J. Alenškas, V. Salaveckiutė — iždo prižiūrėtojai.

Dabar visuomenė, o ypatingai jaunuomenė turetų atkreipti atydą į jaunimo organizacijos kuopą ir prie jos dėties.

Visokiais reikalais, laiškais, arba ypatiškai reikia kreipties į kuopos raštininką O. Alenckiutė, 52 Spruce st., So Manchester, Conn.

PHILADELPHIA, PA.
Geras pavyzdys.

Žvaigždės žiba netik pasaulio erdvėse, kuomet žemės dalis nusisukusi nuo saulės atsiranda tamsybėse, bet turime žvaigždžių kur kas maloniau šviečiančių šio laiko ūkanose.

Tai-gi viena šių geradarių žvaigždžių yra: Vyčių Draugija, mūsų tautos viltis. Ištikro malonu matyti mūsų jaunuomenės prakilnius darbus! Čia paduosiu tik vieną pavyzdį.

Švento Kazimiero parapijos Vyčių Draugijos keli nariai patėmiję nekurinos gana suskurdusius vaikelius lankančius vietinę mokyklą davė inešimą susirinkime, o drangija nutarė juos sušelpt. Iš to matyt jog jų gailestingos širdįs negalėjo žiurėti į anų skurdą, kada visi turi tų linksmintis šventų Kalėdų laike. Tam tikslui sudėję anką vargingesniuosius sušelpė.

Šis jų pavyzdingas darbas parodo jog jie aiškiai supranta ir atjaučia prasmę šių Viešpaties mūsų Jėzaus Kristaus žodžių:

"Ką padarysite vienam iš tų mažutėlių Man padarysite."

Gegutė.

"LIETUVOS VYČIŲ" DRAUGIJOS CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI.

Dvasiškas vadovas: Kun. F. Kemėšis, 717 W. 18th st., Chicago, Ill.

Pirmininkas: M. A. Norkūnas, 166 Melrose st., Montello, Mass.

Vice-pirmininkas: A. Aleksandravičius, 732 W. 19th st., Chicago, Ill.

Prot. raštininkas. Al. M. Račkus, Holy Cross College, Worcester, Mass.

Finansų raštininkė: Ona Raščaitė, 82 Porter ave., Montello, Mass.

Iždininkė: M. J. Juškienė, 129 Melrose st., Brochton, Mass.

Kasos globėjai: K. Pakštas, 1644 Wabansia ave., Chicago, Ill.

A. Visminas, 315 — 4th ave., Homestead, Pa.

J. Naginevičius, 32 Dominick st., New York.

Literatiška komisija: A. Kneižis, 41 Capital ave., Hartford, Conn.

J. J. Ramanauskas, P. O. Box 58, Montello, Mass.

F. Virmauskis, 22 Broad st.,

ARGI NEGERAS IŠ MANES KATALIKAS?

Feljetonėlis.

Atbudęs pakėliau galvą ir apsižvalgiau, — saulutė pakilus augštai ir spindulį leidžia tiesiog ant mano lovos. Klausaus, — varpais skambina.

— Kas tai? — mąstau sau. — A-a! Šiandien nedėldienis. Tikrai taip. Ką čia pradėjus?

Galvoje dar nuo vakarykščios ūžia, skamba visokie balsai, lyg būtų joj čielas "benas" įsitaisęs. Debtelėjau akimis į gatvę: šalygatviai pilni žmonių. Reikia ir man traukti. Juk aš katalikas, o katalikui visą nedėldienį namie sėdėti, tai jau negražu. Taip, reikia eiti.

Atsikėliau, nusivaliau drabužius, kurie, tiesą sakant, nuo vakarykščios nekaip atrodė, apsiprausiau, apsirėdžiau. Atsistojau prieš veidrodį. Hm... nieko sau snukutis. Atrodau, kaip tikras "džentelmonas".

Išėjau ir drožiu gatve bažnyčios link. Staiga atsiminiau.

—Užeisiu, — pamaniau, — pas savo "parapijoną". Išmetus keletą burnų, sako, malda geriau einasi.

Pas "parapijoną" suradau Juozą ir išsimetėme po keletą. Bet paskutinį sykį varpams sugaudus ir mes ėjome lauk.

Žmonės jau visi buvo bažnyčion suėję. Drožėme pro duris vidun. Inėjau. Bakstelėjau prištu į sieną netoli švento vandens, vidury bažnyčios biskutį linktelėjau iš pakinklio deišnę kojų, pašvitavau pirštu apie nosį, pasitraukiau į šalį ir stenėdamas atsiklaupiau šale vieno kokių šešių dešimčių metų senelio. Jis rankose laikė plačiai atvožtą maldaknygę ir skaitė mišių maldas. Atvirai pasisakysiu, kad šlakstyties švęstu vandeniu, klaupti ant abiejų kelių ir nors vienu grindų palytėti, gražiai persižegnoti nedrįsau. Bijojau, kad kiti to nepastebėtų ir neintartų mane "grinoriu", tamsiu, visai nemokytų esant.

— Tik tamsūnai taip daro, — maniau sau. — O aš? Argi tai man betinka? Et, ką ten!...

Tuo tarpu giedotojos taip garsiai tarpu saves pradėjo erzėti, kad pamaniau, jog tikrai susipešė. Žingeidumo dėlei, kuri katrai labiaus kudlas raunas, atsigrįžau ir tėmiju. Bet veltui. Jos nei nemanė pešties, tik šposus krėtė. Mat, nustoję giedoti neturėjo ar nežinojo ką veikti. Užmiršau visus poterius, tik žiūriu ir šaipaus. O jos irgi žiūri, juokias. Buvau jau visai beįsismaginąs, tik pajutau, kad senelis bakstelėjo alkūne ar nykščiu į mano pašonę, duodamas suprasti, kad jau pakaks to viso. Ne ką darysi, — atsigrįžau ir pradėjau tėmyti į tą pačią knygą, ką senelis rankose laikė. Bet jis pakraipė galvą ir nusukė nosį į kitą pusę, sykiu su knyga. Pasidarė žingeidu. Ko jis nusisuko nuo manes ir nenori rodyti ką jis skaito? Pasistėbiau ir žiūriu pro jo petį. Senelis pasijudino ir ėmė pusti. Stai, ga neiškentė, atsigrįžo.

Gal tu jau visą saliūną prarijai! Smirda, kaip pats pragaras.

Nuo tokių senelio žodžių biskutį susigėdau. Supykau už jo pasakytą man komplimentą ir atgręžiau jam nugarą.

Sėdžiu. Kunigas sako pamokslą, ragina visus prie išpažinties. Mat, Velykos nebetoli. Ką darysi, reikės ir man eiti išpažinties, nes kitaip... hm... kitaip negalima. Atsiminiau, kad aš priguliu prie katalikiškos draugijos, o joj reikalaujama, kad kiekvienas narys atliktų bent velykinę išpažintį. Kad ne tos draugijos reikalavimas, tai ga lėčiau apsieiti ir be išpažinties. Kaip čia išsisukus Galvojau, galvojau ir net pašokau suradęs išsigelbėjimo būdą.

— Gerai, — mąstau sau, — nariai sudarė konstituciją, tai kodel tie patys nariai negalėtų pakeisti ar išmesti paragrafą velykinės atlikimo. Šiur, kad gali. Tik reikia tą sumanymą inešti draugijos susirinkime ir rasti žmonių, kurie tą sumanymą paremtų.

Ant rytojaus, sulaukęs vakaro, nudrožiau pas savo "parapijoną" ieškoti sau lygių draugų. Suradau keturius ir gerokai jiems "užpundijau". Visi prižadėjo mano sumanymą paremti. O kad lig susirinkimo dar buvo kelios savaitės, tai aš draugų po saliūnus prisirinkau pusėtiną būrelį.

Prisiartino mūsų laukiamoji diena. Prasidėjo susirinkimas. Apsvarščius keletą draugijos reikalų, aš atsistojau ir inešiau sumanymą, kad iš konstitucijos būtų išbrauktas paragrafas, reikalaujantis velykinės išpažinties atlikimo. Mano draugai garsiausiu šauksmu parėmė mano inešimą. Pradžia gera ir manėme, kad viskas išdegs, kaip iš pypkės. Man širdis net šokinėti pradėjo iš džiaugsmo, kad galėsiu būti kataliku ir be išpažinties. Gyvensiu sau po senovei ir niekas manes nebebars, neužduvinės tokių sunkių ir nepakenčiamų metavonių. Žodžiu, gyvensiu pilnoje laisvėje. Bet skaudžiai apsirikta. Kiti, išgirdę tokį mano inešimą, pasipriešino ir užriko, kad, girdi, doram katalikui išpažintis yra reikalinga, kad tos konstitucijos paragrafas yra nepataisomas ir tt. Aš jiems aiškinau visokiais būdais.

— Aš taip-pat — sakau, — esu katalikas, bet aš dar jokios nuodėmės nepapildžiau, esu nekaltas ir man išpažintis nereikalinga.

Nors pasakymą, kad aš esu "negriešnas", kartojau pertikrinimui po du sykiu, bet kur tu čia visus pertikrinsi? Jie savo tvirtina ir gana. Galų gale mūsų sugalvotas planas nuėjo niekais. Verstina išpažintis liko, kaip buvus.

Maščiau ilgą laiką, kaip čia pasielgus į kurią pakripus. Mintys buvo linkusios prie nusileidimo, paklausimo. Tečiau pripratimas prie apsileidimo galūtinai paėmė viršų. Pasitraukiau iš katalikiškos draugijos, o kad be pagelbinės draugijos gyventi neatsargu, tai pasirinkau sau "laisvą", kurioje nevaržo išpažintimis ir kitokiais dalykais!

Dūda.

ŠIS TAS.

"Buvo dėdė Vilniuj". "Gal buvo, gal nebuvo". Kaip sau nori, taip tikėk. Buvo "Naujienose" Ožys? Buvo. Kur jis dingo? Druskos su pipirais nuėjo ieškoti ir suradęs nemažą krepšį pabėrė ties "Naujienų" "darakcija", kuri paragavus tų karčiai-sūrų "delikatesų" šaukia: "Čyču Yču, tas Olšauskis, Rimka, Račkai, pravoslavni gosudar". "Draugas", Balutis jis Balevič ir Vidūnas, fariziejus, ten ir kiaulės ir gardelis ir šunelis mažutėlis, kurį bambizo vardu šaukia! Ura po visam!" Vadinasi druska su pipirais.

• • •

Berinkdami aukas lietuviams nuo karės nukentėjusiems užmirštame apie Amerikos kankinius ir labai blogai, nes neužilgo sulauksime vasaros, o dar tebėra "perkūnas" nepagydytas. Ar skambučių vaistams pritrūko, ar aukų sumažėjo, bet byla pasidarė tyla, tyla pavirto nebyla ir niekas nei gu-gu. Pasiskubinkit "draugai", nes prisireikus sugriausti, perkūno negausit.

• • •

Ačiū visiems dievaičiams perkūnams, ant galo užsibaigė "Kovoje" "polemika kunigo kataliko su socijalistu", kuris kunigą, jam tarus tik kelius žodžius, norėjo per kokį desėtką "Kovos" numerių gyvą su kūnu ir dūšia praryti ir, kad jį sugavus, mezgė, pynė tinklą nuo Philadelphijos iki Newarko. Ar socijalistas sugavo kunigą, gali tas spręsti, kurs sugebėjo prasirti pro tą tinklą, aš atsisakau spręsti, nes nedatesėjau.

• • •

Įvyko mažutės permainos Amerikos lietuvių spaudoje. Chicagoje pasirodė naujas laikraštis "Mūsų Draugija" daug žadanti Chicagos daktarams, advokatams ir bankininkams. Informuoja lietuvius apie spaustuves, žinoma ne visas, nes kitas mat del principo užtyli. Draugijomis rūpinsis ir kaip matyti apskelbimais, nes tų pusė laikraštuko.

• • •

"Laisvoji Mintis" persikėlė į Chicagą. Pirmas su ja pasimatymas Chicagoje nešpetniausias. Išvaizda ta pati, bet minčių galima surasti daug naujų. Gal kitais-ta kais žengs. Pagyvensime-pamatysime.

• • •

Apie ypatas nekalbėkim šan kia visi, ir tas šaukimas nenueina niekais, nes kiekvienas kaip tik ir stengiasi kalbėti apie ypatas, tūli net gyviems žada nekrologus parašyti. Pažanga!

• • •

Kodel tas ponas Billy "Sunday" neatvažiuoja į Chicagą, juk čia jam būtų darbo iki kulnų. Vienus tik sąšlavas kol išrokuotų pusę metų praverstų ,o kitų nuodėmių kas ir be surokuos.

• • •

Gelbėkit, kas į alų tiki, saliūnus, nes jiems prisieina labai blogai; lietuviškieji jau sako už elektrą neužsimoka. Tai žmonės ištvirkę, pradeda mažiau degtinės maukti.

• • •

Chicagos miestas pagal išvaizdos galima šiaip padalinti (kalbant apie lietuvius). Bridgeportas — vaikų, pypkorių, rėksnių ir murzių sostinė; ties 18-ta gatve apšviestūnų-girtuoklėlių rezidencija, Town of Lake — grinorių buveinė, West Sidėj — mušeikų ir galvaskaldžių. Priminsiu, kad kiekviena dalis turi ir labai prakilnių pusių, bet kas apie gerus darbus kalbės.

• • •

Gatvekerčiai, saliūnai ir baliai su šokiais taip patinka žymiai daliai lietuviško jaunimo, kad ant kertės atsistojęs tol stovės, kol širdužė nepavilios, saliūne tol gers, kol saliūnininkas už kalnieriaus neišmes, o baliuje su šokiais tol trepsės, pakol galva nepradeda vepsėti.

• • •

"Amerikos laikraščiai nešvarūs, pravardžiuojasi, keikiasi", — vaitoja etikos šalininkai ir baisiai nebagai kankinasi. Man rodosi vieton tą popierą barus, geriaus žmonėms nuo galvos ragus nuėmus.

• • •

Laiškai iš Lietuvos! Tai dyvai! Daugiaus jų! Užteks brolyti. Pakol rašė paprasti sodiečiai, ašaros birėjo juos skaitant, kaip tikt "tiligentai" plunksna pradėjo vadžioti — nosį suka. Ir gadynė-gi. Mužikas virtęs ponu mandage snis už jo šviesybę. Sodietis, rašydamas laišką, skaudžiai dejuoja, o "tiligentas" apie davatkas bei pilvus aimanuoja. Gana jau....

Burbulas.

MOTERŲ DIRVA.

KOKIĄ AŠ NAUDĄ TURĖSIU IŠ A. L. R. K. MOTERŲ S-GOS?

Kur tik nepasisuksi tarp lietuvių moterų ir užvesi kalbą apie moterų sąjungą, vis tą patį klausimą išgirsi. "Aš priguliu prie pašalpinės", kita sako. Tiesa, priguli prie pašalpinės, iš jos gauni ligoje pašalpą, ir pomirtinę. Reikalingi ir svarbūs tai dalykai, bet svarbiausis dalykas užmirštas, yra tai, kad prie Moterų Sąjungos nevien tik pašalpos skyrius tėra, kuris moka $5.00 į savaitę ir $150.00 pomirtinės ir apsaugos skyrius mokantis $250 pomirtinės, bet svarbiausis tai APŠVIETOS skyrius, kurio beveik nei viena pašalpinė draugija neturi. Čia vėl pasigirsta balsas abejojimo "apšvietos skyrius?" Matytis, nori klausti koki nauda iš apšvietos.

Didžiausias vargas ir yra, kad lietuvės gyvenimo prislėgtos, apsiaustos per daugelį metų netikusiomis sąlygomis žiūri gan skeptiškai į viską, kas tuoj neduoda medžiagiškos naudos. Jos nemato ar nenori matyti sau naudos iš apšvietos, na, ir bijo. Bet ar tiesa, kad nėra naudos? Ne! Yra ne tik dvasinė, bet ir medžiagiška nauda. Imkime kad ir antrą Moterų Sąjungos kuopą, Cicero, Ill. Vos spėjo susidaryti kuopa tuoj įsteigė vakarinius kursus. Mokinasi skaitymo, rašymo, anglų kalbos ir skaitliavimo. Beto mokinasi virimo, kepimo, mezgimo, siuvimo ir abelnai namų ruošos. Visos narės su didžiausiu entuzijazmu griebias už mokslo, ragindamos ir kitas prisidėti.

Kurios nepriguli dar prie kuopos, bet nori pasinaudoti tuo mokimu, tokios yra priimamos su tam tikru mokesniu. Tas parodo, kad netik sau naudą turi iš tokių kursų , lavindamos moksle ir namų ruošoje ,bet ir kitoms tą patį suteikia. Tas viskas gerai, gal kai-kurios sakys, bet kūniškos naudos kaip ir nėra. Klysta taip sakydama. Mokėjimas valgį gaminti kaip jis privalo būti, ir švarus namų užlaikymas daug prisidės prašalinti įvairias ligas. Pinigai, kurie būtų išleisti gyduolėms liks kišenyje. Mokėjimas siūti suteiks padorius drabužius ir jų kaina nesieks nei trečdalio tos, kuri dabar yra išmokama. Na, ogi siuvimas kitiems ar tai neapsimoka? Mokėjimas skaitymo, rašymo ir anglų kalbos jau taip yra reikalinga, kad nėra nei kalbos apie tai.

Tik tą vieną norim moterims priminti, kad anglų laikraščiai yra pripildyti įvairiomis ir šaunomis, kuriais naudodamos sumažintų savo išlaidas, ir didesnę naudą turėtų iš išleidžiamų pinigų.

Be vakarinių kursų, kuriuos Moterų Sąjunga steigia, bus su laiku leidžiamas moterų laikraštis, kurį visos narės gaus veltui.

Taigi, sesutės, naudokitės proga ir rašykitės į A. L. R. K. Moterų Sąjungą. Iki 15 d. Kovo, 1915 įstojimo mokesnis yra numažinta ant pusės. Dar viena puiki proga yra ta, kad kuri suorganizuos naują kuopą ar prikalbins 10 naujų narių prie šeančios kuopos, galės veltui įstoti į tą skyrių į kurį prisirašys nau jos narės. Taigi, sesutės, į darbą!

.Nenuorama.

(Pradžia ant 3 pusl.)

lį pasišventimą ir pasisekimą lietuvystės labui? Mat tokiems žmonėms rūpi naikinti viską, ką kiti gero daro.

Darbo žmogus.

CLEVELAND, OHIO.

Sausio 23 "Mirtos" choras turėjo vakarą. Vaidinta vienveiksmė komedija "Aš Numiriau", dekliamuota, dainuota ir kalbėta. Apie atlikimą rolių nieko nesakysiu, nes pati komedijėlė yra tuščia, be jokio pamokinimo, todel nors ir geriausiai ji būtų išpildyta, mūsų žmonėms naudos nebutų atnešusi. Nes juokai ir pasilieka juokais. Mums-gi reikia mokslo, gražių pavyzdžių, ne juokų. Taigi čia pats klausimas ir išsiriša, kodel mūsų plačioji Cleveland'o jaunuomenė neprijaučia "Mirtai", nes ji visados rodo saldumynus, o duoda pagalį. Ar buvo nors vienas teatras vaidintas, kuris nebūtų dvokęs pašiepimu tikėjimo? Kad ne kitokiu būdu, tai nors "Keleivių," "Kovų" priverčia ant stalo ir vaidindami didžiuojasi. Žinau tokius narius (ir tai mergaitės), ką laiko už didelę garbę nusiimti paveikslus su "Keleivių" rankoj. Vakaro vedėjas aiškinasi kad didesnė, girdi, dalis mirtiečių priguli prie parapijos ir esą ištikimi parapijonai. Jeigu taip, tai ko "Mirta" skiriasi nuo C. L. T. C. Draugystės, kuri ant tų pačių pamatų stovi?

Toliaus, programo vedėjas aiškina ir kviečia jaunimą prisidėti prie mirtiečių, kur jie galėsią išvesties ir lavinti savo protus. Ką jau tu čia, žmogau, gali apšviesti, kad pats savo kalboj nežinai nei kaip liežuvį vartyti, nei kur rankų dėti. Pav. sako, užsilaikykite absoliutiškai ramiai, nes, kadangi, žinoma.... O rankas tai į pažestis įsiremia, tai vėl kiša į kišenę, tai per plaukus braukia, žodžiu nuduoda tikrą "pilvosopą", lietuvišką šviesuolį, arba teisingiaus pasakius "cicilikutį". Arba gal apšviesite vaidindami tokius teatrus, kurie neturi ne lašelio morališkumo, arba dainuodami revoliucijonieriškas ir socijalistiškas dainas. Ir dar vis verkia, dejuoja, kad, girdi, clevelandiečiai esą tokie pavydūs, saumyliai, neatjaučią ir nepritarią tokiems "prakilniems" darbams. Gerbiamasai agitatoriau, būtų kur kas geriaus, kad vieton šitos giesmės būtumei prisitaisęs requiem aeternam savo "Mirtai", o publika būtų pasakiusi "Amen." Clevelandiečiai mato, kur yra purvynas, o kur sausas kelias ir čia visai ne jų, ne gerb. klebono kaltė, kuris nuvaikė nuo bažnyčios trepų su ofišomis, tiktai jūsų pačių mirtiečių, kurie kaip vilkai bijote ir ant metų sykį ateiti į bažnyčią, o norite pritraukti dar mūsų nekalto jaunimo. Šalyn nuo estrados su savo šlamštais! Mūsų liaudžiai reikia dorų, švarių, su sveikais juokais, pamokinančių dainų ir teatrų!

Cincilikutis.

NEWARK, N. J.

Netinginiui korespondentui Newarke medžiagos niekados nestigtų; čia lietuvių gyvenimas virte verda: susirinkimai, ferai, prakaibos, koncertai ir tt.

Aš čia pabriešiu tik apie parapijos susirinkimą ir prakalbas, laikytas laike ferų, surengtų Newarko "socijalistų" ir jiems pritariančių.

14 sausio teko būti parapijos susirinkime. Nors susirinkimai nenaujiena, bet tokis tai pirmą kartą. Mat, susirinkime buvo ir keletas "progresyviškų" parapijonų, kurie pašalpinėse draugijose reikalauja atmesti velykinį išpažintį. Tokie parapijonai ir rėkia visa gerkle, nesilaikydami jokios tvarkos, nepaisydami sutaisyto klebono ir parapijos komiteto programo. Ant galo išvilktos šlykščios paskalos, paleistos kai-kurių parapijonų, kad bažnytinis komitetas suka aukas. Kaltinamieji gynėsi.

17 d. sausio atsibuvo viršminėtos "socijalistų" prakalbos. Kalbėtojais buvo: dr. J. J. Kaškevičius, dr. F. Matulaitis, F. J. Bagočius ir L. Pruseika. Dr. Kaškevičius nurodė Lietuvos padėjimą, ragino aukas dėti, pabrieždamas, kad bus suvartota "tik nuo karės nukentėjusiems", tur-būt užsimiršta, kad ir už svetainę ir kalbėtojams reiks apmokėti. Aukos, sako, bus nusiųstos per Mokslo Draugiją. Duok Dieve, kad Tamstos žodis išsipildytų, bet abejoti reikia, rodos priklausys ir nuo Juliaus Sveetros su Co. autoriaus rekliamos: Mokslo Draugija — prostitucijos namas.

F. B. Bagočius kalbėjo, galima sakyti, vyriškai, pasirodė kad žuga didyn, o gal į vyrus kada išaugs, būtų nauda, nes kalbėtojas gabus. Kalbėjo apie įrankius, kokie baisūs, kuriuos vartoja karėje, kaip viską naikina: žmones, miestus, dailės tvarinius. Karės priežastimi, anot kalbėtojo, ne patrijotizmas, kaip daugelis mano, o pramonija (industrija-, noras ingyti patogesnių uostų produkcijai išsiuntinėti į kitas šalis, praplatinimas ribų. Viena, kas galima primesti kalbėtojui, tai už nuomonę, kad laimėjusių karę valstijų turėsią tik kapitalistai naudą.

Trečias kalbėtojas dr. Matulaitis. Kalbėjo apie džiovą ir kitas ligas ir kaip nuo jų apsisaugoti.

Ketvirtuoju buvo L. Pruseika—vakaro vedėjas. Rekomenduodamasis pasisakė esąs lietuviškas redaktorius. Sakoma: pažinsi žmogų iš jo darbų, o lietuvišką redaktorių iš jo prakalbos. Štai jo prakalbos turinys. Kas laimės karę, dar sunku numanyti, nes caras Mikė sakė, kad ant Kalėdų užšiąs su savo kazokais Berline, tečiaus trys mėnesiai praslinko, o permainų nėra: visi daužosi, kaip Morkus po pragarą, kiekviena tanta inirūsa, kad jokis dangiškas inkvėpimas nesustabdytų. Kam reikalinga ta karė? Gal tik Newarko geriems katalikams, kad kraujas "išsičystytų". Iš kur lietuviškas redaktorius ištraukė", kad karė Newarko geriems katalikams reikalinga", — tik jam vienam žinoma. Dalyvauju, rodos, visuose katalikų susirinkimuose, prakalbose, — niekur negirdėjau, kad kas reikalautų karės. Priešingai, politiškasai mitingas išnešė rezoliuciją netik prieš karę, bet ir prieš militarizmą. Toliau sako: bet tie socijalistai, velniukai, kodel jie dalyvauja karėje ir nebalsuoja prieš karės biudžetus? Pateisina taip: Vokietijos socijalistai mano, kad jiems virgi geriau po vokiečių valdžia, rusų socijalistai mano tą patį, kad jiems geriau po rusų valdžia negu po vokiečių. Panašiai gali pasiteisinti ir rusai juodašimčiai, Kur jūsų principai, kuriuos skelbėte, kad jūs karės priešai? Obalsius skelbti mokate, bet.....

Toliau, lietuviškas redaktorius, sako: karei pasibaigus reikia reikalauti kiekvienai tautai liuosybės. Kur reikalauti — nepasakė. Kokiuo būdu — nepasakė. Kas reikalaus — nepasakė. Pinigų skyrimui autonomijos išgavimui priešingi. Toliau: iš šitos, girdi, karės išpainioti negali niekas, net nei Newarko kun. Dobužinskas. Kaizeris žada lenkams katalikų karalių, gal ir pasiųstų Varšavos panaitėms vieną savo kunigaikščių. Apie belgus, lenkus žino visas pasaulis, o kiek apie mus žino, nors Gabrio biuras garsina. Finų joki biurai negarsina, o visi žino, mat, jie turi universiteta! Kas link universiteto, tai pataria ir socijalistams rūpinties. Gerai! Mes katalikai dedame del "Saulės", "Žiburio" mokykloms aukas, šelpiame biurus, o jūs įsteigkite universitetą, o pasaulis bubnys netik apie lietuvius, bet ir "lietuviškus socijalistus".

Ant galo, ragindamas dėti aukas, nudardėjo, kad jie nieko neužgauliojo, tik katalikai jiems kenkia, kai-kurie duoda centą, o kitas primarytumet — akmenį mestumet, net vagiate mūsų sumanymus. Patys tarp savęs pisnjatės. "Palangos Juzės" draugystę nerite suardyti. Mes aukų surinkome $110.00, nieks tiek nesurinko. Jums ir jūsų Dievas nepadeda. Viena draugija rengė vakarą naudai nukentėjusių nuo karės, o pelnė 9 dolerius deficito. Matyt kad visuomenė mums prielanki: mato kas gera, kas bloga.

Čia paaiškinsiu kalbėtojo melus ir išmislus. Mes Newarko katalikai metame ne centais, bet doleriais, aukų turime surinkę apie $700.00. Kad mes niekam nekliudome taip-pat rinkti aukas, tai darodysiu. 7 d. sausio, "Žiburėlio" susirinkime, kur priklauso visi žymesni katalikų veikėjai, užsiminus apie socijalistų renkamas aukas, visi sutiko jokių agitacijų nedaryti prieš, jeigu pasiųs ten, kur ketina, t. y. į Mokslo Draugiją. Daugeliui buvo neaišku, apie kokią katalikų draugiją kalbėtojas minėjo, kuri rengė vakarą ir deficito gavo 9 dolerius, tai vienas žmogelis paklausė, tada atsakė, kad "Tėvynės Mylėtojų" kuopa. Pasirodo, mat, kiek lietuviškasis redaktorius turi žinių apie draugijas ir jų krypsnį. Prikišama taip-pat, kad katalikai pasikėsinę išardyti "Palangos Juzės" draugystę, perspėdami, kad katalikams ten nevieta. Juk mums visai nei ne galvoj, kada jūs kalbinate prie savo 11-sios kuopos, turėkite ir jūs kantrybės, sutikite, kad ir mes turime teisės priminti katalikams, kur jų vietą.

Toli gražu neviską surašiau, ką minėtose prakalbose išgirdau. Pasirodo, kad "marmalienos" moka sakyti, netik Juliai Sveetros, bet ir tūli lietuviški redaktoriai.

"Žiburėlio" korespondentas.

ST. LOUIS, MO.

Oras labai šaltas. Sniego daug. Dabar eina prastai, tūkstančiai žmonių neturi darbo. Lietuviai—katalikai džiaugiasi susilaukę savo kunigo. Mišias atlaiko kas savaitė 11 val. šv. Jadvygos lenkų bažnyčioje.

J. B.

PITTSBURGH, PA.

17 d. sausio, draugystė Vardo Jėzaus, laikė metinį susirinkimą, kuriame tarp kitko išrėiškė nuoširdžią padėką vietiniam klebonui kun. J. Sutkaičiui, taip-pat jo pagelbininkui kun. Abromaičiui, kuriuodu aprūpino tos draugijos narius (skaičiuje 130) išpažintimi ir komunija laike pirmųjų ankstybinių pamaldų.

R. Smigelskis.

WILKES BARRE, PA.

Labai nustebau, radęs 13 "Naujienų" N-ryje korespondenciją, kurioje Liandies Mylėtojas meluoja, kad čionai daugiausiai yra laisvų draugijų, arba kuopų. Visai klaidingai, čia gyvuoja vien dvasiškos draugijos, išskiriant vieną laisvamanių Keistučio kliubą ir "socijalistų" kuopą.

Skundžiasi, kad vietinis kunigas su smuklininku P. Kavaliausku nori paskandinti L. S. S. 22 kuopą. Tas, žinoma, taip ir reikia, juk reikia rauti kas visuomenėje kenksminga. Jau susiorganizavo "Lietuvos Vyčiai", kurie "socijalistams" baimės įvarė. Juk "Vyčiai" neleis užsėti dirvos kenksminga sėkla, o patys ją purens ir sės gerą sėklą. 17 d. sausio čia buvo p. Račiunas su judamaisiais paveikslais. Laike pertraukimo vienas "socijalistas" norėjo užkenkti, bet tuojau pasijuto šaltojoj beesąs. Apie šitą nuotikį parašysiu vėliau.

S. Strisaikas.

SHEBOYGAN, WIS.

9 d. sausio persiskyrė su šiuo pasauliu a. a. Antanas Meškelevičius. Vėlionis buvo neturtingas, bet kad prigulėjo prie šv. Juozapo draugijos buvo gražiai palaidotas su bažnytinėmis apeigomis.

25 d. sausio čia susitvėrė nauja draugija. Bus tai pirma savo tikslu draugija Sheboygano lietuvių tarpe. Draugijos vardas "R.—K. Jaunuomenės Dramos Draugija." Nekatalikai draugijon bus nepriimami.

Dieve padėk jaunai draugijai augti.

O. Sk.

CHICAGOJE.

Kat. Spaudos Draugijos susirinkimas.

Primename, jog 14 vasario 4 ...al. po pietų šv. Jurgio parapi...nėj svetainėj bus antras iš eilės ...labai svarbus Liet. Kat. Spau...os Draugijos susirinkimas. Bus ...enkama Draugijos valdyba ir ...varstoma apie būsimąjį Draugi...os veikimą. Pirmojo susirinki...o nutarimu — šiame susirinki...e (14 vasario) turės sprendžia...ąjį balsą ir visi metinieji ...raugijos nariai įmokantieji tik ...o $1.00.

Dr. Sekr.

...abdarybės Centro susirinkimas.

Ketverge, 4 d. vasario, Dievo ...pveizdos parap. salėje buvo šv. ...ntano Labdaringosios Sąjun...os Centro susirinkimas. Dau...iausiai buvo svarstoma apie ...rkimą žemės pastatymui naš...čių prieglaudos. Visi susirin...sieji pripažino, kad geriausia ...eta pastatymui našlaičių prie...audos yra apie šv. Kazimiero ...erų vienuolyną. Žemės nupir...mu rūpinasi išrinkta komisija, ...rios papildimui šiuo kartu ta...o dar išrinkti P. Mažeika ir ... Dargis.

Čarterio pertaisymui ir-gi iš...inkta komisija: Kun. P. Serafinas, P. Mažeika ir J. Elijas.

Taipo-gi trumpai apkalbėta ir ...urengimas šiais metais aukų ...inkimo dienos (Tag Day). Tuo ...alyku rūpinties išrinktas kun. P. Serafinas.

Centro raštininkas

K. Pakštas.

Nanja "L. Vyčių" kuopa.

31 d. sausio, 4 v. po pietų Aušros Vartų svetainėje įvyko prakalbos tam tikrais lapeliais išgarsintos "Liet. Vyčių" kuopos tvėrimo reikale. Iš priežasties blogo oro žmonių atsilankė mažai, tečiau tas nekenke užmegzti 7-tą iš eilės Chicagoje "Liet. Vyčių" kuopą. p. J. Kaupas trumpai išaiškino apie šios organizacijos tikslą ir jos naudingumą.

Prisirašė 9 nariai. Ateinantis susirinkimas paskirtas panedėlyje 8 d. vasario.

L. V.

Taupymo — skolinamosios bendrovės reikalai.

"L. Vyčių" užmanymas — inkurti taupymo—skolinimo bendrovę — kūnijasi. Nedėlioje, 7 d. vasario, įvykęs susirinkimas taupymo-skolinimo bendrovės reikalais užmezgė jai pradžią. Nors žmonių susirinko nedaug, iš didžiulių kuopų (Dievo Apveizdos ir šv. Kryžiaus par.) pribuvo vos po vieną ypatą, tai delei neskaitlingo susirinkimo visokie reikalai atidėta, o tik rinkta šerininkai. Surinkta 120 šerų. Tokio skaičiaus gana, kad uždėti bendrovę. Bet galima spėti, kad skaitlinė užaugs milžiniška, nes kaip paaiškėjo iš komisijos žmonių, ingaliotų išaiškinti "Vyčių" kuopose skolinimo-taupymo bendrovės reikalus, girdi, visur matėsi entuzijazmas ir užsiinteresavimas tuo užmanymu, tečiaus šį kartą susirinkimas nepavyko todel, mat, kai-kur kuopos šį-tą surengė tą dieną, kai-kur tas reikalas nebuvo išaiškintas, na ir kitoki nesusipratimai. Neužilgo vėl bus susirinkimas.

Išsirūpinti iš valdžios "licence" išrinkti du žmonės: p. J. Kazanauskas ir V. Rutkauskas.

M.

"L. Vyčių" pramonėlė.

7 d. sausio Dievo Apveizdos par. IV-ji "L. Vyčių" kuopa turėjo šeimynišką pasilinksminimą. Įženga buvo 25 centai. Toks pigus inėjimas sutraukė daug jaunimo. Pasilinksminimas prasidėjo nuo 6 v. ir tęsėsi vėliau 12 v. nakties. Be vietinio jaunimo atsilankė taip-pat nemaža svečių, o tas, žinoma, ne tik pamargina publiką, bet taip-pat pakelia ir ūpą. Reikia pastebėti, kad šis vakaras buvo labai gyvas ir įvairus. Kiekvienas tautiškųjų šokių ir žaislių mėgėjas prisišoko ligi sočiai. Daugiausiai užleista lietuviškajai polkai. O ji taip mėgiama. Net senesni, kurie paprastai myli vien džiaugties, kaip jaunieji kruta, pasigirdus polkai, tur būt atsiminė seklyčias ir molines grindas ir subruzdo į šokį.

Apie 10 v. prasidėjo vakarienė. ... svečiams ištiestas ilgas platus stalas tris syk buvo apsėdamas naujais svečiais. Laike vakarienės vakaro šeimininkai kalbėjo į publiką, kai-ką skaitė; perskaityta kun. F. Kemėšio linkėjimai susirinkusiems gražiai praleisti šį vakarą. Tarp-ko kito buvo priimintas Lietuvos padėjimas, tautiečių vargas ir išreikšta noras, kad susirinkusieji parodytų užuojautą savo tėvynei ir duotų užuojautą savo tėvynei ir duobui savo vienos dienos uždarbį. Perskaitytas Tautos Fondo atsišaukimas. Paskui viena mergaitė artistiškai pasakytomis eilėmis padarė į publiką labai smagų įspūdį. Buvo dar ir šio ir to, ant galo vėl šokiai, žaislės ligi nenusekė visa publika. Tokie vakarai labai pageidaujami jaunuomenei.

G.

"TAUTOS FONDO" REIKALAI.

Chicagos lietuviams ir lietuvaitėms.

Mūsų tautos šventę, Lietuvių Dieną artinasi. Toje šv. Kazimiero dienoje, 4 d. kovo, žada rinkliava nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Ar mūsų Chicagoj lietuviai ir lietuvaitės sutiks tą dieną prisirengusiais, stipriai susiorganizavę to milžiniškojo darbo atlikimui — štai klausimai, kurie stovi prieš akis. Susivieniję Chicagos Tautos Fondo komitetai gavo nuo Chicagos miesto valdžios leidimą daryti Lietuvių Dievoje viešą aukų rinkliavą, suruošti taip vadinamą "tag day". Bet toks leidimo gavimas bus beverčiu, jei lietuviai ir lievaitės neskubės savo Tėvynės link priedermių atlikimo. Tuomet lietuviams būtų gėda prieš kitas tautas ir parodytų, kad juose permaža tautiško susipratimo, stoka prakilnesniam darbui pasišventimo. Bet tikime, kad taip nebus. Nebejojame, kad kiekvienas prakilnesnis lietuvis, kiekviena lietuvaitė, kaip vienas, stos petis į petį gelbėti lietuvių garbę. Pavieni asmenys, draugijos subrus parodyti savo meilę prie Tėvynės, prie savo tėvų, brolių, sesečių. Nemanykime, kad mūsų darbų nematys Tėvynėje likusieji. Jie apie mūsų darbus dažinos ir susiramins gal tuo, kad ten, už jurų, iš tolimo krašto plaukia jiems užuojauta, kad yra dar kas jais rūpinasi, sielojasi. Lietuvaitės ypačiai turi parodyti daug pasišventimo, prakilnios dvasios. Jos turėtų pasiimti ant saves gal didžiausią aukų rinkimo naštą, jos privalėtų tą dieną pašvęsti prakilniam aukų rinkimo darbui. Tegu gi kiekviena lietuvaitė prisižada toje dienoje pasidarbuoti, tegu kalbina prie pasišventimo toje dienoje savo drauges, pažįstamas. Ir jei tą padarys, atliks didį ir šventą darbą, parodys gražią ir prakilnią sielą. Taigi, lai kiekviena lietuvaitė stoja į eilę. Aukų rinkėjų niekados nebus perdaug — juo daugiau bus rinkėjų, tuo daugiau aukų bus surinkta, tuo didesnė bus parama Lietuvai.

Kaip kitoje vietoje minima, nedėlioje 28 d. vasario šv. Jurgio par. salėje įvyks susirinkimas visų lietuvaičių prisidėjusių tą dieną, rinkti aukas nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Visos moterys ir merginos tan susirinkiman privalėtų pribūti. Bet nelaukiant tojo susirinkimo, lai kiekviena priduoda savo vardą ir antrašą vietiniam Tautos Fondo komitetui. O jei nežinotų prie ko kreipties, tegu atsikreipia prie susivienijusių Tautos Fondo komitetų raštininko, J. Kaupo, šiuo antrašu, 3249—59 So. Morgan st., arba telefonu Yards 6871. Ypatiškai galima visokių žinių, informacijų delei pasimatyti "Kataliko" knygyne, virš nurodytu antrašu, nuo 8 iki 12 val iš ryto.

Lietuviai ir lietuvaitės! Atlikime savo priedermę link mūsų Tėvynės ir nukentėjusių viengenčių!

Julius Kaupas,

Susivienijusių Chicagos Tautos Fondo komitetų raštininkas.

Chicagos T. F. kom. ir visiems prie surengimo lietuvių "tag day" norintiems prisidėti, pranešimas.

Bendras visų Chicagos Tautos Fondo komitetų susirinkimas įvyks nedėlioje, 14 d. vasario, 7:30 val. vak., reikalų apsvarstymui, kaip atsakančiau prisiruošus prie 'tag day'', tinkamiau sutvarkius viešą 'aukų rinkimą. Taigi, kiekvienas T. F. komiteto narys tan susirinkiman privalo pribūti. Be to, tan susirinkiman kviečiami atsilankyti visi tie, kurie šiuo ar kitu mano prisidėti prie didesnio pasisekimo "tag day".

Julius Kaupas,

Chicagos T. F. Kom. raštin.

AUKOS "TAUTOS FONDUI". CLEVELAND, OHIO.

Nuo surengtojo per Liet. Teatr. Choro draugijos vakaro 10 d. sausio 1915 m. "Tautos Fondo" labai pelno liko $78.98

C. L. T. Benas to vakaro uždarbį paaukavo $30.00

Svetainėje aukavo:

Šarkauskienė V. 2.00

Baščiulis 1.00

Po $.50c.: J. V. Baltrušaitis, F. Saukevičius, J. Žitkevičius.

Po $.25c.: P. Jauzininkas, P. Povilionis, R. Želsiunis, E. Vaišvila, Z. Zavadzkienė, J. Sutkus, J. Čerauka.

Smulkiais surinkta $1.85

Draugystė Vaikų (prie mišių tarnaujančių) $20.00

Dr. Nekalto Prasidėjimo šv. P. M. (mergaičių) $15.00

Dr. D. L. Kun. Vytauto po prieglobą švento Petro (kareivių) per J. Kilikauską $15.00

Dr šv. P. M. Aušros Vartų (moterų) $10.00

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje aukavo:

Juozas Brazaitis 3.00

Po $2.00: Ant. Domonaitis, A. Palainiutė, K. Turauskas, M. Jocionis.

Po $1.50: J. Daminaitė, K. Stepšiutė.

Po $1.00: Stinkis Juozas, Višniauskas, M. Brzuchauska, B. Žemaitis, A. Vaitkevičius, D. Skilandaitė, F. Saukevičius, S. Grenta, P. Martišauskas, M. Kavaliūnas, Astrauskas, M. Grigaitė, O. Mulavičienė, E. Jančiunienė, O. Kulkaitė, M. Eidukaitienė, A. Garuškštienė, P. Brinščinvienė, U. Samulienė, S. Kimutis, K. Stepulionienė, B. Navidaitė, P. Jencaitė, O. Bukentė, M. Simoniutė, T. Bukinaitė, M. Bulotienė, J. Palubinskas, J. Matikevičius, J. Vinas, J. Žemaitis, K. Vasiliauskas, P. Kariackas, J. Zenkevičius, P. Brazaitis, J. Samsonas, F. Beržatis, P. Deksnis, U. Karpavičiutė, Višniauskas, S. Žindžiunas, P. Botirius.

K. Jonila. $.75

Po $.50c.: E. Neverauskienė, M. Stankevičienė, J. Bakaitė, M. Berutis, J. Antanas D. Zlatkevičius, J. Zagriackas, J. Jaknevičius, B. Morkūnas, M. Neverauskienė, M. Jankauskienė, O. Palaibiutė, G. Kondrotienė, A. Gutauskas, R. Rakauskas, J. Sarkus, J. Breiviutė, E. Mikutaitė, X. Jasiukiutė.

T. F. Kom. raštininkas

J. M. Sakalauskas.

Kitos aukos "Tautos Fondui" bus paskelbtos sekančiame numeryje. "Dr" Red.

REDAKCIJOS ATSAKAI.

F. Savickui. Panašių apgavimų dažnai pasitaiko. Jų aprašinėjimai lietuviams neindomūs. Kas girdėti lietuvių gyvenime?

Mat. Švilpa. Miręs vyskūpas lietuvių katalikiškai visuomenei mažai žinomas. Iškarpomis, turbūt, nepasinaudosime.

Am. Lietuvaitei. Ačiū. Rašinėkite mums dažniau!

Vietiniam, Sekretoriui (St. Laurent Col.), P. Selickui. Žinutes gavome. Gal tiks — žiūrėsime.

J. K. 13 kp. S. L. R. K. A. metinį susirinkimą aprašė kiek ankščiau kitas korespondentas.

SKELBIMAI.

SIRGO NUO PEREITO GEGUŽIO MĖNESIO.

P. Teodoras Bereska, gyvenantis po nuo. 1020 W. Ohio gatv. Chicagoj, atėjo mūsų ofisan ir pasakė, kad nuo pereito gegužio mėnesio jis buvo kankinamas perpilnutinės; jis neturėjo skonio valgyt ir vasada turėjo užkietėjusius vidurius. Kaip greit jis pradėjo vartot Trinerio Amerikonišką Karčiojo Vyno Elixirą, jo sveikata pagerėjo ir dabar jis jaučiasi visai sveiku esąs. Mes žinome, kad daug žmonių kenčią panašiai šiame ir mes neabejojame, kad visi tie žmones sutiks šitą pranešimą su džiaugsmu. Trinerio Amerikoniškas Karčiojo Vyno Elixiras yra pasitikėtina gyduolė panašiuose atsitikimuose, nes paprastai jis duoda greitą pagelbą; atsitikime užkietėjimo vidurių ar nuo to paėjusių kitų ligų, turi būt rekomenduojamas. Kaina $1.00. Jos Triner išdirbėjas, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Neuralgijos ir ramato skausmus labai gerai gydo Trinerio Linimentas, prekė 25 c., 50 c., persiunčiant kraus 35c., ir 60c.

A. RADZEVICZ
Organ Builder, 104 Warwick st, Newark, N. J.

Vargonų dirbtuvė Antano Radzevičiaus 104 Warwick st., Newarke N. J. Dirbu vargonus visų konstrukcijų Pertaisau senus.

Kiekvieną vargonų darbą reikale atliekame kuosąžiningiausiai ir pilnai gvarantuojame.

Dirbtuvėj dirbtą to amato specijalistai. Reikale meldžiu kreipties aukščiau minėtu antrašu.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

LIETUVIŲ R. KAT. FEDERACIJOS VALDYBA.

Pirm. — kun. J. Misius, Ellsworth, Pa.
Vice-pirm. M. Kadzievskis, 2118 W. 20th st., Chicago, Ill.
Sekr. — J. Kaupas, 3337 So Morgan st., Chicago, Ill.
Sekr. pag. — U. Jokubauskaitė, 2118 W. 55th st., Chicago, Ill.
Iždin. J. Elias, 4600 So. Wood st., Chicago, Ill.
Iždo glob. P. Mažeika, 3315 Auburn ave., Chicago, Ill.
Kun. Pr. Augustaitis, Girardville, Pa.

Susiv. Liet. R.-Kat. Am. valdybos antrašai:

Prezidentas: K. J. Krušinskas, 59 Ten Eyck st., Brooklyn, N. Y.
Vice-prezidentas: J. Riktoraitis, 91 Congress ave., Waterbury, Conn.
Sekretorius: J. S. Vasiliauskas, 112 N. Greene st., Baltimore, Md.
Kasierius: Pranas Burba, 456-58 Main st., Edwardsville Kingston, Pa.
Knygius: Kun. J. Inčura, P. O. Freeland, Pa.
Dvasiškas Vadovas: Kun. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.

Kasos Globėjai.

J. Stulgaitis, 122 S. Meade st., Wilkes Barre, Pa.
V. Lukoševičia, P. O. Minersville, Pa.

Lietuvių Rymo—Katalikų Pilnųjų Blaivininkų Amerikoje Susivienijimo Centro Valdybos adresai:

Pirmininkas: Kun. J. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.
Dvasiškas vadovas: Kun. P. Saurusaitis, 46 Congress ave., Waterbury, Conn.
Vice-pirmininkas: P-lė A. Petrauskiutė, 563 N. River st., Waterbury, Conn.
Centro Sekretorius: J. V. Kovaš, 21 Congress ave., Waterbury, Conn.
Kasininkas: Kun. V. A. Karkauskas, 46 Congress ave., Waterbury, Conn.
Kasos Globėjai: J. A. Aleksa, 658 W. Saratoga st., Baltimore, Md.
J. Antanavičius, 49 Congress ave., Waterbury, Conn.

Švento Juozapo Draugijos, Sheboygan, Wis., valdybos adresai:

Pirmininkas: Daugirda Pranas, 214 S. River st.
Pagelbininkas, Skeris Antanas, 909 Indiana ave.
1. Sekretorius Stankus Antanas, 1414 New York ave.
2. Sekretorius Rutkauskas Juozas,
Kasos globėjai:
Marculaitis Antanas, 1839 S. 14th st.
Kučauskas Andrius, 1623½ Indiana ave.
Maršalka, Karosas Juozas, 914 Clara ave.
Kasininkas Šalčius Juozas 918 Dillingham ave.

ŠVENTO ANTANO DRAUGIJOS, WAUKEGAN, ILL., VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: Steponas Keliotis, 1344 So. Jackson Str.
Pagelbininkas, Kazimieras Burba, 1416 So. Park Ave.
Protokolų raštininkas, Antanas Samoška, 1338 Sheridan Road.
Finansų raštininkas, Jronimas Shemulinas, 712 — 8th Str.
Kasininkas, Antanas Bakšys, 1327 So. Victoria Str.
Kasos globėjai:
Juozapas Skuldziskis, 1112 — 10th Str.
Raimunda Rulevičia, 1330 So. Jackson Str.
1. Maršalka, Pranas Dapkus, 1407 So. Park Ave.
2. Maršalka, Antanas Didjurgis, 1327 So. Park Ave.

ROCKFORD, ILL.

Draugystės šv. Mykolo Administracija:
Pirmininkas, Kazimieras Miklas, 1025 S. Main St.
Vice-pirmininkas Mikolas Jaukevičia, 1614 15th St.

$5.50 Tiktai. Laikrodėlis 14 Karat Golden Filled $5.50 Tiktai.

15 Dovanų prie laikrodėlo visai DYKAI.

Perkant laikrodėlį stačiai iš fabrikos Jus sutaupysit sau nemažiau kai $19.00, nes pas kožną pardavėja už tokį pat laikrodėlį užmokėtumet mažiausiai $25.00, o mūsų specijališką fabrikos prekė to laikrodėlio yra tiktai $5.50 ir apart to kas dabar užsisakys pas mus laikrodėlį, tai augščiau patalpintus 15 puikiausių dalykų kožnas aplaikys prie laikdrodėlio visai dykai, kaip tai: 1-2) lenciugėlis su Breloku, 3) Britva, 4) Diržas galandimui britvos, 5-6) puodėlis ir penzelis skutimui, 7) Fontanine Plunksna, 8) Peilukas, 9) žiedas, 10) Veidrodėlis, 11) Šukos, 12) Špilkutė kaklaryšiui, 13-14) Sagučiai manketams, 15) 32 Kalibro revolveris (Modelis).

Taigi jei norit pirkti tą puikų 25 dolerinį laikrodėlį už $5.50 ir gauti tuos 15 dalykų prie laikrodėlio visai dykai tai iškirpkit tą apgarsini-ma ir atsiųskit sykiu su 25 c. marko-mis rankpinigių, kad būtumėm persitikrinę, jog ištikrųjų norit turėti mūsų laikrodėlį, o mes tuojaus išsiųsim Jums laikrodėlį ir 15 dovanų prie laikrodėlio visai dykai.

Kada priimant siuntinį persitikrinsit, jog tas laikrodėlis yra tikrai 14 K. gold filled, gvarantuotas ant 20 metų, su garsiausiu pasaulyje mechanizmu, o tie 15 dovanų yra taipgi kuogeriausios rųšies, tai užmokėsit likusius $5.25 ir keleta centų už persiuntimą, jeigu gi nepatiktų, tai sugrąžysim jūsų 25 c. Turime priminti, jog perkant laikrodėlį nuo mus nei kiek nerizikuojat, kadangi mūsų laikrodėliai yra gvarantuoti ant 20 metų ir jeigu laikrodėli pasigadintų, tai mes pataisysim ar išmainysim ant kito visai dykai, prisiuntus tik 25 centus ant persiuntimo.

Iš Kanados užsakant visi pinigai turi būti prisiųsti iš kalno.

ATYDA: Tankiai žmones mums skundžiasi ant įvairių kitų firmų, už tai jog negavo to ką mislino, ir be abėjones buvo patys sau kalti nemokant atskirti blogo apgarsinimo nuo gerojo. Iš tos priežasties mes esam priversti pranešti jog mūsų firma yra krikščioniška, neturi nieko bendro su kitomis firmomis ir duoda visą tą ką garsina; apie mūsų teisingumą ir sąžiniškumą kožnas gali persitikrinti užsisakant vyrišką ar moterišką laikrodėlį (su dovanomis) ir adresuojant stačiai tiktai pas:

NATIONAL COMMERCIAL COMPANY, 90 W. BROADWAY, DEPT.TO 12. NEW YORK, N. Y.

Protokolų raštininkas, Jonas J. Mierčaitis, 1530 S. West St.
Finansų raštininkas ir Iždininkas Povilas P. Petrėnas, 430 Island ave.
Iždo globėjai: Jonas Zuzinas, 1122 S. Church St.
Vincentas Kazevičia, 411 Island ave.
Maršalka, Kazimieras Zrazas, 1543 S. West St.
Vice-maršalka Izidorius Komza.

TAUTOS IŽDO VALDYBA.

Pirm. Kun. F. Kemėšis, 1800 W. 46th st., Chicago, Ill.
Vice-pirm. M. Kadzievskis, 2118 W. 20th st., Chicago, Ill.
Sekret. J. Kaupas, 3337 So. Morgan st., Chicago, Ill.
Užd. B. Vaišnoras, 1514 Carson st., S. S. Pittsburgh, Pa.
Iždo glob.: kun. J. Misius. Ellsworth, Pa.

TAUTOS FONDO VALDYBA.

Pirmininkas Dr. A. K. Rutkauskas, 2302 So. Leavitt st., Chicago, Ill.
Raštininkas Adv. A. A. Šlakis, 3255 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Iždininkas B. Vaišnora, 1514 Carson st., S. S., Pittsburgh, Pa.
Iždo Globėjai: Kun. F. Kemėšis, 717 W. 18th st., Chicago, Ill.
Jonas Jaroševičius, 1048 Washington st., Norwood, Mass.

Chicago, Ill. 85-ta kuopa turės mėnesinį susirinkimą, nedėlioj 14 d. vasario, 1-mą val. po pietų šv. Kryžiaus parapijos svetainėje 46-ta ir So. Wood st.

Meldžiame nepamiršti, kad mūsų kuopa jau pilnai yra įvedus pagelbinį ligos skyrių, dabar nariams liekasi tik prisirašyti ir kitus prie to prikalbinti.

J. J. Palekas, Pirm.

A. L. V. S. knygyne galima gaut visas reikalingas vargoninininkams knygas ir gaidas vartojamas bažnyčiose, ir taip-gi svietiškas dainas.

KNYGYNE RANDAS SIOS GAIDOS.

1. Liet. Baž. didelis giesmynas J. Naujalio	$2.25
2. Liet. Baž. mažes giesm. J. Naujalio	.60
3. Giesmė Panelė Švenčiausią J. Naujalio	.40
4. Lopšinė daina J. Naujalio	.40
1. Barkarolė daina J. Naujalio	.50
6. Skambančios Stygos M. Petrauskio	.50
7. Gamta Gražį M. Petrauskio	.50
8. Dvi daini S. Šimkaus	.30
9. Kur Bakužė Samanota "	.30
10. Kalendoriai Varg. 1914 m. Kartu O saluturis, Veni Creator	.40
11. Kalėdinė Giesmė P. Čiulionio	.25

Kreipkitės šiuomi adresu:
JOHN HODELL
304 Wharton Str., Philadelphia, Pa.

Puikūs japoniški indai duodami veltui su kiekvienu pakeliu "Geras vakaras" arbatos 20 centų stampomis už pakelį. Yra tai puikiausia arbata nuo nušalimo, kosulio, ir apetito nustojimo. Gegiausis kraojo valytojas.

M. A. PAKORNY
700 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

Reikalingas agentas pardavinėti Mapeco Brand prietaisas komisijos pamatais. Būtų gerai, kad mokėtų šnekėti angliškai ir lietuviškai.

M. A. PAKORNY CHEMICAL CO.
700 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

Užsirašyk sau ar savo pažistamiems Lietuvoj bei Amerikoj

"Išeivių Draugą"

Kurs 1915 metais eis kas savaitę padidintas ir padailintas, talpins:

1. *Vėliausias žinias iš karės.*
2. *"Seno darbininko atminimus"* užvadintus *"Svieto perėjūnas"* (trankimasis po Vokietiją, Luxemburgą ir Daniją).
3. Kun. Norbuto kelionę į Lietuvą, užvardintą *"Iš Škotijos į Lietuvą ant motocikletkos".*
4. *"Škotijos Lietuviai"* II Lanarkshire, III Linlithgowshire, IV Midlothian, V Dundee ir tt.
5. *"Lietuviai Anglijoj".*
6. *Korespondencijas.*
7. *Peržvalgos ir margumynai* ras sau vietą.
8. Dainas, paveikslėlius, *straipsnius.*

Tariant trumpiaus, pasistengs tapti vienu iš *įvairiausių* ir skaitymui *verčiausių laikraščių.*

Kaina laikraščio Britanijoj, Lietuvoj, Amerikoj: metams 8 šilingai (2 dol.), pusmečiui 4 šilingai (1 dol.), trims mėnesiams 2 šiling. (50 centų).

Adresas:

Rev. Jos. Norbut
Mossend, Lanarkshire, Scotland.

PIRK MUZIKALIUS INSTRUMENTUS PAS.
Georgi & Vitak Music Co.
1540 W. 47th St., ir 769 Milwaukee Ave.
CHICAGO, ILL.

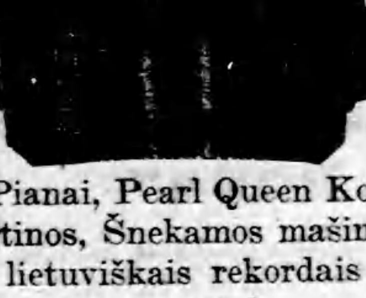

Pianai, Pearl Queen Koncertinos, Šnekamos mašinos su lietuviškais rekordais ir Band instrumentai.

Kitur gyvenantiems pirkėjams katalogai siunčiami veltui. Mes taisome visokius muzikos instrumentus.

PRISIDĖK PRIE SAVO TAUTIEČIŲ KOLIONIJOS.

Prasidėjo kėlimasis ant Arkansas ir Louisianos skinimų. Apsigyveno jau keletas skirtingų tautų. Mažai įmokėdamas gali nusipirkti gerą žemės plotą, ant kurio galėsi pragyventi iš pat pradžios, žemės parduodamos po $12 iki $15 už akrą. Dvieji vaisiai auginami kas metai. Iš kiaulių ir vištų gali gauti reikalams pinigų, daržuos užsiauginti viską ką tik nori valgimui. Pilnesnių žinių klausk pas L. M. Allen, P. T. M. Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago.

Parsiduoda gerai išdirbtas laikrodžių ir muzikos instrumentų krautuvė už pigiausią kainą, geriausioj vietoj, Hamestead, Pa. Kas norėtų pirkti arba mainyti, ant farmos vakaruose te gul atsišaukia žemiau esančiu adresu, nes biznio savininkai pasirengę važiuoti į vakarus ant farmų. Tai yra priežastis pardavimui.

A. Kaulius,
603 8th ave., Hamestead, Pa.

Nauja Knygutė

REIKAINGIAUSIOS GIESMĖS

(Suplikacijos, Pulkim ant kelių, Dievas musų gelbėtojas, maldos po mišių ir k.)

KAINA TIK 3 CENTAI

Perkant šimtais—tik $1.50

Kreipties "Draugo" adresu.

Tel. Yards 1138
Lietuviškas Graborius
Seniausias, pigiausias graborius ir tirinetojas del pavargėlių-našlaičių.
P. A MAŽEIKA
3315 Auburn Ave. CHICAGO, ILL.

Aš Jonas Mickevičia paeinu iš Linkavos miestelio. Kauno gubernijos, Panevėžio pavieto, pieškau Klemenso Velikio, Jurgio Tusiūno, Antano Mickevičiaus, Stanislovo Mikalaucko ir Juozapo Kalvaičio ir visų giminių ir pažįstamų draugų. Meldžiu atsišaukti sekančiu adresu:

Jonas Mickevičius
2349 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Vargonininkas, J. Nomeika pieško vietos vargonininko tuojaus. Vedu, orkestrą ir chorą ant 4 ir 8 balsų, esu atsakantis vargonininkas, meldžiu kreipties adresu:

J. Nomeiko.
1026 Hermitage ave., Chicago, Ill.

"Karė — kainos sumuštos — Karė" Viskas už $5.95

MŪSŲ NUOSTUOLIS, TAI MŪSŲ LAIMĖJIMAS. PINIGAI NEREIKALAUJAMI. MOKAMA DAIKTUS ATSIĖMUS, JEIGU JIE PATIKS. Perdaug turim gerų tavorų. Išduodam tūkstančius dolerių davonoms supažindinui žmonių su mūsų tavorais. Bet tik per apribuotą laiką mes duosime šitą dailiai išraižytą auksuotą laikrodėlį, moterišką arba vyrišką, su gerais viduriais ir ant gerų akmenų už $5.95, ir visus skutimosi prietaisus iš 4 dalykų, o taipgi leneingėlis, žiedas, fontaninė plunksna, dežė Havanos cigarų ir ant 7-nių šuvių nikeliuotą revolverį —DYKAI. PILNAI GVARANTUOTA. Kitur tie daiktai parsiduoda po $25.00. SPECIALIS PASIŪLIJIMAS: Pakol tavorų yra. Atsiųskit šitą apgarsinimą ir savo adresą, o mes nusiųsime visus 10 daiktų pasižiūrėjimui ir išbandymui. Jeigu jie patiks, užmokėsite agentui $5.95 ir ekspreso lėšas Užsakyk šiandien, o sutaupysi pinigų.

EXCELSIOR WATCH CO.

DEPT. 991, : : CHICAGO, ILL.

Phone Drover 4247

DR. J. JONIKAITIS

Dydas Vyrų, Moterių ir Vaikų Ligas.

Resid. **4613 S. Ashland Ave.**

Valandos: 9—12 iš ryto
1—3 po piet
6—9 vakare

Tel. Drover 7042

Dr. C. Z. Vezel (Vezelis

Lietuviškas Dentistas

4712 So. Ashland Ave.

arti 47tos gatvės

Telephone Drover 1924

O. JONIKIENE

Geriausia Akušerka

3364 So. Halsted St., CHICAGO

(kampas 34tos)

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE

THE HIBERNIAN

BANKING ASSOCIATION

ĮKURTA 1867 M.

PIETVAKARINIS KAMPAS LA SALLE IR ADAMS ST.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS

Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir dangiau, už kuriuos mokam 3 nuošimčius ant metų, kurį pridedam kas pusė metų.

Atdaras Šubatos Vakarais nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS

Perka ir parduoda propertes ant komisijos; iškolektuoja randas ir prižiuri propertes; parduoda geros vertės morgičius; skolina pinigus ant įtaisytų savasčių (properčių).

Tel. Drover 5052

DR. K. DRANGELIS

LIETUVIS DENTISTAS

VALANDOS: nuo 8 iki 11 ryta, nuo 1 iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.

Nedėliomis ir Seredoms pagal sutartį.

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

Plymouth National BANK.

Kapitolas su perviršiu $165.000.00.

Šitoji Banka prižiuroma Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,
iždininkas.

Mandagus patarnavimas

Ką tik išspausdinta nauja poezijos knyga

"AUREOLE"

Parašyta vieno iš žymiausiųjų lietuvių poetų

DR. KUN. M. GUSTAIČIO

Knyga spausdinta ant gražios popieros, malonu pažiureti, bet dar maloniau skaityti

KAINA TIK 10 CENTU

Reikalaudami adresuokite:

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th Street Chicago, Illinois

LIETUVIŠKA BANKA

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.

4600--4602 S. Wood St. Chicago, Ill.

Priimame pinigus į Banką užčėdyjimui nuo vieno dolerio ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siuučiame pinigus į visas dalis svieto pigiai, greitai ir teisingai, svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Telephone Drover 5326

Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakienė

Gydo visokias ligas

Specijalistė moterų ir vaikų ligose

VALANDOS: 9—12 prieš piet; 4:30—7:30 vakare. Nedėliomis 9—12 prieš piet.

3255 So. Halsted St., Chicago, Ills.

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokiu ženklu draugystem. o ypatingai: šokardu guzikučiu metaliavu, anameliotu ir padengtu celluloid'u, šarpu, veliavu ir karunu.

Man pavestus darbus atlieku artistiškai.

M. A. Norkunas

166 MELROSE, ST., MONTELLO, MASS.

JAU EINA NAUJAS LAIKRAŠTIS

Seniai amerikiečių lietuvių laukiamas

"TIKYBA IR DORA"

Jis rašo apie naujus amerikiečiams dalykus, aiškina tikėjimo klausimus, atsako į visokius užsipuldinėjimus ant Katalikų Bažnyčios.

Paduoda gražių doros apysakų—trumpai sakant **rupinasi žmogaus dvasios lavinimu.**

Laikraštis eina du kartu į mėnesį

Kaina 75 c. metams

Kas atsiųs savo adresą, gaus vieną numarį dykai.

Redakcijos adresas:

1644 Wabansia Ave. : Chicago, Ill.

Mokykla Angliškos Kalbos.

Kiekvienas išmokis angliškai kalbėti, skaityti ir rašyti labai trumpame laike per šios mokyklos atsakančią metodą. Dieninės ir vakarinės klasos. Kurie gyvena kituose miestuose Suv. Valst. ir Kanadoj, mokinam per laiškus (korespondenciją) labai pasekminga metoda. Dėl platesnių žinių rašykite pas:

WAITCHES BROS.

1741 West 47th Street :: Chicago, Ill.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero

Seseru Seminarija

CHICAGOJE.

Vienatynė yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių skyrių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High School).

Lietuviškosios Seserų priima pas save mergaites mokinimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguleriškojo mokslo, arba ir atskyriuos, yra mokinama: muzika, paišymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu.

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

KADA TU GIMEI?

Prisiųsk savo adresą ir kokiam mėnesy tu gimei ir 10c. del prisiuntimo, o gausi knygelę, kuri pasakys tavo visą gyvenimą, kokis tavo talentas, kuom ir kada turi užsiimti, su kokia ypata apsivesti, kaip auginti kudikius pagal jų mėnesio planeta. Planetos daikte del vyrų ir moterų. Neužmiršk pažymėti mėnesį savo gimimo. Adresuok:

A. ŽVINGILAS,

P. O. BOX 3232, BOSTON, MASS.

Bell System

Ypatiškas prižiūrėjimas yra svarbus faktorius šiandieniniame biznyje.

Nepaprasti atsitikimai reikalauja kai-kurių permainų metodose, bet tos permainos neturi siekti pardavimo ypatų.

Pardavėjų balsas yra pirkėjams taip gerai žinomas kada sekama per telefoną, kaip ir ypatiškame pasikalbėjime. Gauk užsakymus.

Telefono Keliu.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NAUJIENA!

Ką tik išejo iš spaudos nauja knyga

Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga apysaka Pradėjus skaityti, sunku yra atsitraukti nuo knygos. Kiekvienas, norintis smagiai ir naudingai praleisti laiką, lai skaito šią knygą. Yra tai stora knyga, turinti 520 puslapių, o kainuoja

TIKTAI $1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge taip pigios knygos dar nebuvo pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W 46th Street. - Chicago, Ill.

JEI NORI ŽINOTI

ko lietuviams šiame svarbiame momente kaipo tautai reikia, skaityk naujai išejusią knygą:

Kokia Autonomija

LIETUVAI REIKALINGA?

Parašė J. GABRYS

KAINA 10 CENTU

Reikalaukite tuojaus šiuo adresu:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

Jei nori linksmai ir naudingai praleisti laiką, tai skaityk naujai išleistą knygą

Huckleberry Finnas

Parašyta garsaus Amerikos raštininko Mark Twain. Lietuvių kalbon versta J. Kmito.

Yra tai didelė knyga turinti 284 puslapius ir atsieina tik 75c. su prisiuntimu. Reikalauk tuojau.

DRAUGAS PUB. CO.

1800 W. 46th St. - - Chicago, Ill.

LIETUVIAI!

SKAITYKITE IR PLATINKITE LIETUVIŲ KATALIKŲ SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ

"ZVAIGZDĘ"

"ŽVAIGŽDĖ,, yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis 16 puslapių didumo. Suteikia įvairių žinių iš Amerikos ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSIEINA TIK $2.00

Korespondencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ŽVAIGZDĖ"

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

SAUGOKIES pamėgdžiojimų, ir visada reikalauk tikro Richterio Pain — Expeller su inkaro ženklu, kaip ant paveikslo.

25 ir 50 centų aptiekose ir tiesiai iš

F. Ad. Richter & Co

74-80 Washington Street,

NEW YORK.

Visi užsisakykite Amerik. Lietuvių Dienraštį

"KATALIKĄ"

Dienrastyj "Katalike" žinios tilps daug greičiau ir plačiau, visus pajudintus mūsų gyvenime klausimus nuoplačiausia stiliepsime.

Dienraštis 'Katalikas' yra bepartyvis laikraštis ir prisilaikys ramaus kultūrinio darbo.

Todel dienraštyj "Katalike" bus galima aiškiai ir plačiai nušviesti lietuvių, o ypač Amerikos naujokynuose gyvenančių, 8. Valstijų ir kitų šalių gyvenimas, paduoti dangiausis žinių iš Europos karo lauke ir visuomenės gyvenimo.

Suv. Valstijose ir Canadoje metams $5.00
pusei metų .. $3.00
trims mėnesiams .. $1.75
Užsienyje, Europoje ir kitur metams $7.00
pusei metų .. $4.00

Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS "KATALIKAS"

3249 So. Morgan St., Chicago

28 metų senas laikraštis

VIENYBE LIETUVNINKU

EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.

ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metams iš $2.00; pusei metų $1.00. Užrubežiuose: metams $3.00; pusei metų $1.50.

RAŠYK ADRESU:

J. J. Paukaztis & Co.

120-124 Grand Str.,

Brooklyn, N. Y.

Du-kart Savaitinis Laikraštis

"SAULE"

Jau 25 metai, kaip išeina kas Utarninkas ir Pėtnyčia. Prenumerata kasztuoja metams: Amerikoje $2.50 metams, pusei metų $1.25. Rusijoje ir Europoje $3.50 metams, $1.75 pusei metų.

Rašykite šiądien, o gausite vieną numerį pasižiurėjimui dykai, adresuojant

W. D. BOCZKOWSKI — CO.

Mahanoy City, Pa.

Ar Skaitai Kada Laikraštį "LIETUVA?"

Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik $2.00, pusei metų $1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

"Draugo" Knygyne gaunamos šios Naujai Išleistos Knygos

Gerbiamieji, ar norit pasiskaityti naudingų ir užmančių veikalėlių? Ar norit arčiau susipažinti su autonomijos klausimu, koki ji yra kituose kraštuose ir koki mums reikalinga? Skaitykit J. Gabrio "**Koki autonomija Lietuvai reikalinga?**" Dailiai atspausta ant gero poperio. Kainoja tik 10 centų.

Tiesos Žodis Socijalistams. Parašė kunigas. Knygos populiariškumo ženklas yra jos išsiplatinimas tarp žmonių. Viršminėta knygutė pati už save kalba, kadangi bėgyje dvejų metų susilaukė jau trečios laidos su paveikslais. Kaina 10 centų.

Aureolė. Oratorija. Parašė M. Gustaitis su priedu apie Oratorijų kilmę ir išsiplėtojimą. Knyga, kaip išvaizda, taip ir eilių gražumu, ras vietą kiekvienoje poeziją mylinčioje širdyje. Kaina 10 centų.

Pilnosios Blaivybės Katekizmas. Pagal J. M. Cullen sutaisė kun. P. Saurusaitis. Ypač šiais laikais pradėjus lietuviams kreipti didesnę domą į taip svarbų klausimą "Blaivybę ar alkolizmas?" Minėta knyga kaip tik laiku ir atsirado, paaiškindama daug indomių faktų apie alkolį ir nurodydama naudą blaivybės. Pusl. 159. Kaina 40 centų.

Lietuvos Vyčių Dovanėlė. Parašė kun. Dr. M. Gustaitis. Puikus veikalėlis ir tikra dovanėlė netik "Vyčiams", bet ir visam lietuvių jaunimui. Knygutė skirias į dvi dali: Pirmoje dalyje kalbama "Apie Lavinimo budus", antroje "apie tėvynės meilę" pabaigoje yra "Vyčių" Himnas. Autorius taip švelniu maloniu tonu prabilsta į jaunimą, taip jautriai paliečia širdies stygas, kad kiekvienas jaunikaitis bei mergaitė privalo įsigyti "Vyčių" Dovanėlę". Kaina 10 centų.

Blogi Kūdikių Papročiai. Pagal B. W. Knight'ą ir W. Robinson'ą sutaisė Dr. A. L. Graičūnas. Su dviem paveikslais. Knyga naudinga perskaityti ypač tėvams ir vaikų globėjams. Kaina 20 c.

Reikalaudami viršminėtų knygų kreipkitės:

"DRAUGAS" PUB. CO.

1800 W 46th Str., CHICAGO, ILL.